Vlaams Parlement

stuk **1606** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 7 mei 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wat het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie betreft

verzendcode: OND

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet d.d. 9 december 2011 25
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad 51
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 67
Voorontwerp van decreet d.d. 23 maart 2012 73
Advies van de Raad van State 103
Ontwerp van decreet 111
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse 131

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE INLEIDING

Context

Aanleiding

In de beleidsbrief 2010-2011 is opgenomen dat het nieuwe accreditatiestelsel zal bestaan uit twee componenten: 1) een instellingstoets kwaliteitszorg en 2) een opleidingsaccreditatie. Voorts heb ik mij in de beleidsbrief geëngageerd om in overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) een protocol op te stellen dat moet leiden tot een effectieve lastenvermindering inzake kwaliteitszorg. De visitatie- en accreditatieprocedures die buitenlandse accreditatie- en kwaliteitszorgagentschappen hanteren zoals voor de ingenieursopleidingen en de opleidingen toegepaste economische wetenschappen kunnen hierbij als voorbeeld dienen.

Historiek

Een systeem van kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs is al operationeel sedert 1991, eerst in het universitair onderwijs en later in 1995 in het hogescholenonderwijs. Het systeem heeft de voorbije twintig jaar een aantal ontwikkelingen doorgemaakt.

Met het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen werd de accreditatie van hogeronderwijsopleidingen ingevoerd.

In 1999 hebben de ministers, bevoegd voor hoger onderwijs, de Bolognaverklaring ondertekend. Een van de actielijnen was de ontwikkeling van een transparant stelsel van externe kwaliteitszorg in te voeren met een sterke Europese dimensie. De Europese ministers spraken op de tweejaarlijkse opvolgconferentie in 2003 af dat een nationaal kwaliteitszorgsysteem uiterlijk in 2005 in ieder geval moet omvatten:
– een duidelijke toedeling van de verantwoordelijkheden van de betrokken instituties;
– evaluaties van programma's of instituten (interne evaluatie, externe review, deelname van studenten en publicatie van resultaten);
– een systeem van accreditatie, certificering of vergelijkbare procedures;
– internationale deelname, samenwerking en netwerking.

Ontwikkelingen in Vlaanderen – Nederland

Vlaanderen en Nederland hebben afspraken gemaakt over samenwerking op het terrein van accreditatie. Op 3 september 2003 hebben de Nederlandse en Vlaamse ministers bevoegd voor Onderwijs het verdrag inzake samenwerking op het terrein van accreditatie ondertekend. Sinds 1 februari 2005 is de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) operationeel in Vlaanderen. De eerste accreditatiebesluiten zijn genomen in 2006.

Accreditatie bouwt voort op het bestaande visitatiestelsel en garandeert meer transparantie: het visitatieproces wordt afgerond met een expliciet eindoordeel. Accreditatie volgt dan als een keurmerk, met andere woorden een formele erkenning van de basiskwaliteit van de betreffende opleiding door een onafhankelijke en deskundige autoriteit. Dit keurmerk garandeert dat de studenten er op kunnen vertrouwen dat een geaccrediteerde opleiding hen daadwerkelijk toerust met de kennis, inzichten en vaardigheden die aan de kwalificatie van een erkende bachelor- of mastergraad verbonden zijn.

Aan de accreditatie zijn gevolgen verbonden:
– de bevoegdheid om decretaal beschermde bachelor- en masterdiploma's af te leveren;

– de berekening van de werkingsuitkeringen van de instellingen: alleen geaccrediteerde opleidingen komen in aanmerking voor financiering;
– studiefinanciering voor de studenten die een geaccrediteerde opleiding volgen.

Gezien Nederland vroeger gestart is met accreditatie (de eerste Nederlandse accreditatiebesluiten zijn genomen in 2003) waren uiterlijk in 2009 alle Nederlandse hogeronderwijsopleidingen geaccrediteerd (accreditatiecyclus zes jaar). In Vlaanderen zullen daarentegen alle opleidingen pas tegen het einde van het academiejaar 2012-13 het proces hebben doorlopen (accreditatiecyclus acht jaar), dit wordt de zogenaamde eerste accreditatieronde genoemd.

Het huidige stelsel functioneert voldoende en geniet nationaal en internationaal waardering. Maar er is ook kritiek. Over het huidige accreditatiestelsel wordt algemeen opgemerkt dat[1]:
– het te veel is gericht op het beoordelen van basiskwaliteit en niet stimuleert tot een streven naar een hogere kwaliteit. In de beoordeling wordt te weinig onderscheid naar kwaliteit gemaakt en wordt te weinig naar de resultaten van de opleiding gekeken. De commissies van deskundigen baseren hun oordeel nog te weinig op inhoudelijke aspecten van onderwijskwaliteit. De beoordeling en de onderbouwing door de commissies zijn niet altijd voldoende geëxpliciteerd, terwijl de NVAO juist daarop is aangewezen. Dit heeft tot gevolg dat bijna alle opleidingen het eindoordeel 'voldoende' krijgen, waardoor accreditatie te weinig onderscheidend vermogen heeft. Daardoor bestaat het risico dat licht ondermaatse opleidingen toch worden geaccrediteerd;
– de oriëntatie op processen en procedures de overhand dreigt te krijgen op de inhoudelijke beoordeling van onderwijskwaliteit en van het bereikte eindniveau; de rol van de 'peers' komt in het gedrang;
– het systeem onvoldoende aanzet tot kwaliteitsverbetering; een negatief oordeel heeft dusdanig grote gevolgen, dat defensief gedrag ontstaat om verlies van accreditatie te voorkomen;
– de focus van het stelsel retrospectief is en weinig of niet prospectief;
– de internationale en Europese dimensie weinig aan bod komt;
– de bureaucratische lasten voor de instellingen en docenten zijn toegenomen.

Het nu voorgestelde accreditatiestelsel moet aan deze nadelen tegemoet komen en tegelijkertijd het goede behouden van het oude stelsel.

De NVAO werd in 2008 door de Nederlandse en Vlaamse ministers van Onderwijs gevraagd een nieuw accreditatiestelsel te ontwerpen dat:
– instellingen uitnodigt tot het ontwikkelen van een visie en strategie met betrekking tot onderwijs(kwaliteit);
– de ontwikkeling van een kwaliteitscultuur binnen instellingen en opleidingen stimuleert;
– meer gericht is op inhoud en resultaten van de opleidingen dan op processen en procedures;
– instellingen en docenten laat ervaren dat het 'hun' stelsel is;
– tot beoordelingen van opleidingen leidt;
– internationaal aanvaard en begrepen wordt en ertoe leidt dat de Nederlandse en Vlaamse graden zonder enige twijfel worden aanvaard;
– tot vermindering van visitatie- en accreditatielast leidt;
– tot vergelijkbare informatie over de kwaliteit van de opleidingen leidt die voor (aankomende) studenten, werkgevers en de samenleving in zijn geheel hanteerbaar en duidelijk is.

[1] Rapport van Nederlandse Rekenkamer en het Rekenhof van 4 september 2008 over kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen; de notitie van het Nederlandse ministerie van OC&W over het nieuwe stelsel 'Focus op kwaliteit'; artikelen in THEMA enzovoort.

De aanvankelijk door de NVAO uitgewerkte accreditatiesystematiek bestond uit een combinatie van een instellingstoets kwaliteitszorg en een opleidingsbeoordeling. Uitgangspunt daarbij was dat accreditatie op het niveau van de opleiding blijft plaatsvinden. De door de NVAO ontworpen systematiek voorzag ook in de mogelijkheid dat een instelling de instellingstoets kon laten verrichten door de NVAO. Wanneer door de NVAO bij een dergelijke grondige doorlichting is vastgesteld dat de kwaliteitszorg van een instelling zo goed op orde is dat de kwaliteit van de opleidingen waar nodig verbeterd wordt, zou de instelling in een ander accreditatieregime terechtkomen, aangeduid met 'verdiend vertrouwen'. In een dergelijk regime geschiedt de accreditatie van opleidingen dan op een andere wijze dan in het geval er geen positieve instellingstoets kwaliteitszorg is. In dit regime beoordeelt een visitatiepanel van onafhankelijke deskundigen een opleiding op een kleiner aantal standaarden of generieke kwaliteitswaarborgen die het hart van de onderwijskwaliteit betreffen, en accrediteert de NVAO op basis daarvan al dan niet een opleiding.

De beide overheden hebben de NVAO daarbij verzocht om in pilots na te gaan of het nieuwe accreditatiestelsel ook daadwerkelijk aan deze uitgangspunten kan voldoen.

Om de nieuwe systematiek te kunnen beoordelen zijn bij negen instellingen pilots gehouden, waarbij negen instellingsreviews en tien opleidingsbeoordelingen werden uitgevoerd. Zes van deze instellingen waren Nederlands en drie Vlaams. De pilots vonden plaats in de periode oktober 2008-februari 2009 (de Vlaamse instellingen waren Katholieke Hogeschool Leuven, Karel de Grote-Hogeschool en Universiteit Gent). De NVAO en de Nederlandse Inspectie hebben de uitgevoerde pilots geanalyseerd en geëvalueerd.

In Nederland werd de wijziging van de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met aanpassing van het accreditatiestelsel in de hierboven geschetste vorm door het parlement aangenomen. Het nieuwe accreditatiestelsel trad in Nederland in werking op 1 januari 2011.

Vlaanderen heeft toen geen besluit genomen in verband met het ontwerp van het nieuwe stelsel van accreditatie en kwaliteitszorg. In die zin is er ook nooit sprake geweest van het gezamenlijk Nederlands-Vlaamse nieuwe stelsel van accreditatie. Ook het door de VLUHR aanvankelijk voorgestelde stelsel week af van het Nederlandse.

Europese ontwikkelingen

De Europese onderwijsministers hebben afspraken gemaakt over procedures en criteria die moeten gelden voor de nationale kwaliteitszorgsystemen. De richtlijnen voor kwaliteitszorg in het Europese hoger onderwijs werden in 2005 door ENQA[2], de EUA[3], EURASHE[4] en ESU[5] vastgelegd in de 'European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area'. De ministers hebben deze richtlijnen tijdens de ministeriële opvolgingsconferentie in 2005 in Bergen goedgekeurd. Voorts hebben de Bolognaministers het licht op groen gezet voor de oprichting van een Europees register van kwaliteitszorgorganen (EQAR[6]). Bij inschrijving in het register is het kwaliteitsorgaan verplicht te werken volgens de 'European Standards and Guidelines' en moet het zich periodiek laten evalueren door onafhankelijke deskundigen. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) zijn op dit moment geregistreerd in EQAR. De VLUHR als rechtsopvolger van VLIR en VLHORA heeft de registratie aangevraagd.

2 ENQA: European Network for Quality Assurance in Higher Education.

3 EUA: European Universities Association.

4 EURASHE: European Association of Institutions in Higher Education.

5 ESU: European Students' Union.

6 EQAR: the European Quality Register for Higher Education.

In de aanbeveling van de Raad en het Europese Parlement van 15 februari 2006[7] betreffende de verdere Europese samenwerking op het gebied van kwaliteitszorg in het hoger onderwijs, bevelen de Raad en het Europese Parlement de lidstaten aan om de instellingen de ruimte te geven om te kiezen voor een kwaliteitszorgagentschap dat opgenomen is in EQAR en de instellingen de mogelijkheid te geven om een complementaire evaluatie te laten uitvoeren door een kwaliteitszorgagentschap dat opgenomen is in EQAR, om hun internationale reputatie te versterken. Het ligt ook in de lijn van de oprichting van EQAR op zich door de Bolognaministers dat de instellingen de vrijheid zouden krijgen om te kiezen voor een EQAR geregistreerd agentschap voor het uitvoeren van de externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijs. De impact van deze aanbeveling op nationale systemen wordt in de meeste landen nog onderzocht.

Werking nieuw accreditatiesysteem

Op 15 juli 2011 heeft de Vlaamse Regering een conceptnota goedgekeurd waarin de krijtlijnen van het nieuwe stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie zijn vastgelegd. Hierna wordt de werking van het nieuwe stelsel beschreven aan de hand van de terminologie die in de conceptnota werd gehanteerd.

De instellingsreview

Wat

De instellingsreview is een nieuw element in het accreditatiestelsel. Deze instellingsreview is verplicht voor de instellingen in Vlaanderen.

Onder instellingsreview wordt verstaan een periodieke evaluatie door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar kerntaken onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening op een kwaliteitsvolle manier kan uitvoeren. De focus ligt evenwel op het onderwijsbeleid. Dat wil zeggen dat de beleidsprocessen die zijn opgezet op het vlak van onderzoek en maatschappelijke dienstverlening, worden bekeken in relatie tot de ondersteuning van het onderwijs en de kwaliteit ervan dat de instelling biedt in haar opleidingen.

De review vindt plaats aan de hand van vier vragen. De onderwerpen die in de instellingsreview aan bod komen, zijn geïnspireerd op de instellingsevaluatie van de EUA[8]:

1° welke beleidsdoelstellingen wil de instelling bereiken?
Missie, visie, doelstellingen, hoe ziet de instelling zichzelf: regionaal, nationaal, Europees, internationaal;

2° hoe wil de instelling die beleidsdoelstellingen bereiken?
Beleidsprocessen, procedures, beleidspraktijken en instrumenten en een analyse van hun effectiviteit;

3° hoe weet de instelling dat de beleidsacties effectief zijn?
Feedback- en opvolgingssysteem en in het bijzonder de interne systemen van kwaliteitsbewaking;

4° wat doet de instelling om te veranderen en te verbeteren?
Vermogen en bereidheid om te veranderen en te innoveren met het oog op het verbeteren van de beleidsprocessen en het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

[7] Aanbeveling van het Europese Parlement en de Raad van 15 februari 2006 over verdere Europese samenwerking op het gebied van de kwaliteitsborging in het hogeronderwijs (2006/143/EG).

[8] 10 years On: lessons learned from the institutional evaluation programme, Brussels, EUA (2005).

De review biedt de instellingen de kans uit te leggen welk beleid ze de voorbije zes jaar hebben gevoerd, welke beleidsdoelstellingen ze daarmee willen bereiken en met welk resultaat en hoe ze voornemens zijn het beleid bij te stellen om de realisatie van de vooropgestelde beleidsdoelstellingen te verbeteren. In de beleidsdoelstellingen verwoorden de instellingen onder meer hoe ze als instelling denken op de grote maatschappelijke uitdagingen vanuit hun opdracht van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening (bijvoorbeeld internationalisering , democratiseringsbeleid, taalbeleid) een antwoord te geven. De instellingsreview gaat niet over een beoordeling van de kwaliteit van de resultaten van het onderwijs of het onderzoek, maar over een beoordeling van de interne beleidsprocessen, procedures en instrumenten waarmee de instelling haar beleidsdoelstellingen wil realiseren of in de toekomst nog beter wil realiseren.

Om het Vlaamse systeem sterker te doen uitstijgen boven de basiskwaliteit (die in de eerste accreditatieronde aan de orde was) zien wij een stimulerend effect uitgaan van de instellingsreview op de kwaliteit in de instelling indien het concept 'kwaliteit' wordt verruimd. Het concept 'kwaliteit' wordt daarom breder opgevat dan bij de instellingstoets in Nederland: niet alleen de strikte kwaliteitsprocessen worden bekeken, maar ook beleidsprocessen zoals internationalisering, het bevorderen van multi- en interdisciplinariteit in de programma's, het stimuleren van een leven lang leren, het voeren van een taalbeleid[9], het versterken van de sociale dimensie, de wijze waarop de flexibilisering wordt vormgegeven, de inbedding van ondernemerschap en duurzaamheid in de curricula, personeelsbeleid/hr-beleid, het bevorderen van 'student centered learning', het versterken van de onderwijsonderzoeksverwevenheid enzovoort, die de onderwijskwaliteit kunnen versterken. Al deze aspecten moeten onderwerp zijn van de interne kwaliteitszorg (cfr European Standards and Guidelines). Veel van deze aspecten komen ook aan bod in het Nederlandse accreditatiekader voor de instellingstoets kwaliteitszorg. Voorts zal een goed uitgevoerde instellingsreview een aantal beleidsprocessen transparanter maken en kwaliteitsverhogend werken binnen de instelling en tussen de instellingen. Deze vorm van een breed geconcipieerde instellingsreview is vergelijkbaar met de instellingsevaluaties ondernomen door de EUA. Dit betekent ook dat het bredere publiek een zicht krijgt op wat elke instelling doet.

Procedure instellingsreview

Kader

De vier onderwerpen waarover de instellingsreview gaat, zullen vertaald worden in een Vlaams 'beoordelingskader instellingsreview'. Het kader beschrijft de criteria en de beslisregels die de commissie moet hanteren om tot haar oordeel te komen. Verder bevat het kader ook een toelichting bij de criteria en de beslisregels om tot een oordeel te komen. De Vlaamse Regering legt het kader vast op voorstel van de NVAO en na overleg met de VLUHR en Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). Dit kader is nodig om de vergelijkbaarheid van de resultaten van de instellingsreviews te bewerkstelligen.

De commissies van deskundigen zijn overwegend internationaal samengesteld. Deze internationale leden van de commissie zijn onafhankelijk en beschikken uiteraard over de nodige deskundigheid. Ook een student heeft zitting in deze commissie. De instellingsreview wordt gecoördineerd door de NVAO. De NVAO legt in een protocol vast hoe ze de instellingsreviews in de praktijk zal uitvoeren na overleg met de VLUHR.

[9] Dit taalbeleid heeft minstens tot voorwerp het proces tot het bewaken van de kennis van de onderwijstaal van de docent, de begeleiding van de studenten inzake de onderwijstaal, het bepalen van de meerwaarde van anderstalige opleidingsonderdelen voor het tewerkstellingsveld en de maatschappij in het algemeen en de mogelijkheid voor alle studenten om een opleiding in het hoger onderwijs te kunnen afwerken in het Nederlands.

De reviewcommissie moet haar oordelen kwantificeren op basis van bewijskrachtige feiten.

Het reviewteam hanteert de volgende oordelen: 'voldoet' of 'voldoet niet'.

Tijdspad

Tijdens de tweede ronde opleidingsaccreditaties lopend van het academiejaar 2013-2014 tot en met 2020-2021, lopen er twee rondes instellingsreviews.

De eerste ronde instellingsreviews wordt georganiseerd in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017. De eerste instellingsreviews vormen een soort nulmeting. Deze nulmeting zal elke instelling leren wat haar beginsituatie is op elk van de onderwerpen. Elke instelling zal ook weten welke beleidsprocessen goed lopen en welke beleidsprocessen nog verbeterd moeten worden en wat eraan moet verbeterd worden. Van deze eerste ronde instellingsreviews moet zowel voor de instellingen als voor het systeem een lerend effect uitgaan. De instellingsreviews in deze eerste ronde worden wel uitgevoerd volgens het vastgelegde kader. Aan deze eerste ronde instellingsreviews zijn er verder geen consequenties verbonden. De rapporten van deze reviews zijn echter openbaar.

De NVAO stelt in overleg met de VLUHR het tijdsrooster van de instellingsreviews in de eerste ronde op.

De tweede ronde instellingsreviews vindt plaats in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021, wat ook het eindpunt is van de looptijd van de eerste accreditaties verleend in de tweede accreditatieronde. Op het einde van de tweede ronde instellingsreviews zullen ook alle opleidingen aan een nieuwe externe beoordeling onderworpen zijn geworden volgens het nieuwe accreditatieregime. De derde ronde opleidingsaccreditaties start met de opleidingen waarvan de duur van de accreditaties verstrijkt op het einde van het academiejaar 2021-2022.

De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste ronde instellingsreviews. Deze evaluatie moet uitgevoerd zijn tegen einde juni 2018 zodat het stelsel van instellingsreview nog kan bijgestuurd worden voor de tweede ronde start. Tegelijk zet de Vlaamse Regering proefprojecten op waarin de haalbaarheid van de opleidingsaccreditatie op basis van een opleidingsdossier wordt nagegaan.

Dit decreet treedt op 1 juli 2012 in werking. De artikelen die betrekking hebben op aanvragen, onderzoek en rechtsgevolgen van een opleidingsdossier (derde ronde) treden pas in werking op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum. Dit zal gebeuren na een evaluatie van de eerste ronde instellingsreviews en na de evaluatie van proefprojecten op te zetten in 2018. De Vlaamse Regering wil nagaan of het systeem van de derde ronde kan werken of niet.

Geldigheidsduur instellingsreviews

De instellingsreviews hebben in het generieke stelsel een geldigheidsduur van zes jaar indien de instelling voldoet op alle onderwerpen.

Indien de instelling niet op alle onderwerpen 'voldoet' wordt de geldigheidsduur van de review beperkt en komt er een nieuwe beperkte review voor het einde van de door de NVAO bepaalde duur (op voorstel van de commissie):
– 1-3 jaar als de instelling 'niet voldoet' aan alle onderwerpen;
– 0 jaar (einde lopend academiejaar) als de instelling 'niet voldoet' met andere woorden aan geen enkel onderwerp voldoet.

Consequenties instellingsreviews

Zoals al eerder gesteld hebben de instellingsreviews uit de eerste ronde geen consequenties voor de instelling of voor de opleidingsbeoordelingen.

Vanaf de tweede ronde instellingsreviews hebben de uitgebrachte oordelen wel consequenties.

Gevolgen van de instellingsreview:

- Positief
  - indien de instelling naar het oordeel van de commissie 'voldoet' aan alle onderwerpen, dan vervalt voor die instelling de verplichting om deel te nemen aan externe visitaties georganiseerd door een kwaliteitszorgagentschap om de opleidingsaccreditaties aan te vragen. De instelling heeft na de tweede ronde instellingsreviews immers blijk gegeven dat ze de zaken onder controle heeft op de vier onderwerpen.

- Negatief (voldoet niet aan alle onderwerpen):
  - herkansing na 1 tot 3 jaren (zie paragraaf over geldigheidsduur). Indien de evaluatie van de herkansing negatief is dan wordt de instelling niet langer gefinancierd, verliest de instelling het recht om academische graden te verlenen en de instelling zorgt ervoor dat de studenten elders bij andere instellingen hun opleiding verder kunnen afwerken. De Vlaamse Regering zal de nodige maatregelen treffen;
  - de instelling heeft geen mogelijkheid meer om aanvragen nieuwe opleiding in te dienen.

- Negatief (voldoet aan geen enkel onderwerp):
  - de instelling wordt niet langer gefinancierd en de instelling verliest het recht om academische graden te verlenen met ingang van het volgende academiejaar.

Plaatsbezoek

De instellingsreview is geen 'papieren' toets. Bij een instellingsreview bezoekt de commissie van deskundigen de instelling, zodat het functioneren in de praktijk kan worden beoordeeld. Het reviewteam zal een paar departementen, faculteiten of opleidingen selecteren om na te gaan hoe het instellingsbeleid in de praktijk wordt uitgewerkt. Deze audittrails zijn een geëigende methode voor verificatie. De keuze op welke departementen, faculteiten of opleiding(en) de reviewtrail wordt toegepast, is zaak van de commissie en niet van de instelling. De trails dienen de commissie een beeld te geven op welke manier de centraal aangestuurde en gecontroleerde processen via de departementen en de faculteiten uitgevoerd worden tot op het niveau van de opleidingen.

"Belangrijk is dat de trails tot in de haarvaten van de organisatie reiken. Anders gaat het effect van de instellingsaudit minder in kwaliteitscultuur dan in bureaucratie van stafdiensten zitten." (Inspectie van het Onderwijs, NL).

De instelling bekostigt de instellingsreview. De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven voor het uitvoeren van een instellingsreview en kan daarbij rekening houden met de grootte van de instelling.

Opleidingsaccreditatie

Wat

Het algemene kader is dat de ambtshalve geregistreerde instellingen in de eerste plaats zelf voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten zorgen. Zij zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun eigen onderwijsactiviteiten. Zij betrekken de studenten, de alumni en de externe deskundigen uit het beroepsveld bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking.

De opleidingsaccreditatie zal in de tweede ronde alleen gaan over onderwerpen die betrekking hebben op het primaire onderwijsproces. De opleidingsaccreditatie in de tweede ronde vindt plaats aan de hand van de volgende vragen:

1° wat beoogt de opleiding? Het beoogde eindniveau gelet op hetgeen internationaal gewenst en gangbaar is als een vertaling van de domeinspecifieke leerresultaten;
2° hoe realiseert de opleiding dat? De inhoud, de opzet van het programma en de opleidingsspecifieke voorzieningen;
3° worden de doelstellingen bereikt? Het gerealiseerde eindniveau, gelet op hetgeen internationaal gewenst en gangbaar is, de deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering van de studenten en de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

Deze drie vragen worden in het decreet vertaald in de generieke kwaliteitswaarborgen.

De criteria betreffen de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de zaken die daar direct mee samenhangen zoals opleidingsspecifieke voorzieningen die van belang zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De combinatie van een beperkt maar sterk inhoudelijk gericht kader, waarbij de te beoordelen facetten beter aansluiten bij de 'corebusiness' van de docenten, en een commissie van gerespecteerde vakgenoten, geeft ruimte voor een inhoudelijke discussie tussen vakgenoten over de kwaliteit van de opleiding, gericht op concrete verbetering van de opleiding. Professionals zullen zich meer kunnen richten op het onderwijs zelf.

In het bijzonder is het van belang dat de resultaten van het onderwijs worden onderzocht. De commissie vormt zich een oordeel over onder meer de kwaliteit van afstudeerscripties of andere afsluitende werkstukken. Met het oog op het garanderen van het eindniveau is ook de beoordeling van de deugdelijkheid van examineren, toetsen en beoordelen van studenten van belang. Het is ook van belang dat de visitatiecommissie een goed zicht heeft op de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt, onder meer aan de hand van surveys van afgestudeerden en werkgevers.

Heel in het bijzonder ten opzichte van de Europese Commissie moet Vlaanderen aantonen dat de nieuwe accreditatiesystematiek garandeert dat de betrokken opleidingen voldoen aan de Europese richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. Op een of andere wijze moet dit in het accreditatiekader worden opgenomen. Bij elke accreditatie kan worden vermeld dat de opleiding voldoet aan de Europese richtlijn.

Procedure opleidingsaccreditatie

Kader

Zoals in het bestaande systeem wordt de accreditatie in de tweede ronde verleend op grond van de oordelen vervat in een rapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie. De generieke kwaliteitswaarborgen waarop de accreditatie een antwoord moet geven, worden vertaald in een Vlaams accreditatiekader. Het kader beschrijft de criteria en de beslisregels die de visitatiecommissie moet hanteren om tot haar oordeel te komen. Verder bevat het kader ook een toelichting bij de criteria en beslisregels. De

Vlaamse Regering keurt het accreditatiekader voor de opleidingsbeoordelingen goed op voorstel van de NVAO en na overleg met de VLUHR en VVS. De VLUHR stelt het kwaliteitsprotocol op waarin beschreven staat op welke wijze de VLUHR de visitaties uitvoert. Op elk van de gehanteerde criteria moet de visitatiecommissie haar oordeel kwantificeren in Excellent, Goed, Voldoende en Onvoldoende. Het oordeel moet ondersteund zijn door bewezen/bewijskrachtige feiten.

Als de oordelen op alle criteria van de instellingsreview in de tweede ronde positief zijn ('voldoet') dan kan de opleidingsaccreditatie vanaf de derde ronde verleend worden op basis van een dossier dat de instelling indient bij de NVAO, waarin de instelling een eigen beoordeling heeft uitgevoerd van de aanwezigheid van de generieke kwaliteitswaarborgen, in plaats van op basis van een externe opleidingsbeoordeling en visitatie. Als het rapport van de instellingsreview op alle criteria positief is, mag er immers van uitgegaan worden dat de instelling de zaken onder controle heeft en in staat is met haar beleid met betrekking tot alle onderdelen van haar missie kwaliteitsvol onderwijs te garanderen. De Vlaamse Regering bepaalt welke bewijskrachtige stukken het dossier van de instelling moet omvatten om haar aanvraag tot accreditatie te staven. De instelling moet kunnen aantonen hoe het instellingsbeleid op de verschillende onderwerpen die bepalend zijn voor de kwaliteit van een opleiding, werd uitgewerkt. Er wordt wel verwacht dat de instellingen externe onafhankelijke experts betrekken bij de beoordeling van de aanwezigheid van de generieke kwaliteitswaarborgen. Ook een benchmarking van de opleiding met vergelijkbare buitenlandse opleidingen kan waardevolle informatie omtrent de aanwezigheid van de generieke kwaliteitswaarborgen opleveren in een internationaal perspectief. De NVAO kan het dossier weigeren waardoor de opleiding dan toch onderworpen wordt aan een opleidingsbeoordeling via externe visitatie volgens het regime van de tweede accreditatieronde.

Uitvoering visitaties

De externe beoordeling van de kwaliteit van opleidingen wordt in de tweede ronde uitgevoerd door de visitatiecommissies onder de coördinatie in principe van de VLUHR als kwaliteitszorgagentschap doch niet op een exclusieve wijze. De NVAO kan altijd de accreditatie toekennen aan een opleiding op grond van een reeds bestaande accreditatie van een ander accreditatieorgaan (al dan niet EQAR geregistreerd) op voorwaarde dat die accreditatie werd uitgevoerd volgens een vergelijkbare methodologische aanpak. De NVAO kan ook andere evaluatieorganen (al dan niet EQAR geregistreerd) erkennen voor het uitvoeren van visitaties en externe opleidingsbeoordelingen. De VLUHR heeft de EQAR registratie aangevraagd als rechtsopvolger van VLIR en VLHORA als kwaliteitszorgagentschap.

In ieder geval moet er in het nieuwe stelsel voor gezorgd worden dat er een grotere aanwezigheid is van internationale en onafhankelijke deskundigen in de visitatiecommissies. De commissie moet in staat zijn om vast te stellen of de opleiding al dan niet voldoet aan wat er internationaal gewenst en gangbaar is. Alle deskundigen moeten de nodige vorming hebben genoten om de evaluaties uit te voeren. Een student maakt deel uit van de visitatiecommissies.

Het is aan de instellingen en aan het kwaliteitszorgagentschap om een werkbaar visitatierooster voor de externe beoordeling van de opleidingen in de tweede ronde uit te werken zodat de doorlooptijd binnen redelijke perken wordt gehouden en het eindelijke visitatierapport nog enige actuele waarde heeft voor de studenten.

De NVAO krijgt de mogelijkheid om een visitatierapport te weigeren wegens onvoldoende kwaliteit ervan.

De overheid zal vergelijkende analyses maken van de visitatierapporten van de opleidingen die tot eenzelfde cluster behoren aan de hand van de oordelen opgenomen in de vi-

sitatierapporten ten behoeve van de stakeholders. Er zullen ook clusteroverschrijdende analyses van de visitatierapporten gemaakt worden. Vooral vanaf de derde ronde zullen deze vergelijkende analyses van belang zijn.

Tijdspad

De tweede accreditatieronde loopt van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021. In die periode zullen alle opleidingen onderworpen worden aan het nieuwe regime van de opleidingsaccreditatie. De voorbereiding ervan start al in 2012 met de zelfevaluatie en de visitatie.

De derde ronde start dan in het academiejaar 2021-2022. Zie voor het tijdspad ook bij de procedure instellingsreview.

Geldigheidsduur en consequenties

In de tweede accreditatieronde behouden we de periodiciteit van acht jaar zodat een tweede ronde instellingsreviews kan afgerond worden voor het einde van de tweede ronde opleidingsaccreditaties. In de derde ronde zal er voor de opleidingsaccreditaties een periodiciteit van zes jaar gelden. Voor de internationale geloofwaardigheid van het stelsel is het absoluut noodzakelijk dat de cyclus teruggebracht wordt naar zes jaar.

In de tweede accreditatieronde wordt de opleidingsaccreditatie verleend door de NVAO voor een duur van acht jaar en in de derde ronde voor een duur van zes jaar. Dit op voorwaarde dat de generieke kwaliteitswaarborgen in voldoende mate aanwezig zijn. Als dat niet het geval is kan de NVAO de duur van de accreditatie beperken en zorgen voor een nieuwe beperkte visitatie en accreditatie voor het einde van die periode (ter vervanging van de bestaande procedure van tijdelijke erkenning en verbeterplannen).

De NVAO kan ook de accreditatie weigeren en dan moet de opleiding stopgezet worden en mogen de instellingen in geen geval nog nieuwe studenten inschrijven in die opleiding.

Ook de regeling met betrekking tot opleidingsvarianten (taal, afstudeerrichtingen, werkstudentenprogramma's, afstandsonderwijs enzovoort) wordt geschrapt. Indien de generieke kwaliteitswaarborgen niet in voldoende mate aanwezig zijn in een opleidingsvariant wordt de duur van de accreditatie beperkt in de tijd en komt er een nieuwe beperkte visitatie en accreditatie voor het einde van de voorlopige duur van de accreditatie.

Samengevat:
– duur: 8 jaar in de tweede ronde en 6 jaar in de derde ronde;
– 1-3 jaar als het oordeel op een of twee generieke kwaliteitswaarborgen onvoldoende is voor de volledige opleiding;
– 1-3 jaar als het oordeel op een of twee generieke kwaliteitswaarborgen onvoldoende is voor een opleidingsvariant;
– 0 jaar als het oordeel op de drie generieke kwaliteitswaarborgen negatief is.

Gevolgen van de accreditatiebesluiten van de NVAO:

– Positief:
  – indien de opleiding tenminste voldoende scoort op de drie generieke kwaliteitswaarborgen dan mag de instelling voor de duur van de accreditatie de met de opleiding verbonden graad en titel verlenen en komt de opleiding verder in aanmerking voor financiering.

– Negatief (opleiding of opleidingsvariant scoort onvoldoende op één of twee generieke kwaliteitswaarborgen):
  – herkansing na 1 tot 3 jaren (zie paragraaf over geldigheidsduur). Indien de evaluatie van de herkansing negatief is dan wordt de opleiding of opleidingsvariant opgeheven met ingang van het daarop volgend academiejaar.

– Negatief (opleiding of opleidingsvariant scoort onvoldoende op alle generieke kwaliteitswaarborgen):
  – de opleiding c.q. afstudeerrichting of opleidingsvariant opgeheven met ingang van het daarop volgend academiejaar.

De instellingen blijven de mogelijkheid behouden om bij de Vlaamse Regering beroep aan te tekenen tegen negatieve accreditatiebesluiten van de NVAO en tegen negatieve besluiten van de instellingsreview.

Impact van het nieuwe accreditatiestelsel

Het nieuwe stelsel zal leiden tot een vermindering van de administratieve lasten en tot planlastvermindering voor de instellingen.

De reductie van de zes generieke kwaliteitswaarborgen naar drie generieke kwaliteitswaarborgen bij de opleidingsbeoordeling zal leiden tot:
1° een beperking van de voorbereidingsduur van het Zelfevaluatierapport (ZER);
2° een inkorting van de duur van de plaatsbezoeken;
3° een beperking van de hoeveelheid door te nemen informatie en documentatie;
4° een beperking van de omvang van de rapporten.

Vanaf de derde ronde wordt het regime van de opleidingsaccreditaties nog verder vereenvoudigd.

Tegelijk met deze planlastvermindering zal ook het jaarverslag worden verlicht. Het uitgebreide jaarverslag kan herleid worden tot zijn wezenlijke kern. Door het introduceren van de instellingsreview is een verantwoording over de kwaliteit van de interne beleidsprocessen in het jaarverslag niet meer nodig. Verdere ontsluiting van bestaande databanken zal de meeste informatiebehoeften dekken. Hierdoor zullen de instellingen minder de tijd en middelen moeten besteden aan het uitgebreide jaarverslag.

Inpassing van het nieuwe stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in de regelgeving

Bij de vertaling van de principes van de conceptnota in decretale teksten en na overleg met de studenten, de instellingen en de NVAO is de terminologie hier en daar aangepast.

Voor de opleidingsaccreditatie hanteren we de begrippen ‘generieke kwaliteitswaarborgen’ en ‘criteria’. Het begrip ‘standaarden’ wordt niet meer gebruikt in de decretale teksten. Wat de instellingsreview betreft hanteren we de begrippen ‘onderwerpen’ en ‘criteria’.

Het nieuwe stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie wordt in de regelgeving hoger onderwijs verankerd door wijzigingen aan de betreffende bepalingen in het Structuurdecreet van 4 april 2003. De voorgestelde wijzigingen van het Structuurdecreet passen in het juridische kader met betrekking tot de vrijheid van onderwijs, dat de Raad van State en later het Grondwettelijk Hof hebben uitgetekend bij de totstandkoming van het Structuurdecreet in 2003 en van het Kwalificatiedecreet in 2009.

Uit het advies van de Raad van State van 12 november 2002 bij het ontwerp van Structuurdecreet heeft de decreetgever op dat moment in de memorie van toelichting twee essentiële elementen gedistilleerd:
1° het opleggen van einddoelstellingen is een effectief middel voor kwaliteitsbewaking en dient decretaal te gebeuren;
2° kwaliteitsbewaking van het aangeboden onderwijs dient ruimte te laten voor het eigen opvoedingsproject.

In de uiteindelijke versie van het artikel 58 werden deze principes dan vertaald in de decretale bepalingen.

Intussen is er ook het Kwalificatiedecreet van 30 april 2009. Aan de bestaande academische infrastructuur voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs werd het concept van 'domeinspecifieke leerresultaten' toegevoegd. De academische infrastructuur voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs ziet er nu als volgt uit:
– de niveaudescriptoren die op een generieke manier vastleggen waarvoor een bachelor of een master staat, afgeleid van de Dublindescriptoren en in overeenstemming met het Bolognakwalificatieraamwerk voor hoger onderwijs;
– de domeinspecifieke leerresultaten die op een generieke manier voor een bepaalde opleiding de niveaudescriptoren vertalen in domeinspecifieke leerresultaten (ingevoegd met het Kwalificatiedecreet);
– de generieke kwaliteitswaarborgen waarvan de aanwezigheid nodig is om te garanderen dat de opleidingen aan de minimale kwaliteitsvereisten voldoen;
– het accreditatiekader bestaande opleidingen en het toetsingskader nieuwe opleidingen die de generieke kwaliteitswaarborgen verder operationaliseren met het oog op de externe beoordeling en de evaluatie van de aanvraag om accreditatie of van een aanvraag om toets nieuwe opleiding.

Ook in deze nieuwe academische infrastructuur is er voldoende ruimte voor het eigen opvoedingsproject: elke instelling kan de domeinspecifieke leerresultaten vertalen in eigen programmaspecificaties. In het nieuwe stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie blijft de basissystematiek van accreditatie behouden. De nieuwe systematiek blijft invulling geven aan het door de Raad van State geformuleerde beginsel dat kwaliteitsbewaking geen onevenredige inbreuk mag inhouden op de vrijheid om de pedagogische methodieken en inhouden zelf te bepalen. De instellingen blijven vrij om deze aangelegenheden te regelen maar zij moeten wel in redelijkheid kunnen aantonen dat zij een bepaald kwalitatief niveau kunnen garanderen.

De generieke kwaliteitswaarborgen in het nieuwe stelsel van accreditatie slaan op de drie kerndimensies die een kwaliteitsvolle opleiding moet garanderen:
– het beoogde eindniveau dat mee bepaald wordt aan de hand van wat internationaal gangbaar en gewenst is en aan de wijze waarop de instelling de domeinspecifieke leerresultaten heeft vertaald in de programmaspecificaties;
– de inhoud en de opzet van het onderwijsprogramma, de kwaliteit en de kwantiteit van het ingezette personeel en de andere opleidingsspecifieke voorzieningen;
– het gerealiseerde eindniveau dat mee bepaald wordt aan de hand van wat internationaal gangbaar en gewenst is en aan de hand van de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt of de doorstroming naar een volgende opleiding en de deugdelijkheid van de beoordeling, de toetsing en de examinering van de studenten.

Een aantal generieke kwaliteitswaarborgen zullen in de toekomst op het instellingsniveau bekeken worden, onder meer het interne systeem van kwaliteitszorg en de meer beleidsmatige aspecten. Vanuit het decreet worden er ook bijkomende richtlijnen gesteld voor de uitwerking van het accreditatiekader en het toetsingskader. Daarmee nog versterkend dat de essentiële beginselen die bij het verlenen van de accreditatie of het uitvoeren van een toets nieuwe opleiding in acht moeten worden genomen, in het decreet zijn vastgesteld.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Met de aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie worden nieuwe benamingen ingevoerd. Zo is er voor het eerst sprake van een 'instellingsreview'. De accreditatie blijft verlopen op basis van de opleiding en wordt verder 'opleidingsaccreditatie' genoemd.

Gezien de eerste accreditatieronde afloopt en de vernieuwingen betrekking hebben op de twee volgende accreditatierondes met verschillende gevolgen in het systeem worden eerste, tweede en derde ronde opleidingsaccreditaties en instellingsreviews als begrippen opgenomen.

Verder worden de begrippen een 'positief besluit instellingsreview' en een 'opleidingsdossier' als nieuwe begrippen gedefinieerd.

Artikel 3

Artikel 9ter kan geschrapt worden. De Erkenningscommissie speelt geen rol meer bij de samenstelling van de visitatiecommissies. De NVAO moet waken over de kwaliteit van de visitatiecommissies: het moeten gezaghebbende personen zijn, onafhankelijk en deskundig en met een duidelijke internationale oriëntatie. De andere bepalingen zijn niet meer van toepassing. De indicatieve voortgangstoets werd uitgevoerd.

Artikel 4

In artikel 9sexies worden de begrippen 'instellingsreview' en 'besluiten die de instellingsreview afronden' ingevoegd.

Artikel 5

De bewaring van documenten door de accreditatieorganisatie wordt uitgebreid met de besluiten die de instellingsreview afronden en de rapporten van de instellingsreviews.

Artikel 6

De Antwerp Management School, de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee en de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel worden aan de lijst in artikel 9nonies toegevoegd. De bedoeling is om alle ambtshalve geregistreerde instellingen op te nemen. Ook wordt de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad aan de lijst toegevoegd.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt artikel 56 van het Structuurdecreet. De wijzigingen zijn het gevolg van verdere wijzigingen in het decreet:
- het schrappen van de tijdelijke erkenning na verbetertraject en de vervanging ervan door in de tijd (max 3 jaar) beperkte accreditaties;
- de mogelijke verlengingen van lopende accreditaties als de externe beoordeling deels of geheel moet hernomen worden, als in de derde ronde het opleidingsdossier onvoldoende elementen bevat en er toch nog een externe beoordeling moet uitgevoerd worden;
- in de overgangsfase blijven de tijdelijke erkenningen nog behouden.

Artikelen 8 tot 14

Met artikel 8 en 10 wordt de sectie 1: 'Aanvraag' van onderafdeling 2 opgedeeld in twee subsecties: subsectie 1: 'Algemeen' en subsectie 2: 'Aanvragen accreditatie op basis van een visitatierapport'. Met artikel 13 wordt een subsectie 3 ingevoegd: 'Aanvragen om accreditatie op basis van een opleidingsdossier'.

Er is een nieuw artikel 56bis dat slaat op de beide accreditatieregimes.

De geregistreerde instellingen zijn niet onderworpen aan de instellingsreview. De aanvragen om accreditatie van opleidingen van deze instellingen volgen dan ook altijd het accreditatieregime van aanvragen om accreditatie op basis van een externe beoordeling. Deze instellingen zijn gemachtigd om bachelor- en mastergraden te verlenen als de opleidingen geaccrediteerd zijn en als de instelling door de Vlaamse Regering is geregistreerd. Doch de overheid heeft verder geen bemoeienis met het beleid van deze instellingen onder meer omdat de overheid niet voorziet in een institutionele financiering. Een door de overheid verplicht opgelegde review van het beleid van deze instellingen is dan ook niet te rechtvaardigen. Voor het beoordelen van een aanvraag om accreditatie of om een toets nieuwe opleiding van deze instellingen wordt er een vierde criterium toegevoegd: de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht op een systematische verbetering van de opleiding. Dit is ook een belangrijke generieke kwaliteitszorg die voor de andere instellingen meegenomen wordt in de instellingsreview (wijziging artikel 58, Structuurdecreet: zie ook toelichting bij artikel 15).

De bepalingen met betrekking tot de verplichte aanwezigheid van één student in de visitatiecommissies werden versoepeld zodat de evaluatieorganen een ruimere keuzemogelijkheid hebben. Het was voor de evaluatieorganen vaak moeilijk om een student te vinden die ingeschreven is in de opleiding, en vooral in de professionele bacheloropleidingen. Elk evaluatieorgaan moet in het visitatieprotocol aangeven op welke wijze het de commissies samenstelt. Het visitatierapport moet inzicht geven in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie, niet alleen van de experts maar ook van de student. Op die manier zijn er voldoende waarborgen ingebouwd dat de commissies op een kwaliteitsvolle manier worden bemensd. De NVAO neemt dat aspect mee bij de beoordeling van het visitatierapport.

Vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties zullen er twee accreditatieregimes mogelijk zijn:
- aanvraag om accreditatie op basis van een externe beoordeling: het bestaande accreditatieregime, het accreditatieregime in de tweede ronde en het accreditatieregime in de derde ronde als het instellingsbestuur niet beschikt over een positief besluit instellingsreview of als het opleidingsdossier onvoldoende elementen bevat op grond waarvan het accreditatieorgaan een oordeel kan vellen op de drie criteria;
- aanvraag om accreditatie op basis van een opleidingsdossier, vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties als de instelling beschikt over een positief besluit instellingsreview.

Voor de uitvoering van een externe beoordeling met het oog op het indienen van een aanvraag om accreditatie van een bestaande opleiding kunnen de geregistreerde instellingen een beroep doen op een evaluatieorgaan dat door de NVAO erkend is. Hieraan wordt nu de mogelijkheid toegevoegd dat de geregistreerde instellingen voor de uitvoering van een externe beoordeling een beroep kunnen doen op een evaluatieorgaan dat opgenomen is in het Europese register van evaluatieorganen (EQAR geregistreerd). Deze evaluatieorganen behoeven dan geen voorafgaande erkenning meer door de NVAO.

De van rechtswege erkenning van de VLIR of de VLHORA als evaluatieorgaan met het oog op het uitvoeren van externe beoordelingen van opleidingen van geregistreerde instellingen is niet meer nodig gelet op het feit dat ze beide of de rechtsopvolger (de VLUHR) EQAR geregistreerd zijn.

In het artikel 57 wordt een aantal termijnen ingekort om de totale duur van het proces te beheersen zodat het gepubliceerde accreditatierapport en het accreditatiebesluit nog actueel zijn voor de belanghebbenden. Dit sluit ook aan bij de inkorting van de duur van het visitatieproces tot maximum 12 maanden. Door de lange duur van het proces daalt de informatieve waarde van de gepubliceerde rapporten.

In het nieuwe accreditatieregime speelt het opleidingsdossier een cruciale rol. Na een positief besluit over de instellingsreview mogen we ervan uitgaan dat de instelling op vlak van 'kwaliteitsbewaking' 'in control' is en dat het interne kwaliteitszorgsysteem volledig beantwoordt aan de European Standards and Guidelines met betrekking tot interne kwaliteitszorg binnen de instellingen voor hoger onderwijs. Er mag in redelijkheid aangenomen worden dat de instellingen in staat zijn om zelf een gegrond en gemotiveerd oordeel te geven over de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aan de hand van de criteria vervat in het accreditatiekader. De rol van de accreditatieorganisatie is dan te verifiëren of de instellingen terecht tot de conclusie zijn gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Indien de uitkomst van het verificatieproces positief is, dan is de opleiding geaccrediteerd. Het is van belang dat ook in de toekomst het concept 'opleidingsaccreditatie' overeind blijft omdat het een drievoudige functie vervult:

– het biedt transparantie naar de studenten en de werkgevers toe zowel in Vlaanderen als buiten Vlaanderen; studenten krijgen op die manier vlug een overzicht van de erkende opleidingen in Vlaanderen;
– het is en blijft een voorwaarde voor financiering;
– het is en blijft een voorwaarde voor het voeren van de academische titels.

In de derde ronde is een verificatie van het feit of de instellingen in redelijkheid tot de conclusie zijn gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, aangewezen. Cruciaal hierbij is wel de betrokkenheid van externe onafhankelijke experts en bij voorkeur internationale experts.

Daarom is het ook van belang dat de instelling de opleiding en het curriculum vergelijkt met het curriculum van vergelijkbare buitenlandse opleidingen. In het nieuwe accreditatiekader wordt de internationale vergelijkbaarheid veel sterker beklemtoond dan in het bestaande accreditatiekader.

Verder bevat het nieuwe artikel 58quater ook een regeling voor gezamenlijke opleidingen. Als één van de deelnemende instellingen niet beschikt over een positief besluit instellingsreview dan volgt de accreditatie het accreditatieregime van een aanvraag om accreditatie op basis van een externe beoordeling (visitatie).

Om de planlast van de instellingen in de derde ronde opleidingsaccreditaties in te perken beperkt het decreet het aantal stukken waaruit het opleidingsdossier moet bestaan tot twee. Er kunnen geen andere bijkomende documenten meer opgevraagd worden.

Zoals al eerder gesteld is de invoering van de derde ronde opleidingsaccreditatie zoals uitgetekend in het voorontwerp van decreet of in een gewijzigde vorm afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie van de eerste ronde van de instellingsreviews en van de uitkomsten van de evaluatie van proefprojecten accreditatie op basis van een opleidingsdossier.

Artikel 15

Dit artikel wijzigt het artikel 58. Het verlenen van accreditatie blijft afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen. De beoordeling daarvan geschiedt in het nieuwe stelsel aan de hand van drie generieke kwaliteitswaarborgen in plaats van vijf nu. Ten aanzien van de bestaande generieke kwaliteitswaarborgen en criteria wordt de internationale dimensie sterker beklemtoond alsook de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en het systeem van examinering van de studenten. Het gerealiseerde eindniveau is de belangrijkste generieke kwaliteitswaarborg.

Verder bevat artikel 58 drie nieuwe voorschriften met betrekking tot het door de accreditatieorganisatie vast te stellen accreditatiekader dat in het nieuwe stelsel door de Vlaamse Regering moet goedgekeurd worden op advies van de instellingen en de studenten.

Het interne systeem van kwaliteitsbewaking is niet meer opgenomen in de generieke kwaliteitswaarborgen. Dit zit in de instellingsreview. Wel zit in de generieke kwaliteitswaarborgen het element van de verbeteracties die de opleiding heeft ondernomen om de kwaliteit te verbeteren naar aanleiding van studentevaluaties of naar aanleiding van signalen uit de arbeidsmarkt of de samenleving dat de kwaliteit van de afgestudeerden vatbaar is voor verbetering. Het gaat dan vooral om verbeteracties op het vlak van het onderwijsproces.

Zoals al eerder aangegeven blijven de opleidingen van de geregistreerde instellingen onderworpen aan het accreditatieregime van aanvragen om accreditatie op basis van een externe beoordeling. Voor het beoordelen van een aanvraag om accreditatie of om een toets nieuwe opleiding van deze instellingen wordt er een vierde generieke kwaliteitswaarborg toegevoegd: de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht op een systematische verbetering van de opleiding. Dit is ook een belangrijke generieke kwaliteitszorg die voor de andere instellingen meegenomen wordt in de instellingsreview.

Artikelen 16 tot 22

Net als sectie 1 wordt ook sectie 3 van onderafdeling 2 opgedeeld in twee subsecties:
– ‘subsectie 1. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport’;
– ‘subsectie 2. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een opleidingsdossier’.

Ten opzichte van de bestaande vereisten waaraan een externe beoordeling moet voldoen is toegevoegd dat in het rapport duidelijk moet zijn dat de beoordeling is gebaseerd op verifieerbare feiten en dat die feiten derhalve ook in het rapport moeten opgenomen worden.
In artikel 32 wordt §3bis van artikel 93 opgeheven waardoor de Erkenningscommissie haar rol verliest bij de bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie. Dit wordt echter opgevangen door de accreditatieorganisatie die waakt over de onafhankelijkheid van de leden van de visitatiecommissie. De accreditatieorganisatie gaat na of de gepubliceerde externe beoordeling regelmatig en volledig is. Een regelmatig gepubliceerde externe beoordeling moet onder andere inzicht verschaffen in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie.

Indien de accreditatieorganisatie van oordeel is dat de kwaliteit van het visitatierapport ondermaats is waardoor de accreditatieorganisatie op grond daarvan niet tot een gedegen accreditatierapport en -besluit kan komen, dan kan de accreditatieorganisatie het rapport weigeren. In dat geval moet de accreditatieorganisatie het evaluatieorgaan verzoeken een aanvullende externe beoordeling uit te voeren volgens de richtlijnen en criteria bepaald door de accreditatieorganisatie derwijze dat de vastgestelde tekortkomingen worden geremedieerd. Het instellingsbestuur kan eventueel een ander evaluatieorgaan vragen de aanvullende externe beoordeling uit te voeren.

De bestaande regeling met betrekking tot de opleidingsvarianten blijft behouden. In het geval een opleidingsvariant niet voldoet aan alle criteria en generieke kwaliteitswaarborgen dan heeft de instelling de keuze: het sluiten van de opleidingsvariant of een nieuwe beperkte externe beoordeling van de opleidingsvariant.

Het oude artikel 59ter krijgt een nieuwe inhoud. Vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties wordt het regime van de opleidingsaccreditaties sterk vereenvoudigd. In dit artikel wordt beschreven hoe een positief besluit instellingsreview na de tweede ronde instellingsreviews een impact heeft op de accreditatieprocedure. Bij een positief besluit instellingsreview kan de accreditatie verlopen op basis van een opleidingsdossier ingediend door het instellingsbestuur.

Het onderzoek van een aanvraag om accreditatie op basis van een opleidingsdossier verloopt op een vergelijkbare wijze als het onderzoek van een aanvraag op basis van een externe beoordeling. Als de accreditatieorganisatie op grond van het opleidingsdossier niet tot een positief accreditatiebesluit kan komen dan kan de accreditatieorganisatie de accreditatietermijn met één jaar verlengen. Tijdens dat jaar moet er een externe beoordeling worden uitgevoerd en volgt het accreditatieproces verder het accreditatieregime van aanvragen om accreditatie op basis van een externe beoordeling. De duur van de verlenging komt in mindering van de reguliere accreditatietermijn. Als de geldigheidsduur van een accreditatiebesluit zes jaar is, dan is in dit geval de geldigheidsduur van het nieuwe accreditatiebesluit maar vijf jaar (zes jaar verminderd met het jaar van de verlenging).

Artikel 23

In artikel 60 wordt de termijn waarin de accreditatieorganisatie een besluit neemt vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie, herleid van vier naar drie maanden. In dit artikel wordt toegevoegd dat de geldigheidsduur van positieve accreditatiebesluiten verleend na het einde van het academiejaar 2020-2021 wordt teruggebracht van acht jaar naar zes jaar.

Dit artikel regelt ook de gevolgen van de accreditatiebesluiten.

Als de opleiding of een opleidingsvariant slechts aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen van de drie of aan één, twee of drie van de vier generieke kwaliteitswaarborgen voldoet dan wordt de geldigheidsduur van de accreditatie beperkt tot maximum 3 jaar. Binnen deze termijn moet er een nieuwe externe beoordeling plaatsvinden. Indien de geldigheidsduur wordt beperkt omdat de kwaliteit van een opleidingsvariant niet voldoet dan heeft het instellingsbestuur de keuze tussen a) de nieuwe beperkte visitatie en accreditatie voor een bepaalde periode of b) de opleidingsvariant stopzetten. In dit laatste geval of als de opleidingsvariant bij herkansing geen accreditatie wordt verleend, kan het instellingsbestuur deze variant niet heropstarten binnen de zes jaar.

Deze mogelijkheid om de geldigheidsduur van een accreditatiebesluit te beperken vervangt de bestaande mogelijkheid van een verbetertraject en de daaropvolgende tijdelijke erkenning. Deze nieuwe manier van werken betekent een vermindering van de administratieve lasten zowel voor de instelling als voor de overheid.

Een opleiding of een opleidingsvariant die aan geen enkele generieke kwaliteitswaarborg voldoet, moet worden stopgezet.

Artikelen 24 en 25

De artikelen 60bis, 60ter, 60quater en 60quinquies worden opgeheven, met name de artikelen over tijdelijke erkenning op aanvraag en traject bij niet-instemming van een negatief accreditatiebesluit.

Artikelen 26 en 27

Met deze artikelen wordt een nieuwe sectie 5 en een nieuw artikel 60bis ingevoegd waarin de mogelijkheid wordt beschreven dat een instelling bij de Vlaamse Regering een beroep kan indienen tegen een negatief accreditatiebesluit.

Artikel 29

Dit artikel wijzigt de berekening van de accreditatietermijn van opleidingen die ontstaan door het samenvoegen van bestaande opleidingen of door omvorming van opleidingen tot een gezamenlijke opleiding. Voortaan geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de nieuwe opleiding de vroegste aanvangsdatum. Dit volgt de praktijk die EQAR hanteert ten aanzien van fusies van evaluatieorganen. In de bestaande regeling kon de accreditatietermijn oplopen tot tien jaar.

Artikel 30

In het nieuwe artikel 63quaterdecies verbindt de Vlaamse Regering zich om bij te dragen tot de planlastvermindering van de instellingen door het ter beschikking stellen van gegevens over instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten vanuit haar eigen databanken ten behoeve van hun zelfevaluatierapport.

Een belangrijke richtlijn uit de European Standards and Guidelines is de uitvoering van systeembrede analyses met gebruik van de gegevens die vervat zitten in de visitatie- en accreditatierapporten. De visitatierapporten en de rapporten van de instellingsreviews bevatten heel wat materiaal waarmee vergelijkende analyses over de opleidingen heen kunnen gemaakt worden alsook systeembrede analyses over het gehele hogeronderwijssysteem. Deze analyses kunnen waardevolle informatie opleveren over sterkten en zwakten op het niveau van het hogeronderwijssysteem en kunnen een instrument zijn voor beleidsontwikkeling en kwaliteitsverbetering. Deze analyses kunnen zowel onderdelen van het systeem tot voorwerp hebben alsook het hele systeem.

Artikel 32

In artikel 93 worden de bestaande bepalingen rond interne en externe kwaliteitszorg aangepast aan de bepalingen van het nieuwe stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie. Zo is bijvoorbeeld een externe beoordeling niet meer vereist voor de instellingen zoals bepaald in artikel 7 (de ambtshalve geregistreerde) die over een positief besluit instellingsreview beschikken vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties. Deze instellingen dienen dan hun aanvraag voor accreditatie in op basis van een opleidingsdossier.

De termijn voor de afronding van de externe beoordeling van een visitatiecommissie wordt van 24 maanden herleid tot 12 maanden. Na een periode van 24 maanden dreigen beoordelingen niet meer actueel te zijn. Bovendien werd ook het aantal generieke kwaliteitswaarborgen herleid tot drie waardoor de visitatie vlugger kan verlopen dan vroeger.

Instellingen kunnen in het nieuwe stelsel in twee gevallen voor de coördinatie van de externe beoordeling beroep doen op een ander evaluatieorgaan dan de VLUHR dat EQAR geregistreerd is of door de NVAO erkend is.

In het nieuwe artikel 93 worden de vereisten die aan het protocol van kwaliteitszorg worden gesteld, aangescherpt met meer expliciete eisen ten aanzien van de samenstelling van de visitatiecommissie. De samenstelling van de commissie moet zodanig zijn dat de commissie met kennis van zaken een oordeel kan vormen over wat internationaal gangbaar en gewenst is. De commissie moet in haar rangen voldoende deskundigheid op dat vlak hebben. Een sterkere internationale samenstelling kan hieraan tegemoet komen. Ook moet

het protocol kwaliteitszorg voorschriften bevatten met betrekking tot de wijze waarop de visitatiecommissie tot haar oordelen op de verschillende criteria komt. Het protocol moet ook aangeven hoe het evaluatieorgaan denkt de vergelijkbaarheid van de oordelen over de verschillende opleidingen te waarborgen. Vorming van de commissieleden kan hiertoe bijdragen. De kwaliteit van de commissie en van de visitatierapporten is cruciaal voor de goede werking van het kwaliteitszorg- en accreditatiestelsel.

De bepalingen met betrekking tot de verplichte aanwezigheid van één student in de visitatiecommissies werden versoepeld zodat de evaluatieorganen een ruimere keuzemogelijkheid hebben. Het was voor de evaluatieorganen vaak moeilijk om een student te vinden die ingeschreven is in de opleiding, en vooral in de professionele bacheloropleidingen. Elk evaluatieorgaan moet in het visitatieprotocol aangeven op welke wijze het de commissies samenstelt. Het visitatierapport moet inzicht geven in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie, niet alleen van de experts maar ook van de student. Op die manier zijn er voldoende waarborgen ingebouwd dat de commissies op een kwaliteitsvolle manier worden bemensd. De NVAO neemt dat aspect mee bij de beoordeling van het visitatierapport.

Artikelen 33 tot 45

Aan hoofdstuk IV wordt een afdeling 2 toegevoegd: 'Instellingsreview', met volgende onderafdelingen: 1) Kader en criteria, 2) Aanvraag, 3) De reviewcommissie, 4) Rapport en besluit, 5) Rechtsgevolgen en 6) Kosten, tarieven en evaluatie.

Artikel 93 ter: De instellingsreview werd gedefinieerd als een periodieke evaluatie door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar kerntaken onderwijs, onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening op een kwaliteitsvolle manier uitvoert. De eerste instellingsreviews starten vanaf het academiejaar 2015-2016. De reviewcommissie evalueert een reeks beleidsprocessen zoals werd opgesomd. De evaluatie van deze beleidsprocessen baseert de reviewcommissie op de vier vernoemde onderwerpen. Net zoals bij opleidingsaccreditaties en bij de toets nieuwe opleidingen stelt de Vlaamse Regering het beoordelingskader van de instellingsreview vast op voorstel van de accreditatieorganisatie en na advies van de instellingen en de studenten.

Voor relatief kleine instellingen en instellingen waarvoor er een beheersovereenkomst wordt afgesloten wordt de instellingsreview niet opgelegd. Bij deze instellingen komen dergelijke onderwerpen uit de instellingsreview al aan bod in de beheersovereenkomst en worden deze beoordeeld in de audit. Het gaat hier om de Vlerick Leuven Gent Management School, Antwerp Management School en het Instituut voor Tropische Geneeskunde.

Voor deze relatief kleine instellingen zou het opleggen van een instellingsreview een zware extra administratieve last betekenen. Het zelfde principe wordt gehuldigd voor de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel en de Evangelische Theologische Faculteit Heverlee.

Artikel 93quater: Dit artikel regelt de aanvraag van de instellingsreview voor de eerste en de tweede ronde.

Artikel 93quinquies: De accreditatieorganisatie stelt de commissie samen die de instellingsreview uitvoert en coördineert de instellingsreview. De onafhankelijkheid en de deskundigheid van de leden wordt door het accreditatieorgaan gecontroleerd.

Met de reviewtrails moet de reviewcommissie zich een beeld kunnen vormen van de manier waarop de centraal aangestuurde en gecontroleerde beleidsprocessen via de departementen en de faculteiten worden uitgevoerd tot op het niveau van de opleidingen.

Artikel 93sexies: De accreditatieorganisatie die de aanvraag instellingsreview ontvangt, rondt het proces van de instellingsreview binnen twaalf maanden na ontvangst van de aanvraag af met een besluit waarin de oordelen door de accreditatieorganisatie verleend aan elk van de vier onderwerpen zijn opgenomen.

Vanaf de tweede ronde heeft een positief besluit instellingsreview een geldigheid van zes jaar.

Artikel 93septies: Aan de eerste ronde instellingsreviews zijn geen rechtsgevolgen verbonden. De eerste ronde instellingsreviews vormt een nulmeting: hoe staat de instelling er voor. De tweede ronde instellingsreviews volgt kort op de eerste ronde omdat de tweede ronde tijdig moet afgerond zijn voor de start van de derde ronde opleidingsaccreditaties.

Vanaf de tweede ronde hebben de instellingsreviews rechtsgevolgen zoals in dit artikel beschreven.

Als de uitkomst van de instellingsreview negatief is dan stopt de financiering van de instelling en verliest de instelling de bevoegdheid om nog bachelor- en mastergraden te verlenen. Voor de zittende studenten moet de instelling dan de mogelijkheid bieden om hun opleiding af te ronden, desgevallend via samenwerking met een andere instelling. Het komt in de eerste plaats aan de instelling toe om hiervoor de nodige maatregelen te nemen. De Vlaamse Regering kan dan additionele maatregelen nemen als ze van oordeel is dat de garanties voor de studenten onvoldoende zijn. Daarbij kan gedacht worden aan het instellen van een toelage voor de studenten voor het dekken van verplaatsingskosten als ze hun opleiding moeten verderzetten aan een andere instelling in een andere regio. Andere mogelijke maatregelen kunnen zijn een aanpassing van de lijst van opleidingen en vestigingsplaatsen, mocht daaraan nood zijn om de studenten tijdelijk de nodige garanties te bieden. De maatregelen van de Vlaamse Regering kunnen geen betrekking hebben op de algemene regels met betrekking tot de organisatie van het onderwijs.

Artikel 93octies: De instellingen dragen de kosten van de instellingsreview. De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven voor het uitvoeren van de instellingsreview en kan die tarieven differentiëren naar gelang van de omvang van de instelling. Het tarief voor de instellingsreview bedraagt ten minste 10.000 euro en ten hoogste 60.000 euro. Deze bedragen kunnen jaarlijks worden geïndexeerd. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop deze indexering wordt toegepast. De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste ronde instellingsreviews. Deze evaluatie moet uitgevoerd zijn tegen einde juni 2018 zodat het stelsel van instellingsreview nog kan bijgestuurd worden voor de tweede ronde start. Tegelijk zet de Vlaamse Regering proefprojecten op waarin de haalbaarheid van de opleidingsaccreditatie op basis van een opleidingsdossier wordt nagegaan. Daarnaast is het nuttig dat de overheid een algemene evaluatie uitvoert van de werking en de impact van het nieuwe stelsel midden de derde ronde opleidingsaccreditaties en na de tweede ronde instellingsreviews. In de evaluatie moet nagegaan worden of de administratieve lastenvermindering zich daadwerkelijk manifesteert. De tweede evaluatie die vóór 1 januari 2024 moet uitgevoerd worden, zal betrekking hebben op de werking van het stelsel in de derde ronde opleidingsaccreditaties in relatie tot de tweede ronde instellingsreview. Deze evaluatie komt na het derde jaar van de derde ronde opleidingsaccreditaties en twee jaar voor de start van de derde ronde instellingsreview. Deze timing laat toe het stelsel van de instellingsreview nog bij te sturen.

Artikelen 46 en 47

Met deze artikelen wordt een onderafdeling 7 en een nieuw artikel 90nonies ingevoegd waarin de mogelijkheid wordt beschreven dat een instelling bij de Vlaamse Regering een beroep kan indienen tegen een negatief besluit dat de instellingsreview afrondt.

Artikel 48

De bepalingen met betrekking tot tijdelijke erkenning in geval van instemming met een negatief accreditatiebesluit moeten nog actief blijven voor de negatieve besluiten die van nu tot het einde van het academiejaar 2012-2013 kunnen genomen worden. Hetzelfde geldt voor de bepalingen die het traject van niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit regelen.

Artikel 49

Met dit artikel wordt het woord accreditatieorgaan met een generieke bepaling overal in het decreet vervangen door accreditatieorganisatie.

Artikel 50

Dit decreet treedt op 1 juli 2012 in werking. De artikelen die betrekking hebben op aanvragen, onderzoek en rechtsgevolgen van een opleidingsdossier (derde ronde) treden pas in werking op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum. Dit zal gebeuren na een evaluatie van de eerste ronde instellingsreviews en na de evaluatie van proefprojecten op te zetten in 2018. De Vlaamse Regering wil nagaan of het systeem van de derde ronde kan werken of niet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 9 december 2011

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet

tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2.

Wijzigingen in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

Art.2. In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de

decreten van 30 april 2004, 16 juni 2006, 29 juni 2007, 30 april 2009 en 1 juli 2011, wordt het tweede streepje vervangen door wat volgt:

"-accreditatie en instellingsreview:

a) opleidingsaccreditatie: de formele erkenning van een opleiding op grond van een beslissing van een onafhankelijk orgaan waarin vastgesteld wordt dat de opleiding voldoet aan vooraf vastgestelde minimale kwaliteits- en niveauvereisten;

b)eerste ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf 1 februari 2005 tot en met het einde van het academiejaar 2012-2013;

c)tweede ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;

d)derde ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2021-2022 tot en met het einde van het academiejaar 2028-2029;

e)instellingsreview: periodieke beoordeling door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het onderwijs op een kwaliteitsvolle manier uitvoert.

f)positief besluit instellingsreview: het besluit van de accreditatieorganisatie dat een instellingsreview afrondt en waarin de accreditatieorganisatie bevestigt dat de instelling voldoet aan alle criteria van het beoordelingskader instellingsreview;

g)eerste ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2015-2016 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017;

h)tweede ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2019-2020 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;

i)derde ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2025-2026 tot en met het einde van het academiejaar 2026-2027;

j)opleidingsdossier: het dossier dat het instellingsbestuur indient met het oog op het verkrijgen van de opleidingsaccreditatie;"

k)visitatierapport: de gepubliceerde externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie georganiseerd door een evaluatieorgaan.".

Art.3. Artikel 9ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Art.4. In artikel 9sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt tussen de woorden “Vlaamse Gemeenschap” en de woorden “de accreditatie” de zinsnede “de instellingsreview wordt uitgevoerd, de besluiten die de instellingsreview afronden, worden genomen, “ ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden tussen de woorden “De accreditatiebesluiten” en de woorden ”worden bij uittreksel” de woorden “en de besluiten die de instellingsreview afronden” ingevoegd;

3° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen het woord “De” en het woord “accreditatiebesluiten” de zinsnede “besluiten en de rapporten die de instellingsreview afronden, en de” ingevoegd;

4° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art.5. Aan artikel 9septies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de besluiten die de instellingsreview afronden, de rapporten van de instellingsreviews en de stukken op grond waarvan ze zijn opgemaakt.”.

Art.6. Aan artikel 9nonies, eerste lid, 1° van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 worden een punt k), l), m) en n) toegevoegd, die luiden als volgt:

““k) de Antwerp Management School”;

“l) de Evangelische Theologische Faculteit in Heverlee”;

“m) de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel”;

“n) de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad”;”.

Art.7. In artikel 56 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:
"1° ofwel overeenkomstig onderafdeling 2 geaccrediteerd is voor de in het accreditatiebesluit bepaalde duur";

2° in paragraaf 1 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° ofwel een verlenging geniet van de geldigheidsduur van de accreditatie overeenkomstig artikel 58bis, §5, en artikel 59ter, ofwel nog een tijdelijke erkenning geniet";

3° in paragraaf 2, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Een opleiding die niet meer voldoet aan de voorwaarden vermeld in paragraaf 1 wordt geschrapt uit het Hoger Onderwijsregister, vermeld in artikel 64, vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin de geldigheid van de lopende accreditatie, de erkenning als nieuwe opleiding of de verlenging van de accreditatie vervalt.".

Art.8. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, "sectie 1" van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 1. Algemeen"

Art.9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een artikel 56bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art.56bis.§1. De accreditatie van een opleiding wordt verleend op aanvraag van het instellingsbestuur. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, wordt verleend op gezamenlijke aanvraag van de betrokken Vlaamse instellingsbesturen.

§2. De aanvraag voor accreditatie van een opleiding ingediend door het bestuur van een geregistreerde instelling omvat in alle gevallen een visitatierapport georganiseerd door een evaluatieorgaan."

Art.10. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei

2009, wordt na artikel 56bis, ingevoegd bij artikel 9, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Aanvragen accreditatie op basis van visitatierapport”.

Art.11. Artikel 57 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.57. De accreditatieaanvraag moet uiterlijk vier maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding of van de tijdelijke erkenning worden ingediend. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

Het instellingsbestuur vraagt een accreditatie aan binnen een periode van twee maanden na de publicatie van het visitatierapport.”

Art.12. In artikel 57bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, derde lid, punt 1° wordt de tweede zin vervangen door wat volgt:

“Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel;”

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° de visitatiecommissie hanteert een visitatieprotocol opgesteld door een evaluatieorgaan. Dat protocol voorziet ten minste in de elementen, vermeld in artikel 93”;

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:.

“3° de werking van de visitatiecommissie wordt gecoördineerd door een evaluatieorgaan. Elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen moet ofwel European Quality Assurance Register forHigherEducation (EQAR) geregistreerd zijn ofwel erkend zijn door de accreditatieorganisatie, die daarvoor een reglement opstelt”;

3° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

”4° de visitatiecommissie publiceert de uitkomst van de visitatie als een openbaar visitatierapport.”

4° paragraaf 2ter en paragraaf 3 worden opgeheven.

Art.13. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt na artikel 57ter een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 3. Aanvragen om accreditatie op basis van een opleidingsdossier”.

Art.14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 57quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.57quater.

§1. Als vanaf de tweede ronde instellingsreview het instellingsbestuur beschikt over een positief besluit instellingsreview, bestaat de accreditatieaanvraag uit een opleidingsdossier.

Het opleidingsdossier moet de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling op een gegronde wijze tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Het dossier omvatde volgende stukken:

1°een rapport waaruit blijkt dat de instelling in het kader van de interne kwaliteitszorg een onderzoek ten gronde heeft gedaan naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aan de hand van de criteria bedoeld in artikel 58, §1, zoals vastgelegd in het accreditatiekader, en dat ze daarbij externe onafhankelijke experts, bij voorkeur internationale experts, heeft betrokken;

2°de uitkomsten van een internationale benchmarking van de opleiding die de instelling heeft doorgevoerd.

§2. Het instellingsbestuur dient de accreditatieaanvraag in uiterlijk 4 maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

§3

§3. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma volgt de accreditatieregeling van een accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport, als een van de

betrokken Vlaamse instellingen niet beschikt over een positief besluit instellingsreview.”.

Art.15. In artikel 58 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. De accreditatie van een opleiding van een instelling als vermeld in artikel 7, is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen. De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen:

1° het beoogde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de wijze waarop de domeinspecifieke leerresultaten vertaald worden in programmaspecificaties;

2° het onderwijsproces: de inhoud en de opbouw van het opleidingsprogramma, de opleidingsspecifieke onderwijs- en leervormen, de verbeteracties welke voortkomen uit de instrumenten en processen van kwaliteitsbewaking, de opleidingsspecifieke voorzieningen, het studierendement en de kwantiteit en kwaliteit van het ingezette personeel;

3° het gerealiseerde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de deugdelijkheid van de beoordeling, de toetsing en de examinering van de studenten alsook aan de hand van de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt of de doorstroming naar een volgende opleiding.

De accreditatieorganisatie legt in het accreditatiekader de volgende zaken vast:

1° de criteria waaraan de aanwezigheid van de hiervoor vermelde generieke kwaliteitswaarborgen getoetst zal worden;

2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen onvoldoende, voldoende, goed en excellent aan de hiervoor vermelde criteria;

3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen voor het verlenen van de oordelen en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het accreditatiekader moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden, met vooraf advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.”;

2° er wordt een paragraaf 1bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§1bis. De accreditatieorganisatie beoordeelt de aanvraag tot accreditatie van een opleiding van een instellingsbestuur als vermeld in artikel 8, aan de hand van de criteria vermeld in paragraaf 1, met toevoeging van een vierde onderwerp namelijk de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht op een systematische verbetering van de opleiding. In het accreditatiekader worden er criteria bepaald waaraan dat onderwerp getoetst zal worden.";

3° in paragraaf 2 wordt de inleidende zin vervangen door wat volgt:

"De domeinspecifieke leerresultaten, vermeld in artikel 5bis van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen zijn een vertaling van de volgende niveaudescriptoren:".

Art.16. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 1. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport".

Art.17. In artikel 58bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie gaat na of het visitatierapport regelmatig en volledig is.

Een regelmatig visitatierapport:

1° voldoet aan de vormen, vermeld in het visitatieprotocol;

2° omvat een beoordeling aan de hand van de criteria bepaald in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde accreditatiekader;

3°is gebaseerd op verifieerbare feiten als vermeld in artikel 58, §1, tweede lid, 3°;

4° verschaft inzicht in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie.";

2° er worden een paragraaf 4 en een paragraaf 5 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§4. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van de accreditatieaanvraag en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, het instellingsbestuur, het evaluatieorgaan of de visitatiecommissie om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§5. Als de accreditatieorganisatie op grond van het visitatierapport niet tot een accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur. Het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur hebben de mogelijkheid om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. Zodra de beslissing genomen is om de lopende accreditatie met een bepaalde duur te verlengen, belast de accreditatieorganisatie het evaluatieorgaan met de uitvoering van een bijkomende externe beoordeling volgens de richtlijnen en criteria bepaald door de accreditatieorganisatie. In voorkomend geval kan het instellingsbestuur een ander evaluatieorgaan vragen de aanvullende externe beoordeling uit te voeren. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.”.

Art.18. In artikel 59 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan de criteria bepaald in het accreditatiekader.”

Art.19. Artikel 59bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.59bis. §1. Zowel in het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, als in het accreditatierapport en in het accreditatiebesluit wordt, in voorkomend geval

melding gemaakt van de opleidingsvarianten die op het tijdstip van de visitatie bestonden :

1° de verschillende vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt;

2° de verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding, met uitzondering van de als afstudeerrichting georganiseerde specifieke lerarenopleiding(en);

3° de verschillende talen waarin de opleiding aangeboden wordt als vermeld in artikel 91, §2;

4° het studietraject voor werkstudenten, vermeld in artikel 2, 22°, c), van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;

5° de verschillende programma's binnen de opleiding, als die leiden tot verschillende vormen van diplomering, namelijk diplomering door één instelling, bidiplomering of gezamenlijke diplomering;

6° de verschillende programma's binnen de opleiding, als die deze georganiseerd worden door verschillende instellingsbesturen.

§2. Het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, bevat een beoordeling van elk van de varianten, vermeld in paragraaf 1.”.

Art.20. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt na artikel 59bis een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie2. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een opleidingsdossier”.

Art.21. Artikel 59ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.59ter. §1. De accreditatieorganisatie gaat na of het door de instelling ingediende dossier regelmatig en volledig is. Het ingediende dossier moet ten minste de stukken omvatten die zijn voorgeschreven in het besluit van de Vlaamse Regering. Het dossier moet alle elementen en feiten bevatten die de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling terecht tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn aan de hand van de criteria vastgelegd in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, het instellingsbestuur aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§3. Zowel in het dossier dat het instellingsbestuur indient om de accreditatie te verkrijgen als in het accreditatierapport wordt er melding gemaakt van de opleidingsvarianten, vermeld in artikel 59bis, §1, die worden aangeboden in het academiejaar waarin het dossier wordt ingediend.

§4. Als de accreditatieorganisatie op grond van het ingediende dossier niet tot een positief accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. Binnen de door de accreditatieorganisatie bepaalde termijn waarmee de lopende accreditatie wordt verlengd, moet het instellingsbestuur een externe beoordeling laten uitvoeren. De accreditatieorganisatie neemt dan een besluit over de ingediende aanvraag met toepassing van de voorschriften die gelden voor “accreditaties op basis van een visitatierapport” op voorwaarde dat het instellingsbestuur de aanvraag indient drie maanden voor het verstrijken van de verlengde accreditatietermijn en dat de accreditatieorganisatie een besluit neemt binnen een termijn van twee maanden. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.”.

Art.22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 59quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.59quater. §1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het opleidingsdossier in redelijkheid besluit dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan de criteria, bepaald in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de toetsing, vermeld in paragraaf 1, vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, § 1, eerste lid, een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren. en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedurele regels die gelden voor de behandeling van bezwaren en opmerkingen. De procedurele regels kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid.".

Art.23. In artikel 60 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie neemt een besluit binnen een termijn van drie maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie is in de termijn begrepen.

Als de accreditatieorganisatie binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, geen besluit heeft genomen, wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

§2. Een positief accreditatiebesluit geldt voor een termijn van acht jaar. Vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties geldt een positief accreditatiebesluit voor een termijn van zes jaar. Die termijnen vangen aan vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin het besluit genomen wordt of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

Als de accreditatieorganisatie op grond van het visitatierapport tot het besluit komt dat de opleiding of een opleidingsvariant niet voldoet aan alle criteria bepaald in het accreditatiekader, wordt de geldigheidsduur van de accreditatie beperkt tot ten hoogste drie jaar. Binnen die termijn moet het instellingsbestuur een nieuwe externe beoordeling laten uitvoeren op basis waarvan het accreditatieorgaan een nieuw accreditatiebesluit neemt.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleiding niet voldoet aan alle criteria vervalt de accreditatie en wordt het besluit wat de gevolgen betreft, gelijkgesteld met een negatief accreditatiebesluit.

Als de geldigheidsduur van een accreditatie wordt beperkt omdat de kwaliteit van een opleidingsvariant niet voldoet aan alle criteria bepaald in het accreditatiekader, heeft het instellingsbestuur de keuze tussen a) een nieuwe

beperkte visitatie van de opleidingsvariant en accreditatie voor een bepaalde periode of b) de opleidingsvariant stopzetten en vanaf het eerst volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Als het instellingsbestuur beslist de opleidingsvariant stop te zetten na de eerste evaluatie, kan het instellingsbestuur die opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleidingsvariant niet voldoet aan alle criteria, moet de instelling de opleidingsvariant stopzetten en mag het instellingsbestuur vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven.

Het instellingsbestuur moet een opleidingsvariant waarvan de kwaliteit aan geen enkel criterium, bepaald in het accreditatiekader, voldoet, stopzetten en mag vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven.

Er is een negatief accreditatiebesluit als de accreditatieorganisatie op grond van het visitatierapport tot het besluit is gekomen dat de opleiding aan geen enkel criterium, bepaald in het accreditatiekader, voldoet.”.

Art.24. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 5, dat bestaat uit artikel 60bis en 60ter, opgeheven.

Art.25. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 6, dat bestaat uit artikel 60quater en 60quinquies, opgeheven.

Art. 25bis. In titel, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2 wordt een nieuwe sectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 5. – Traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit’

Art. 25ter. In titel, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 5 ingevoegd,bij het artikel 25bis wordt een nieuw artikel 60bis ingevoegd dat luidt als volgt:

‘Art. 60bis. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een georganiseerd beroep instellen tegen dat negatief accreditatiebesluit. Het beroep wordt ingesteld binnen een

termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief accreditatiebesluit aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief accreditatiebesluit wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.

Art.26. In artikel 62 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 1 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden het derde, vierde en vijfde lid opgeheven;

2° in paragraaf 3 worden het vierde, vijfde en zesde lid opgeheven.

Art.27. Artikel 63ter decies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.63ter decies.

Als de aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de opleidingen die een instelling wil samenvoegen tot één opleiding, als vermeld in artikel 63undecies, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de samengevoegde opleidingen.

Als de accreditatietermijn van de opleidingen die omgevormd worden tot een gezamenlijke opleiding, als vermeld in artikel 63novies, 1°, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de oorspronkelijke opleidingen.”.

Art.28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt een artikel 63 quaterdecies ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art.63 quaterdecies.

De Vlaamse Regering voert ten minste om de vijf jaarvergelijkende analyses uit van de vis-itatierapporten en van de accreditatierapportenalsook systeembredeanalyses op basis van die rapporten.

Vanuit haar eigen databanken stelt de Vlaamse Regering de nodige gegevens ter beschikking van de instellingsbesturen met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten in het kader van de voorbereiding van hun zelfevaluatierapport.”.

Art.29. In titel I, hoofdstuk IV van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010,, wordt een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1. - Interne en externe kwaliteitszorg”.

Art.30. In artikel 93 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1, 1bis, 2, 3 en 3bis vervangen door wat volgt:

“§1. De instellingen, vermeld in artikel 7, zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Ze zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Ze betrekken studenten, alumni, externe deskundigen uit het beroepsveld en internationale deskundigen bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Ze voorzien samen in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naar gelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen met het oog op het verlenen van de accreditaties in de tweede ronde opleidingsaccreditaties. Een externe beoordeling overeenkomstig dit artikel is niet meer vereist voor de instellingen die over een positief besluit instellingsreview beschikken vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties.”

§1bis. Paragraaf 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de accreditatieprocedure, vermeld in artikel 60bis.

§2. De externe beoordeling wordt uitgevoerd door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van twaalf maanden. Van de visitatiecommissies maakt ten minste één student deel uit.

§3. De externe beoordelingen worden georganiseerd door een evaluatieorgaan dat daartoe een visitatieprotocol vastlegt na overleg met de accreditatieorganisatie. Het protocol wordt openbaar gemaakt.

Het visitatieprotocol voorziet ten minste in:

1° de mogelijkheid voor het instellingsbestuur om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren te geven voor de commissie de externe beoordeling definitief vaststelt;

2° de plicht voor de visitatiecommissie om ten aanzien van het instellingsbestuur schriftelijk te antwoorden op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren;

3° de wijze waarop de onafhankelijkheid van de beoordeling wordt gewaarborgd;

4° de wijze waarop het evaluatieorgaan de visitatiecommissies samenstelt zodat de visitatiecommissies met kennis van zaken een oordeel kunnen vormen over wat er internationaal wenselijk en gangbaar is inzake het eindniveau van opleidingen met een verwante kwalificatie;

5° de wijze waarop de visitatiecommissie tot haar oordeel is gekomen en de wijze waarop de vergelijkbaarheid van de oordelen, verleend aan de criteria, bedoeld in het accreditatiekader, over de verschillende opleidingen wordt gewaarborgd;

6° de wijze waarop de leden van de visitatiecommissies gevormd worden met het oog op een eenduidige toepassing van het visitatieprotocol en het accreditatiekader.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 3bis en artikel 60bis organiseert het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad de externe beoordeling van de opleidingen van de instellingen, vermeld in artikel 7.

§3bis. Instellingen kunnen voor de organisatie van de externe beoordeling een beroep doen op een ander evaluatieorgaan dat European Quality Assurance Register forHigherEducation (EQAR) geregistreerd is of dat door de NVAO erkend is om een van de volgende redenen:

1° de internationale vergelijkbaarheid van de te accrediteren opleiding met vergelijkbare opleidingen aan buitenlandse instellingen;

2° een goede aansluiting tussen de expertise van het ander evaluatieorgaan en de inhoudelijke specificiteit van de te accrediteren opleiding.”.

Art.31. Aan titel I, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2003, 16 juni 2006, 15 december 2006 en 8 mei 2009, wordt een afdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 2. Instellingsreview”.

Art.32. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 1 toegevoegd, die luidt als volgt;

“Onderafdeling 1. - Kader en criteria”.

Art.33. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 1, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 93ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93 ter. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, zijn vanaf het academiejaar 2015-2016 onderworpen aan een instellingsreview. 'Bij een instellingsreview beoordeelt een externe commissie de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het hoger onderwijs op een kwaliteitsvolle wijze uitvoert. De reviewcommissie betrekt daarbij ook de beleidsprocessen die de instelling opzet om het onderwijs dat ze in haar opleidingen aanbiedt te ondersteunen vanuit haar opdrachten op het terrein van onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

§2. De reviewcommissie betrekt de volgende onderwerpen in haar beoordeling:

1° de visie van de instelling op hoger onderwijs en de kwaliteit van het hoger onderwijs en het gevoerde beleid, beleidsdoelstellingen en beleidsuitgangspunten op het terrein van het onderwijs alsmede het gevoerde beleid op het terrein van onderzoek en maatschappelijke dienstverlening in relatie met de onderwijskwaliteit;

2° de beleidsacties, processen, procedures, praktijken en instrumenten, die de instelling inzet om haar beleid op een effectieve wijze te realiseren en de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te optimaliseren ;

3° de feedback- en opvolgsystemen en in het bijzonder de interne systemen van kwaliteitsbewaking die de instelling opzet om de effectiviteit van haar beleidsacties in functie van de onderwijskwaliteit te garanderen;

4° de acties die een instelling onderneemt om de realisatie van haar beleidsdoelstellingen te verbeteren."

§3. De accreditatieorganisatie legt in het beoordelingskader instellingsreview de volgende zaken vast:

1° de criteria waaraan de hiervoor vermelde onderwerpen getoetst zullen worden;

2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen ‘voldoet’ of ‘voldoet niet’ aan de hiervoor vermelde criteria;

3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen om de oordelen uit te spreken en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het beoordelingskader instellingsreview moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden met vooraf het advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.”.

Art.34. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 2. - Aanvraag”.

Art.35. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 2, toegevoegd bij artikel 34, een artikel 93quater toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93quater. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, vragen een instellingsreview of een verlenging ervan aan bij de accreditatieorganisatie . De eerste ronde instellingsreviews wordt georganiseerd in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017. De tweede ronde instellingsreviews vindt plaats in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021.

De accreditatieorganisatie stelt in overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad het tijdsrooster op van de instellingsreviews in de eerste en tweede ronde en legt voor elke instellingsreview de uiterlijke datum van de aanvraag vast.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 wordt een aanvraag voor een verlenging van een instellingsreview ingediend uiterlijk één jaar voor het verstrijken van de geldigheidsduur van het positieve besluit instellingsreview.

§3. Als een instellingsbestuur overeenkomstig de termijn, vermeld in paragraaf 2, een aanvraag van een instellingsreview heeft ingediend, wordt de periode van het geldende positieve besluit instellingsreview verlengd tot het moment dat onherroepelijk een beslissing is genomen over de aanvraag.”.

Art.36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 3. - De reviewcommissie”.

Art.37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 3, ingevoegd bij artikel 36, een artikel 93quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93quinquies. §1. De accreditatieorganisatie stelt de reviewcommissie samen die de instellingsreview uitvoert en coördineert de instellingsreview. De te beoordelen instelling heeft het recht beargumenteerd bezwaren aan te dragen tegen de samenstelling van de reviewcommissie binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen vanaf de dag na de ontvangst van de mededeling van de accreditatieorganisatie.

De reviewcommissie bestaat uit tenminste vijf leden, onder wie één student. De meerderheid van de leden is werkzaam in het buitenland. De reviewcommissie beschikt over bestuurlijke deskundigheid, onderwijsdeskundigheid en evaluatiedeskundigheid en is op de hoogte van de ontwikkelingen in de hogeronderwijssector in binnen- en buitenland. Ten minste één lid moet voldoende kennis hebben van het Vlaamse hoger onderwijs.
De leden van de commissie zijn onafhankelijk, beschikken over de nodige deskundigheid en hebben tenminste vijf jaar geen banden gehad met de te beoordelen instelling, behalve voor de student. De accreditatieorganisatie controleert die voorwaarden.

De reviewcommissie gaat op een meer specifieke of diepgaande wijze de correctheid na van haar bevindingen ten aanzien het instellingsbeleid aan de hand van de praktijk op lagere organisatieniveaus of op inhoudelijke speerpunten.

§2. De accreditatieorganisatie legt na overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, in een draaiboek de volgende zaken vast:
1° de wijze waarop de instellingsreviews worden uitgevoerd;
2° de stappen in het beoordelingsproces;
3° de gegevens die het instellingsbestuur meestuurt bij een aanvraag voor een instellingsreview en de documenten die ter inzage moeten liggen tijdens de bezoeken aan de instelling.”.

Art.38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 4. - Rapport en besluit”.

Art.39. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 4, ingevoegd bij artikel 38, een artikel 93sexies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93 sexies. §1. De accreditatieorganisatie die de aanvraag voor een instellingsreview ontvangt, rondt het proces van de instellingsreview binnen twaalf maanden na de ontvangst van de aanvraag af met een besluit waarin de accreditatieorganisatie een oordeel geeft over elk van de vier onderwerpen, vermeld in artikel 93ter. §2.

De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van evaluatierapport en besluit wordt verzonden, het instellingsbestuur om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het evaluatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast inzake de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en inzake de behandeling van de antwoorden.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de review, vermeld in paragraaf 1, vast in een evaluatierapport, dat als motivering geldt van het besluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt één maand vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1, een ontwerp van evaluatierapport en van besluit dat de instellingsreview afrondt, aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp.

§3. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedures overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Die procedures kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1.

§4. Het besluit dat een instellingsreview afrondt, treedt in werking met ingang van de dag waarop het vorige besluit met betrekking tot de instellingsreview vervalt, of als aan een instelling voor de eerste keer een instellingsreview wordt verleend, met ingang van de dag van de bekendmaking van het besluit.

§5. De rapporten van de instellingsreviews zijn openbaar.”.

Art.40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 5. - Rechtsgevolgen”.

Art.41. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 5, ingevoegd bij artikel 40, een artikel 93septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93septies. §1. Aan de eerste ronde instellingsreviews zijn geen rechtsgevolgen verbonden voor de instelling of de opleidingen.

§2. Vanaf de tweede ronde instellingsreviews hebben de instellingsreviews de volgende rechtsgevolgen:

1°Als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie ‘voldoet’ aan alle criteria, vervalt voor die instelling de verplichting om de accreditatie van een opleiding aan te vragen op basis van een gepubliceerde externe beoordeling en heeft het besluit dat de instellingsreview afrondt een geldigheidsduur van zes jaar;

2°Als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle criteria, beperkt de accreditatieorganisatie de geldigheidsduur van het besluit dat de instellingsreview afrondt, tot ten hoogste drie jaar. Uiterlijk zes maanden voor het einde van die periode onderwerpt de accreditatieorganisatie de instelling aan een nieuwe beperkte review. Die beperkte geldigheidsduur komt in mindering van de algemene geldigheidsduur van zes jaar.

In die periode kan de instelling geen aanvraag meer indienen voor een nieuwe opleiding.
Als de instelling na die nieuwe beperkte review naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle criteria wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest de instelling het recht om graden te verlenen;

3° Indien de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie aan geen enkel criterium voldoet, wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest de instelling het recht om graden te verlenen met ingang van het volgende academiejaar.”.

Art.42. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 6. - Kosten, tarieven en evaluatie”.

Art.43. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 6, ingevoegd bij artikel 42, een artikel 93octies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93octies. De instelling draagt de kosten van de instellingsreview. De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven voor de uitvoering van een instellingsreview en kan daarbij rekening houden met de grootte van de instelling.

De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste instellingsreviews tegen eind juni 2018.De Vlaamse Regering zorgt daarnaast ook voor de uitvoering vóór 1 januari 2024 van een algemene evaluatie van de werking en de impact van het stelsel van accreditatie en intstellingsreviews. Bij de evaluatie wordt ook nagegaan of de administratieve lastenvermindering zich manifesteert”.

Art. 43bis. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 31, een onderafdeling 7 toegevoegd, die luidt als volgt

‘Onderafdeling 7. – Traject bij niet- instemming negatief besluit instellingsreview’

Art. 43ter. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 7, ingevoegd bij artikel 43bis, een artikel 93nonies toegevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 93nonies. Indien het besluit dat een instellingsreview afrondt, negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een georganiseerd beroep instellen tegen dat negatief besluit instellingsreview. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief besluit instellingsreview aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief accreditatiebesluit wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art.44. De bepalingen die betrekking hebben op het traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit en op het traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit, zoals die golden de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven van toepassing op de accreditatiebesluiten die genomen worden voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

Art.45. In alle bepalingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen worden naargelang van het geval:
-het woord “Accreditatieorgaan” vervangen door het woord “accreditatieorganisatie”;
-de woorden “het Accreditatieorgaan” vervangen door de woorden “de accreditatieorganisatie”;
-de woorden ”het Accreditatieorgaan dat” vervangen door de woorden “de accreditatieorganisatie die”;
-het persoonlijk voornaamwoord “het” dat verwijst naar het accreditatieorgaan vervangen door het persoonlijk voornaamwoord “ze” dat verwijst naar de accreditatieorganisatie.

Art.46. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2012.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

vlaamse onderwijsraad

Raad Hoger Onderwijs
IDR / 14 februari 2012
RHO-RHO-ADV-007

Advies over het voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

vlaamse onderwijsraad

Raad Hoger Onderwijs
IDR / 14 februari 2012
RHO-RHO-ADV-007

Advies over het voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen

1 Situering

Op 13 december 2011 vroeg minister Smet de Vlor advies over het voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen, dat door de Vlaamse Regering op 9 december 2011 principieel goedgekeurd werd. Met dit decreet wijzigt de overheid het gros van de bepalingen met betrekking tot visitatie en accreditatie in het decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen van 4 april 2003.

Dit advies werd voorbereid door de werkgroep Nieuw Accreditatiestelsel, voorgezeten door Luc François. De Raad Hoger Onderwijs besprak dit advies tijdens zijn raadsvergadering van 14 februari 2012 en keurde het eenparig goed in aanwezigheid van 18 stemgerechtigde leden. Daar waar geen consensus kon worden bereikt, geeft het advies de verschillende standpunten weer (cf. punt 4.1.3).

2 Beknopte samenvatting van het nieuwe stelsel zoals voorgesteld in het voorontwerp van decreet

De overheid kiest met dit voorontwerp van decreet voor een combinatie van een instellingsreview en opleidingsbeoordeling. Het is de opleiding die geaccrediteerd wordt. De keuze voor deze combinatie is nieuw. Totnogtoe werd enkel de opleiding beoordeeld. De invoering van de instellingsreview heeft echter ook inhoudelijke consequenties. De focus van de opleidingsbeoordeling ligt bij het onderwijsproces.

De instellingsreview slaat op de processen die onderwijskwaliteit garanderen. De evaluatie gebeurt door een externe commissie. De Vlaamse Regering zal hiervoor een 'Vlaams beoordelingskader instellingsreview', opgesteld door de accreditatieorganisatie, goedkeuren. Indien een instelling voldoet aan alle standaarden, bedraagt de geldigheidsduur van de instellingsreview 6 jaar. Er worden drie rondes beschreven. De nulmeting vangt aan in 2015-2016. De instellingsreview die hieraan gekoppeld is, is niet sanctionerend. Bij een positief oordeel op de instellingsreview in de tweede ronde vervalt voor de instelling de verplichting tot externe visitaties van de opleidingen in hun huidige vorm.

De eerste accreditatieronde loopt in Vlaanderen af tegen het einde van het academiejaar 2012-2013. In de tweede ronde (vanaf 2013-2014) gaat het om een opleidingsbeoordeling die enkel handelt over de onderwerpen die betrekking hebben op het primaire onderwijsproces. De Vlaamse Regering zal hiervoor een Vlaams accreditatiekader, opgesteld door de accreditatieorganisatie, goedkeuren. Als de oordelen op alle onderwerpen van de instellingsreview in de tweede ronde van de instellingsreview positief zijn, kan de

opleidingsaccreditatie vanaf de derde ronde (vanaf 2021-2022) gebeuren op basis van een opleidingsdossier in plaats van op basis van een externe visitatie.

De externe beoordelingen in de tweede accreditatieronde zullen uitgevoerd worden door visitatiecommissies onder de coördinatie van –in principe (maar niet op exclusieve wijze)– het evaluatieorgaan van de Vluhr.

3 Algemene opmerkingen

3.1 Werkwijze

Tussen 2007 en 2009 werd in Nederland intensief gewerkt aan een nieuw accreditatiestelsel. In Vlaanderen werden deze evoluties met grote belangstelling opgevolgd en zowel de NVAO als instellingen hoger onderwijs werkten aan voorstellen voor een nieuw stelsel. De Vlor reageerde in een advies van 15 december 2009 op het toenmalige voorstel van de NVAO. Overheid en onderwijsinstellingen voerden ook nadien nog gesprekken over nieuwe voorstellen van onder andere de instellingen hoger onderwijs. Maar in een conceptnota van 15 juli 2011 stelde de minister dat Vlaanderen zou werken aan systematiek die sterk van de Nederlandse zou afwijken. Deze onverwachte en laattijdige koerswijziging, gecombineerd met de plotse haast die dit dossier de laatste maanden heeft gekenmerkt, heeft de gedragenheid van de plannen van de overheid bij de onderwijspartners onder druk gezet. Getuige hiervan zijn de fundamentele bezwaren die de Vlor-geledingen in dit advies oplijsten. Deze plotse haast heeft ook de consultatie bij besluitvorming aanzienlijk bemoeilijkt.

De raad benadrukt dat breed en bedachtzaam overleg over dergelijke ingrijpende veranderingen voor het werkveld essentieel is. De Vlor is dankzij zijn intrinsieke samenstelling het gremium bij uitstek om dergelijk overleg te voeren.

De Vlor betreurt dat dit voorontwerp van decreet niet vroeger gefinaliseerd werd. Dit bemoeilijkt de implementatie aanzienlijk. Opleidingen die vooraan in het visitatietijdspad geplaatst werden, moeten vandaag werken aan hun zelfevaluatierapport, zonder dat hiervoor een protocol voorhanden is.

3.2 Kenmerken van het nieuwe accreditatiestelsel

In zijn advies van 15 december 2009, schoof de Vlor een aantal aandachtspunten naar voren, waaraan volgens hem een adequaat accreditatiestelsel moet voldoen: inhoudelijke reflectie stimuleren, vergelijkbaarheid van de beoordeling, onafhankelijkheid en deskundigheid van de beoordeling, internationale herkenbaarheid, een doeltreffend en kostenefficiënt systeem. Hij gaat hieronder na of deze elementen in het voorliggende voorontwerp ook gerealiseerd zijn en becommentarieert de accenten die gelegd werden.

3.2.1 Het nieuwe stelsel stimuleert inhoudelijke reflectie

3.2.1.1 Focus op het onderwijsproces

De Vlor is ervan overtuigd dat het nieuwe stelsel zoals beschreven in het voorontwerp van decreet de inhoudelijke reflectie zal stimuleren omdat een sterke focus ligt op de inhoudelijke

kern van de opleidingsprogramma's en het daaraan verbonden onderwijsproces. Ook de pilots die ondertussen gelopen hebben, hebben dit bevestigd. Het nieuwe systeem geeft aan de instellingen en opleidingen de mogelijkheid om een nog sterkere kwaliteitscultuur te ontwikkelen. De Vlor is hier verheugd over.

3.2.1.2 Keuze voor generieke kwaliteitswaarborgen

De Vlor vindt het een goed idee om de tweede accreditatieronde te focussen op die onderwerpen die betrekking hebben op het primaire onderwijsproces. De opleidingsaccreditatie draait rond drie vragen die in het accreditatiekader vertaald worden als generieke kwaliteitswaarborgen: het beoogde eindniveau, het onderwijsproces en het gerealiseerde eindniveau. De Vlor vindt dit een goed kader want op die manier krijgen opleidingen de kans om hun intrinsieke kwaliteit aan te tonen. Het globale verhaal van de opleiding kan beter verteld worden, zonder dat men gebonden is aan checklijsten.

Binnen deze generieke kwaliteitswaarborgen worden criteria onderscheiden die handelen over de kwaliteit en het niveau van het onderwijs en de zaken die daar direct mee samenhangen. De Vlor merkt hierbij op dat het kwalitatief afwegen van criteria ten opzichte van elkaar sterk aan belang wint. De criteria worden immers afgewogen om een beoordeling per generieke kwaliteitswaarborg te bekomen. Het mag echter geenszins de bedoeling zijn dat de criteria afvinklijsten worden. De accreditatiebeslissing is gebaseerd op het kwalitatief afwegen van de resultaten op deze generieke kwaliteitswaarborgen.

3.2.2 Vergelijkbaarheid van de beoordeling blijft behouden

De totnogtoe gehanteerde clustering van opleidingen in hetzelfde domein zorgde voor een efficiënt gebruik van de beschikbare middelen en voor een gelijkaardige beoordeling van deze opleidingen. Op die manier konden opleidingen ook goede praktijken uitwisselen en blijvend van elkaar leren. In het nieuwe stelsel zal vanaf de tweede accreditatieronde clustering beperkter zijn omwille van de verkorte doorlooptijd van de visitaties. De Vlor is voorstander van een verkorte doorlooptijd maar wenst dat de vergelijkbaarheid maximaal gegarandeerd blijft.

3.2.3 Onafhankelijkheid van de beoordeling gevrijwaard in de eerste en tweede ronde

In het huidige systeem heeft de NVAO de taak om na te gaan of de afgesproken procedures gevolgd werden bij visitatie. Het zwaartepunt van de inhoudelijke beoordeling ligt bij de onafhankelijke deskundigen. Voor de eerste en tweede ronde van visitatie en accreditatie werd aan deze werkwijze vastgehouden. De Vlor is hier verheugd over.

De Vlor betwijfelt evenwel of de onafhankelijkheid van de beoordeling ook voldoende gegarandeerd zal zijn in de derde ronde. De raad vindt de hele derde ronde zoals hij nu uitgeschreven is in het voorontwerp trouwens problematisch. Hij komt hier later op terug.

3.2.4 Internationale herkenbaarheid

3.2.4.1 Een van Nederland afwijkend systeem

Voor de raad is de internationale herkenbaarheid en zichtbaarheid de meerwaarde van een Nederlands-Vlaamse samenwerking inzake kwaliteitszorg. De Vlor betreurt het daarom dat de Nederlandse en Vlaamse stelsel uit elkaar gegroeid zijn, terwijl met het accreditatieverdrag in 2003 toch wel een stap gezet was naar een geharmoniseerd stelsel.[1] Een aantal elementen dat na de invoering van het decreet zal verschillen:

- de instellingsreview in Vlaanderen is veel breder van opzet dan de Nederlandse;
- in Vlaanderen is de instellingsreview verplicht voor alle instellingen. Voor de opleidingen wordt een beperkte opleidingsbeoordeling voorzien. In Nederland is de 'instellingstoets' facultatief. De uitkomst van deze toets bepaalt of de instelling een beperkte opleidingsbeoordeling kan laten uitvoeren of niet;
- Vlaanderen stelt 'self-accrediting institutions' als toekomstperspectief. Dit is in Nederland niet aan de orde.
- De duur van de opleidingsaccreditatie is verschillend. Zes jaar voor Nederland. In Vlaanderen blijft dit voorlopig 8 jaar.

In 2008 deden de Nederlandse Rekenkamer en het Vlaamse Rekenhof een gezamenlijk onderzoek naar het binationale stelsel.[2] De conclusie van dit onderzoek was dat het stelsel goed was uitgewerkt. Eén van de aanbevelingen pleitte ervoor om de hervorming van het stelsel en de harmonisatie van de regelgeving in Vlaanderen en Nederland gezamenlijk vorm te geven. Ook ENQA gaf in 2007 aan dat er nog ruimte was voor harmonisatie, ondanks de bestaande culturele en regelgevende verschillen.[3]

3.2.4.2 Instellingsreview en opleidingsbeoordeling

De keuze voor een instellingsreview en een opleidingsbeoordeling beantwoordt aan de internationale tendens van vandaag. De Vlor vindt het goed dat Vlaanderen zich aansluit bij deze internationale ontwikkelingen. De Vlor is eveneens verheugd dat de overheid zijn advies uit 2009 gevolgd is op volgende punten: de instellingsaudit is niet sanctionerend na de eerste ronde en er werd gekozen voor één soort (beperkte) opleidingsbeoordeling.

Voor de raad is het essentieel dat de instellingsaudit en de opleidingsbeoordeling inhoudelijk complementair zijn. Een wisselwerking tussen de twee leidt tot een verbetering van de kwaliteitszorgcultuur in de instelling. Hij benadrukte dit reeds in zijn advies van 2009. De Vlor vraagt dan ook dat de overheid in de tussentijdse evaluatie, die gepland is na de tweede ronde, zou nagaan of deze complementariteit in de feiten ook gerealiseerd werd.

3.2.4.3 'European Standards and Guidelines for Quality Assurance'

De Vlor vindt dat het nieuwe accreditatiestelsel moet beantwoorden aan de internationale eisen inzake kwaliteitszorg. Hij verwijst hierbij naar de *European Standards and Guidelines for Quality*

---

[1] Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs (3 september 2003)
[2] Rekenkamer en Rekenhof. Verslag over kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs in Vlaanderen en Nederland (2008).
[3] Zelfevaluatierapport NVAO in het kader van ENQA-visitatie. 2007. (p. 56)

Assurance (2005). Bij de ontwikkeling van de accreditatiekaders moet hiermee rekening gehouden worden.

3.2.5 Een doeltreffend en kostenefficiënt systeem?

Interne en externe kwaliteitszorg nemen in het hoger onderwijs een belangrijke plaats in. Hieraan zijn een zekere kost, administratieve last en werkdruk voor het personeel verbonden. De raad verwacht dat deze in verhouding zijn tot de meerwaarde die een goeddraaiend kwaliteitszorgsysteem levert. De raad benadrukt dat bewaking van lastenvermindering een aandachtspunt moet blijven. Hij is er niet van overtuigd dat dit met het voorliggende voorontwerp van decreet gerealiseerd werd.

De Vlor is erover bezorgd dat de invoering van het nieuwe systeem gepaard zal gaan met een verhoogde werkdruk voor het personeel. De realisatie van een kwaliteitscultuur waarvan de hele organisatie doordrongen is, vraagt bijkomende inspanningen. Het mag echter onder geen beding leiden tot een verstikkend effect bij het personeel van de opleidingen en van de diensten.

3.3 Aandachtspunten bij implementatie

De Vlor vindt het belangrijk dat instellingen een beleidsvisie ontwikkelen die niet alleen gericht is op onderwijskundige aspecten, maar ook rekening houdt met de ruim maatschappelijke context en met recente maatschappelijke ontwikkelingen. De raad vindt het belangrijk dat het NVAO-kader voor de instellingsreview de garantie inhoudt dat gepeild wordt naar de manier waarop de instelling haar beleidsvisie vertaalt in beleidsprocessen en hoe deze geëvalueerd en opgevolgd worden. De focus moet daarbij liggen op de kwaliteit van het onderwijs.

Er moet over gewaakt worden dat de onderliggende kwaliteit van de opleidingen in de visitatie naar boven komt. Opleidingen moeten de kwaliteit van het onderwijs kunnen aantonen. De bedoeling van het nieuwe systeem is de wijze waarop de kwaliteitscultuur verankerd is in de instellingen en hun opleidingen zichtbaar te maken. Het nieuwe systeem stuurt daarom vooral aan op zelfverbetering. De Vlor vindt dit positief. Men moet zich uiteraard hoeden voor een te mechanistische benadering van kwaliteitszorg en een systeem uitsluitend bestaand uit afvinklijsten.

Visitatierapporten bevatten objectieve informatie over de opleidingen. Deze informatie is erg nuttig voor studenten die een studiekeuze maken. Deze rapporten zijn door hun specifieke vorm en stijl echter niet geschikt voor gebruik door derden. Er is daarom nood aan leesbare en toegankelijke samenvattingen.

De Vlor wijst erop dat door de ruime interpretatie van het onderwijsproces (zie artikel 15), de opdracht van de visitatiecommissies wel zwaarder wordt. Er zal voldoende aandacht moeten besteed worden aan de training van de leden van de commissies.

De Vlor wijst erop dat de tijd tussen de tweede en derde ronde van de instellingsreview heel beperkt is. Instellingen hebben hierbij onvoldoende de tijd om bijsturing uit te denken en te implementeren.

4 Artikelsgewijze opmerkingen

4.1 Vooraf

4.1.1 'Criteria' versus 'generieke kwaliteitswaarborgen'

De Vlor merkt op dat in het voorontwerp van decreet 'criteria' en 'generieke kwaliteitswaarborgen' inconsequent gebruikt worden. Voor de Vlor is het onderscheid zoals hierboven aangegeven echter duidelijk. Hij vraagt dat de decreetgever dit zou nagaan in het voorontwerp van decreet.

4.1.2 Opleiding versus opleidingsvariant

De Vlor vindt het positief dat de overheid voorlopig vasthoudt aan de opleidingsaccreditatie. Hij wijst erop dat in het voorontwerp van decreet 'opleiding' en 'opleidingsvariant' op een onheldere manier door elkaar gebruikt worden. Hij vraagt dat de decreetgever dit zou nagaan.

4.1.3 De derde ronde?

Het voorontwerp van decreet bevat ook bepalingen over de derde ronde instellingsreviews en accreditatie van opleidingen. De Vlor stelt vast dat de overheid in de derde ronde kiest voor een vorm van zelfaccreditatie waarbij de externe beoordeling in haar huidige vorm vervangen wordt door een opleidingsdossier.

De Vlor heeft grote reserves bij de bepalingen over deze derde ronde. Deze bepalingen zijn niet gedragen door het hoger onderwijsveld. Zo stelt de Vlor bijvoorbeeld vast dat het concept van 'zelfaccreditatie' op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden. De Vlor is wel van mening dat het principe van een derde ronde –verschillend van de tweede ronde en bij voorkeur ook afgeslankt– voorzien kan worden. De raad vindt het echter voorbarig om op dit moment al zo gedetailleerd de bepalingen hiervoor op te nemen. De wijze waarop deze derde ronde zal verlopen hangt immers in sterke mate af van de geplande tussentijdse evaluatie na de tweede ronde:

- De geleding van de instellingshoofden uit de Raad Hoger Onderwijs verkiest daarom, met instandhouding van haar voorbehoud, om nu geen commentaar te leveren bij de artikels die betrekking hebben op deze derde ronde (artikels 14, 20, 21 en 24).
- De studentengeleding, de personeelsgeleding en de aanwezige socio-culturele partners (de organisatie Platform Allochtone Studenten) van de Raad Hoger Onderwijs vragen daarom dat de overheid alle artikelen over de derde ronde schrapt uit het decreet (artikels 14, 20, 21 en 24).
- De socio-economische partners van de Raad Hoger Onderwijs waren verontschuldigd voor de bespreking van dit advies omwille van een overheidsopleiding in het kader van de VKS. Zij hebben derhalve hierover geen standpunt kunnen innemen.

De studentengeleding beargumenteert haar keuze als volgt:

De studentengeleding heeft grote reserves bij het principe van zelfaccreditatie en is voorstander van het behoud van de externe beoordeling. De studentengeleding is van mening dat door de afschaffing van de externe beoordeling niet meer voldaan wordt aan de vooropgezette doelstellingen van het decreet (cf. Memorie van Toelichting, p.3) en van de doelstellingen zoals

dit advies ze verwoordt in 3.2. Zo gaat vooral de vergelijkbaarheid van de informatie over de kwaliteit van de opleidingen verloren. Ze vindt het uitermate vreemd dat een nieuw systeem niet aan de initiële doelstellingen beantwoordt. De studentengeleding vindt het ook primordiaal dat de kwaliteit op opleidingsniveau bekeken blijft worden aan de hand van een zelfevaluatierapport –een methode die haar nut al bewezen heeft. Het opleidingsniveau is immers de plaats bij uitstek om van elkaar te leren, goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen en een transparant beeld van de opleidingskwaliteit te scheppen, wat nog steeds de essentiële vereisten van een degelijk kwaliteitszorgsysteem zijn. Het schrappen van de externe beoordeling gaat in tegen eerdere beloftes van de minister en gaat in tegen de principes van de *European Standards and Guidelines* (2005), vooral omdat de onafhankelijkheid van beoordelingen in het gedrang komt. De derde ronde dreigt daardoor eerder een achteruitgang te worden in de kwaliteitszorg van ons hoger onderwijs. De studentengeleding stelt voor om de tussentijdse evaluatie af te wachten alvorens een beslissing te nemen over deze derde ronde. Ze vraagt daarom dat de overheid alle artikelen over de derde ronde schrapt uit het decreet (artikels 14, 20, 21 en 24).

4.2 Instellingsreview en opleidingsbeoordeling wanneer instelling en opleiding samenvallen (artikel 6)?

De Vlor vraagt zich af of de opsplitsing tussen instellingsreview en opleidingsbeoordeling wel zinvol is voor als instelling en opleiding samenvallen (bijvoorbeeld de Evangelische Theologische Faculteit in Heverlee en de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel).

Voor geregistreerde instellingen wordt enkel een opleidingsbeoordeling voorzien en geen instellingsreview. De Vlor stelt voor om dezelfde regeling te laten gelden voor ambtshalve geregistreerde instellingen met slechts één bachelor- en/of masteropleiding.

4.3 Studenten maken deel uit van de visitatiecommissie (artikel 12)

Het voorontwerp van decreet specificeert niet langer dat de student uit de visitatiecommissie de gevisiteerde opleiding moet volgen. De Vlor is er zich bewust van dat studenten moeilijk gemotiveerd kunnen worden om deel te nemen aan de visitaties. De intensieve werkbelasting is hier ongetwijfeld medeoorzaak van. De Vlor vindt het echter wel belangrijk dat de student in de visitatiecommissie een voeling heeft met de gevisiteerde opleiding. Hij vraagt daarom om hier in het protocol de nodige aandacht aan te besteden. Een getrapt systeem van aanduiding is hierbij een mogelijkheid: de student komt bij voorkeur uit de gevisiteerde opleiding (maar wel uit een andere instelling), als dit niet haalbaar is dan uit een aanverwante opleiding en als ook dit niet haalbaar blijkt uit een soort van pool van studenten die meewerken aan visitaties.

4.4 Buitenlandse evaluatieorganen (meerdere artikelen)

De Vlor merkt op dat het samenlezen van

- artikel 9 ('De aanvraag voor ... evaluatieorgaan');
- artikel 17 ('Een regelmatig visitatierapport ... accreditatiekader');
- artikel 12 ('Elk evaluatieorgaan... moet ofwel EQAR geregistreerd zijn ofwel erkend door de accreditatieorganisatie...');

- artikel 30 ('De externe beoordelingen worden georganiseerd door een evaluatieorgaan ... accreditatieorganisatie');
- artikel 60sexies van het structuurdecreet;

tot de conclusie leidt dat elk buitenlands evaluatieorgaan dat actief wil zijn in Vlaanderen

1 alle criteria van het accreditatiekader moet volgen en
2 telkens een visiatieprotocol moet vastleggen met de accreditatieorganisatie.

De Vlor begrijpt hieruit dat een eventueel buitenlands evaluatieorgaan het volledige accreditatiekader dient te volgen. Dit is een zeer strenge voorwaarde, waardoor de meerwaarde van het contracteren van een buitenlands evaluatieorgaan grotendeels verdwijnt. Nochtans kan het voor een opleiding een inhoudelijke meerwaarde zijn om met een buitenlands evaluatieorgaan te werken. Dit kan interessant zijn als internationale benchmarking of om aansluiting te vinden bij gelijksoortige internationale opleidingen. De Vlor pleit er dan ook voor om de desbetreffende bepalingen zodanig te versoepelen dat de bestaande mogelijkheid om andere evaluatieorganen in te schakelen, die andere kaders en andere visitatieprocessen hanteren, behouden blijft, conform de meer soepele bepalingen die gelden voor gezamenlijke opleidingen (artikel 57bis §2bis van het structuurdecreet) en conform de bepalingen van artikel 60sexies van het structuurdecreet. Uiteraard blijft de NVAO juridisch verantwoordelijk voor het afleveren van de accreditatie, ook na visitatie door een buitenlands evaluatieorgaan. De Vlor gaat ervan uit dat de NVAO de nodige kwaliteitstoetsen uitvoert.

4.5 Opleidingsdossier in de derde ronde (artikel 14)

De Vlor is van mening dat het vandaag te vroeg is om de derde ronde zo gedetailleerd uit te tekenen. De Vlor stelt voor dat de overheid eerst de resultaten van de tweede ronde afwacht. De Vlor gaat daarom ook niet in op de bepalingen van het zogenaamde opleidingsdossier. Deze bepalingen zijn niet gedragen door het hogeronderwijsveld.

4.6 Standaarden opleidingsbeoordeling (artikel 15)

De Vlor weet dat ook de NVAO ondertussen de decretale formulering van de 'generieke kwaliteitswaarborgen' volgt. Er moet hierbij echter wel over gewaakt worden dat de bepalingen in artikel 15, (artikel 58 van het structuurdecreet, nieuwe § 1, onder 'De accreditatieorganisatie legt in het kader de volgende zaken vast' en meer bepaald 2° over de voorwaarden voor het verlenen van oordelen en 3° over verifieerbare feiten) geen aanleiding mogen geven tot een 'afvinksysteem' van de beoordelingsprocedure. De Vlor oordeelt dat de voorgestelde decretale formulering daartoe aanleiding kan geven. Zij bepleit een herformulering conform de wijze waarop de NVAO de kaders in dit verband heeft uitgewerkt.

De Vlor stelt vast dat in de nieuwe § 1 van artikel 58 van het structuurdecreet, 1° 'de wijze waarop de domeinspecifieke leerresultaten vertaald worden' meer slaat op het proces dan op het eindproduct. De Vlor stelt daarom voor om 'worden' te vervangen door 'zijn'.

De Vlor stelt voor om in de nieuwe §1, 1° van artikel 58 de term 'programmaspecificaties' te vervangen door 'opleidingspecifieke leerresultaten'. Dat is duidelijker.

De Vlor stelt voor om in §1, 2° van artikel 58 het woord 'studierendement' te vervangen door 'doorstroomrendement' en om in §1, 3° na 'toetsing en examinering van de studenten' het

volgende in te lassen: ',aan de hand van het diplomarendement'. Deze voorgestelde aanpassingen sluiten beter aan bij wat respectievelijk valt onder de noemer van de 2de en de 3de generieke kwaliteitswaarborg.

4.7 De kwaliteit van het visitatierapport (artikel 17)

In de Memorie Van Toelichting werd opgenomen (p.20) dat de accreditatieorganisatie het visitatierapport kan weigeren als het 'ondermaats' is. In het decreet wordt echter niet gepreciseerd wat een kwalitatief rapport is. Er is enkel sprake van een 'regelmatig' rapport en hiervoor wordt verwezen naar het visitatieprotocol. De Vlor stelt voor dat in het visitatieprotocol gespecificeerd wordt wat een kwalitatief rapport is.

Als in artikel 15 (verwijzend naar artikel 58 van het decreet hoger onderwijs) aanpassingen worden doorgevoerd conform het hierboven geformuleerde in 4.6, dan moeten zij ook worden doorgevoerd in artikel 17 (vervanging van §1, 2° en 3°).

De accreditatieorganisatie kan het instellingsbestuur, het evaluatieorgaan of de visitatiecommissie om bijkomende informatie vragen (artikel 17, 2°, in te voegen §4 in artikel 58 bis van het structuurdecreet). De Vlor stelt voor om in de tekst een prioritering in te schrijven: de visitatiecommissie wordt best eerst om verduidelijking gevraagd. Het instellingsbestuur kan zich immers niet uitspreken over de conclusies van de commissie. Het instellingsbestuur kan enkel extra informatie aanleveren. Vlor stelt daarom voor om de formulering 'het instellingsbestuur, het evaluatieorgaan of de visitatiecommissie' te vervangen door 'de visitatiecommissie en desgevallend ook het instellingsbestuur en/of het evaluatieorgaan'.

Artikel 17, 1° vervangt dat in artikel 58bis van het structuurdecreet § 1. In deze §1, 2° wordt 'criteria' gebruikt, terwijl eigenlijk 'generieke kwaliteitswaarborgen' bedoeld zijn. Het zijn immers deze laatste die gespecificeerd worden in het accreditatiekader.

4.8 Eindoordeel door de visitatiecommissie (aansluitend bij artikel 18)

De NVAO heeft het voornemen om aan de visitatiecommissies te vragen een overkoepeld eindoordeel op opleidingsniveau uit te spreken. Dit zou gebeuren op een 4 puntenschaal.

De meerderheid van de geledingen van de Vlor is hiervan geen voorstander. Zij vragen daarom dat, als toevoeging van §1 van artikel 59, expliciet de bepaling wordt opgenomen dat er geen globaal eindoordeel wordt gegeven. Zij stellen dat een dergelijk eindoordeel niet in de lijn ligt van het decreet. Het decreet stelt immers dat de accreditatie verleend wordt op basis van de aanwezigheid van de 3 generieke kwaliteitswaarborgen. Een eindoordeel van de visitatiecommissie is vanuit dit standpunt irrelevant en overbodig. Zij zijn bovendien van mening dat dergelijk eindoordeel de concurrentie tussen de instellingen enkel in de hand werkt. Het kan immers aanleiding geven tot ranking.

De studentengeleding is wel voorstander van een dergelijk overkoepelend eindoordeel. Het kan aanleiding geven tot benchlearning. Op die manier wordt ook het eigenaarschap van de kwaliteitszorg door de instellingen verhoogd. In Nederland werd de 4 puntenschaal wel ingevoerd. Daar zullen dus opleidingen als 'excellent' worden beoordeeld, terwijl in Vlaanderen maximaal 'voldoende' mogelijk is. Dit kan de internationale slagkracht van een opleiding sterk negatief beïnvloeden.

Alle geledingen van de Vlor stellen dat als een dergelijk eindoordeel in het decreet wordt ingeschreven, ook beslissingsregels moeten worden vastgelegd. Dit eindoordeel mag niet enkel kwantitatief zijn, maar er moet ook een kwalitatief aspect aan verbonden zijn. Een goede motivatie van het eindoordeel is eveneens onontbeerlijk.

Om consequent te zijn met andere bepalingen stelt de Vlor bovendien voor om in de nieuwe §1 van artikel 59 'voldoet aan de criteria bepaald in het accreditatiekader' te vervangen door 'voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, zoals beschreven in artikel 58 §1'.

4.9 Gevolgen van een positief en negatief accreditatiebesluit (artikel 23)

In artikel 23 worden paragrafen 1 en 2 van artikel 60 van het structuurdecreet vervangen. De Vlor wijst erop dat in paragraaf 2, 2de lid 'criteria' gebruikt werd, terwijl het volgens hem eigenlijk moet gaan om 'generieke kwaliteitswaarborgen'. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat bij een nieuwe beperkte externe beoordeling de visitatie betrekking moet hebben op álle criteria die aan de basis liggen van een algemener (onvoldoende) oordeel op het niveau van de generieke kwaliteitswaarborg.

Er is ook onduidelijkheid over

- het gebruik van 'niet voldoet aan alle'. Beter wordt in paragraaf 2, 2de lid verwezen naar 'slechts voldoet aan één of twee van de generieke kwaliteitswaarborgen'. Niet voldoen aan alle generieke kwaliteitswaarborgen kan immers ook betekenen aan geen enkele. In dat laatste geval moet een negatief besluit gelden en geen beperkte herbeoordeling.
- het gebruik van 'opleiding' versus 'opleidingsvariant'.

De Vlor wijst erop dat de volgorde in het artikel best gewijzigd wordt en inhoudelijk geclusterd wordt. De bedoeling is dat duidelijk wordt wat er gebeurt wanneer de opleiding

- voldoet aan de drie generieke kwaliteitswaarborgen;
- voldoet aan één of twee van de generieke kwaliteitswaarborgen;
- na hervisitatie niet voldoet aan de generieke kwaliteitswaarborgen;
  aan geen enkel van de generieke kwaliteitswaarborgen voldoet.

4.10 Onderzoek van accreditatieaanvragen op basis van een opleidingsdossier (art. 20, 21 en 22)

Zoals aangegeven en beargumenteerd in 4.1.3. wenst de geleding van de instellingshoofden van de Raad Hoger Onderwijs, met instandhouding van haar voorbehoud, ook ten aanzien van de artikels 20, 21 en 22 nu geen standpunt in te nemen.

De studentengeleding, de personeelsgeleding en de aanwezige socio-culturele partners (de organisatie Platform Allochtone Studenten) van de Raad Hoger Onderwijs vragen dat deze artikelen geschrapt zouden worden.

Voor de argumentatie, zie 4.1.3.

4.11 Internationale deskundigen betrekken bij kwaliteitszorg (artikel 30)

De Vlor is er voorstander van om internationale experts te betrekken bij het kwaliteitszorgproces. Hij merkt echter op dat:

- het mogelijk moet zijn om ook experten uit de Franstalige Gemeenschap te betrekken;
- deze internationale experten ook Nederlands moeten kunnen. Dit is niet altijd evident;
- de deskundigheid van de experten moet primeren op hun nationaliteit.

De Vlor verwijst in dit verband naar de definitie van internationale experten zoals deze door de NVAO werd uitgewerkt voor het Nederlandse hoger onderwijs.[4] Hij vindt deze bruikbaar. De Vlor stelt daarom voor in het te wijzigen artikel 93 §1 van het structuurdecreet 'internationale deskundigen' te vervangen door 'externen met internationale deskundigheid'.

4.12 Bestuurscomité Vluhr (artikel 30)

De Vlor merkt op dat voor dit nieuwe orgaan een decretale definitie vereist is. Hij stelt voor deze definitie in dit decreet op te nemen. Het Bestuurscomité verzekert binnen de Vluhr de onafhankelijkheid van de beoordeling.

4.13 De focus van de instellingsreview (artikel 33)

De Vlor merkt op dat de open lijst met voorbeelden van beleidsprocessen op p.6 van de Memorie van Toelichting de indruk wekt dat de missie van de instelling zelf (met inbegrip van haar beleidsdoelstellingen en -uitgangspunten) onderwerp zal uitmaken van evaluatie, terwijl het toch de bedoeling moet zijn om na te gaan of de instelling alles in het werk stelt om haar missie te realiseren. De Vlor stelt dat een dergelijke normatieve invalshoek vermeden moet worden. Elke instelling is immers niet verplicht om al de aspecten opgelijst in de Memorie van Toelichting in haar missie op te nemen. De missie van een instelling is immers ook sterk afhankelijk van onder andere haar lokale context en regionale inbedding. De instellingsreview moet nagaan of de instelling een visie/missie heeft en of zij handelt volgens operationele en strategische doelstellingen om die missie te bereiken.

4.14 Gevolgen van een negatieve instellingsreview (artikel 41)

De Vlor merkt op dat het onmiddellijk stopzetten van de werkingsmiddelen van een instelling bij een negatieve instellingsreview, een zeer drastische beslissing is. De overheid heft hiermee immers de rechtspersoonlijkheid van een instelling op. Dit heeft onmiddellijke, nefaste gevolgen voor het personeel en de studenten. De Vlor vraagt dan ook dat de overheid deze consequenties herziet. Zij moeten op z'n minst meer gefaseerd en meer gedifferentieerd worden. Daarnaast moeten overgangsbepalingen voorzien worden voor personeel, lopende projecten, onderzoek, infrastructuur en studenten.

---

[4] *Eisen aan de panelsamenstelling ten behoeve van het accreditatiestelsel.* 24 augustus 2011 (p.12 en p.14)

De Vlor merkt bij artikel 41 bijkomend op dat 'criteria' gebruikt werd, terwijl 'generieke kwaliteitswaarborgen' bedoeld worden. Ook moet 'niet voldoet aan alle' geëxpliciteerd worden zoals in artikel 23. Hetzelfde geldt voor de bepaling 'aan geen enkel criterium voldoet'.

4.15 Overgangsbepalingen (aansluitend bij artikel 46)

De Vlor merkt op dat er in het voorontwerp van decreet geen overgangsbepalingen opgenomen werden, bijvoorbeeld voor opleidingen met een tijdelijke accreditatie uit het huidige accreditatiesysteem. De Vlor vraagt dat de overheid deze bepalingen alsnog expliciteert.

5 Aanpassen van taalkundige formuleringen

De Vlor wijst op

- de formulering 'de accreditatieorganisatie besluit' in artikel 22 (in het in het structuurdecreet in te voegen artikel 59quater, §1), terwijl in artikel 18 (in de nieuwe §1 van artikel 59 van het structuurdecreet) de formulering 'meent te kunnen besluiten' gebruikt werd. Hij is eerder voorstander van deze laatste formulering, maar pleit vooral voor afstemming van de formuleringen.
- de ongelukkige keuze voor 'georganiseerd beroep' in artikel 25.
- artikel 30 (nieuwe §3 van artikel 93 van het structuurdecreet) de vermelding 'Het visitatieprotocol voorziet ten minste in: 1°', 'bezwaren te geven'. Deze formulering wordt best vervangen wordt door 'bezwaren te formuleren'.
- het ontbrekende woord 'uit' bij 'Van de visitatiecommissie maakt (...)' (artikel 12, 1).
- artikel 15. In de nieuwe §1 van artikel 58 van het structuurdecreet, 3° worden 'toetsing' en 'examinatie' (in 3°) te vervangen door 'evaluatie'.
- artikel 33. In het nieuw in te voegen artikel 93ter van het structuurdecreet, §1, wordt 'hoger onderwijs' gebruikt, terwijl best gekozen wordt voor de meer algemenere verwoording 'onderwijs'.
- hetzelfde artikel, zelfde paragraaf. Hierin moet 'en wetenschappelijke' nog ingevoegd worden bij 'maatschappelijke dienstverlening', conform de overige regelgeving hoger onderwijs.
- artikel 37. In het nieuw in te voegen artikel 93quinquies in het structuurdecreet, §1, derde lid: deze zin is onduidelijk. Waarschijnlijk slaat 'meer specifieke wijze' op 'lagere organisatieniveaus' en 'meer diepgaande wijze' op 'inhoudelijke speerpunten'. De tekst moet dit verduidelijken.
- in hetzelfde artikel, zelfde paragraaf, zelfde lid, wordt 'lagere' beter vervangen door 'andere'.

Isabelle De Ridder
secretaris Raad Hoger Onderwijs

Johan Veeckman
voorzitter Raad Hoger Onderwijs

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

De heer Pascal Smet
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd,
Gelijke Kansen en Brussel
Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Mieke Valcke mvalcke@serv.be	SERV_BR_20120215_KZenAccreditatieHO_bekrADV_mvkv	15 februari 2012

Advies voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

Mijnheer de Minister,

Op 25 januari jl. werd u een advies over bovenvermelde aangelegenheid onder voorbehoud overgemaakt.

Op zijn bijeenkomst van heden heeft de raad van de SERV dit advies bekrachtigd.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

SERV
sterk door overleg

De heer Pascal Smet
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en
Brussel
Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Mieke Valcke mvalcke@serv.be	SERV_BR_20120125_KZenaccreditatieHO_mvit	25 januari 2012

Voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs

Mijnheer de minister,

De SERV heeft uw adviesvraag met betrekking tot het ontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs goed ontvangen. Hierna vindt u het SERV-advies onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad in zijn eerstvolgende bijeenkomst.

De raad wenst kort enkele algemene opmerkingen te maken bij dit voorontwerp van decreet.

Voor sociale partners was en is het een positieve ervaring betrokken te worden bij het maatschappelijk debat ; sociale partners willen en kunnen een positieve en constructieve bijdrage leveren bij de positionering van de hogescholen en universiteiten.

Hogescholen en universiteiten nemen een belangrijke plaats in tussen de lerende en de arbeidsmarkt: enerzijds stellen de hoger onderwijsinstellingen veel personeel te werk en anderzijds leiden zij (toekomstige) werkenden op. Sociale partners kunnen een 'spiegel' zijn bij de instellingsreview, in de zin dat zij voldoende op de hoogte zijn van evoluties in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Daardoor kunnen zij een goede kijk geven op zaken waar de instellingen rekening kunnen of moeten mee houden, willen ze zich duidelijk positioneren op hun drie kerntaken. Blijvende betrokkenheid kan dus enkel maar voordelen opleveren.

Wat de opleidingsaccreditatie betreft, blijft het noodzakelijk en zinvol dat de juiste sectoren en federaties betrokken zijn bij de opmaak van de inhoud van de opleidingen zodat er een evenwicht zit in het curriculum tussen theorie en praktijk, met o.m. vormen van werkplekleren (waaronder stages). Er dient bij de opleidingsaccreditatie ook nagegaan te worden of opleidingen voldoende inspelen op vragen van de arbeidsmarkt en of er voldoende aandacht is voor transparantie m.b.t. waar opleidingen naar toe leiden.

Tenslotte geeft de raad nog een concrete opmerking bij de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van decreet: de instellingsreview (pag. 5 en volgende) verloopt aan de hand van vier vragen. Bij de omschrijving van het begrip kwaliteit worden een heel aantal kwaliteitsprocessen opgesomd zoals interdisciplinariteit, flexibilisering, ondernemerschap en duurzaamheid, ... wat positief is. In deze opsomming mist de raad de aspecten doorstroming (naar verdergezette opleiding of tewerkstelling) en samenwerking met externen (bvb. Bedrijven en organisaties). Verder is de raad wel tevreden over het sterker beklemtonen van de resultaten op vlak van inzetbaarheid op de arbeidsmarkt na het beëindigen van een opleiding.

Hoogachtend



Pieter Kerremans
administrateur-generaal

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 23 maart 2012

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet

tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2.

Wijzigingen in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

Art.2. In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004, 16 juni 2006, 29 juni 2007, 30 april 2009 en 1 juli 2011, wordt het tweede streepje vervangen door wat volgt:

"-accreditatie en instellingsreview:

a) opleidingsaccreditatie: de formele erkenning van een opleiding op grond van een beslissing van een onafhankelijk orgaan waarin vastgesteld wordt dat de opleiding voldoet aan vooraf vastgestelde minimale kwaliteits- en niveauvereisten;

b) eerste ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf 1 februari 2005 tot en met het einde van het academiejaar 2012-2013;

c) tweede ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;

d) derde ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2021-2022 tot en met het einde van het academiejaar 2028-2029;

e) instellingsreview: periodieke beoordeling door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het onderwijs op een kwaliteitsvolle manier uitvoert.

f) positief besluit instellingsreview: het besluit van de accreditatieorganisatie dat een instellingsreview afrondt en waarin de accreditatieorganisatie bevestigt dat de instelling voldoet aan alle onderwerpen van het beoordelingskader instellingsreview;

g) eerste ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2015-2016 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017;

h) tweede ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2019-2020 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;

i) derde ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2025-2026 tot en met het einde van het academiejaar 2026-2027;

j) opleidingsdossier: het dossier dat het instellingsbestuur indient met het oog op het verkrijgen van de opleidingsaccreditatie;

k) visitatierapport: de gepubliceerde externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie georganiseerd door een evaluatieorgaan.”.

Art.3. Artikel 9ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Art.4. In artikel 9sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt tussen de woorden “Vlaamse Gemeenschap” en de woorden “de accreditatie” de zinsnede “de instellingsreview wordt uitgevoerd, de besluiten die de instellingsreview afronden, worden genomen, “ ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden tussen de woorden “De accreditatiebesluiten” en de woorden ”worden bij uittreksel” de woorden “en de besluiten die de instellingsreview afronden” ingevoegd;

3° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen het woord “De” en het woord “accreditatiebesluiten” de zinsnede “besluiten en de rapporten die de instellingsreview afronden, en de” ingevoegd;

4° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art.5. Aan artikel 9septies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de besluiten die de instellingsreview afronden, de rapporten van de instellingsreviews en de stukken op grond waarvan ze zijn opgemaakt.”.

Art.6. Aan artikel 9nonies, eerste lid, 1° van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 worden een punt k), l), m) en n) toegevoegd, die luiden als volgt:

““k) de Antwerp Management School”;

“l) de Evangelische Theologische Faculteit in Heverlee”;

“m) de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel”;

“n) de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad”;”.

Art.7. In artikel 56 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° ofwel overeenkomstig onderafdeling 2 geaccrediteerd is voor de in het accreditatiebesluit bepaalde duur”;

2° in paragraaf 1 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° ofwel een verlenging geniet van de geldigheidsduur van de accreditatie overeenkomstig artikel 58bis, §5, en artikel 59ter, ofwel nog een tijdelijke erkenning geniet”;

3° in paragraaf 2, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Een opleiding die niet meer voldoet aan de voorwaarden vermeld in paragraaf 1 wordt geschrapt uit het Hoger Onderwijsregister, vermeld in artikel 64, vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin de geldigheid van de lopende accreditatie, de erkenning als nieuwe opleiding of de verlenging van de accreditatie vervalt.”.

Art.8. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, “sectie 1” van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 1. Algemeen”

Art.9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een artikel 56bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art.56bis.§1. De accreditatie van een opleiding wordt verleend op aanvraag van het instellingsbestuur. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, wordt verleend op gezamenlijke aanvraag van de betrokken Vlaamse instellingsbesturen.

§2. De aanvraag voor accreditatie van een opleiding ingediend door het bestuur van een geregistreerde instelling omvat in alle gevallen een visitatierapport georganiseerd door een evaluatieorgaan.“

Art.10. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt na artikel 56bis, ingevoegd bij artikel 9, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Aanvragen accreditatie op basis van visitatierapport”.

Art.11. Artikel 57 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.57. De accreditatieaanvraag moet uiterlijk vier maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding of van de tijdelijke erkenning worden ingediend. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

Het instellingsbestuur vraagt een accreditatie aan binnen een periode van twee maanden na de publicatie van het visitatierapport.”

Art.12. In artikel 57bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, derde lid, punt 1° wordt de tweede zin vervangen door wat volgt:

“Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit;”

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° de visitatiecommissie hanteert een visitatieprotocol opgesteld door een evaluatieorgaan. Dat protocol voorziet ten minste in de elementen, vermeld in artikel 93”;

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:.

“3° de werking van de visitatiecommissie wordt gecoördineerd door een evaluatieorgaan. Elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen moet ofwel European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) geregistreerd zijn ofwel erkend zijn door de accreditatieorganisatie, die daarvoor een reglement opstelt”;

3° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

”4° de visitatiecommissie publiceert de uitkomst van de visitatie als een openbaar visitatierapport.”

4° paragraaf 2ter en paragraaf 3 worden opgeheven.

Art.13. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt na artikel 57ter een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 3. Aanvragen om accreditatie op basis van een opleidingsdossier”.

Art.14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 57quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.57quater.

§1. Als vanaf de tweede ronde instellingsreview het instellingsbestuur beschikt over een positief besluit instellingsreview, bestaat de accreditatieaanvraag uit een opleidingsdossier.

Het opleidingsdossier moet de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling op een gegronde wijze tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Het dossier omvat de volgende stukken:

1°een rapport waaruit blijkt dat de instelling in het kader van de interne kwaliteitszorg een onderzoek ten gronde heeft gedaan naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aan de hand van de criteria bedoeld in artikel 58, §1, zoals vastgelegd in het accreditatiekader, en dat ze daarbij externe onafhankelijke experts, bij voorkeur internationale experts, heeft betrokken;

2°de uitkomsten van een internationale benchmarking van de opleiding die de instelling heeft doorgevoerd.

§2. Het instellingsbestuur dient de accreditatieaanvraag in uiterlijk 4 maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

§3. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma volgt de accreditatieregeling van een accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport, als een van de betrokken Vlaamse instellingen niet beschikt over een positief besluit instellingsreview.”.

Art.15. In artikel 58 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatie van een opleiding van een instelling als vermeld in artikel 7, is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen. De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen:

1° het beoogde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de wijze waarop de domeinspecifieke leerresultaten vertaald zijn in opleidingsspecifieke leerresultaten;

2° het onderwijsproces: de inhoud en de opbouw van het opleidingsprogramma, de opleidingsspecifieke onderwijs- en leervormen, de verbeteracties welke voortkomen uit de instrumenten en processen van kwaliteitsbewaking, de opleidingsspecifieke voorzieningen, het doorstroomrendement en de kwantiteit en kwaliteit van het ingezette personeel;

3° het gerealiseerde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de deugdelijkheid van de beoordeling, de toetsing en de examinering van de studenten aan de hand van het diplomarendement alsook aan de hand van de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt of de doorstroming naar een volgende opleiding.

De accreditatieorganisatie legt in het accreditatiekader de volgende zaken vast:

1° de criteria waaraan de aanwezigheid van de hiervoor vermelde generieke kwaliteitswaarborgen getoetst zal worden;

2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen onvoldoende, voldoende, goed en excellent aan de hiervoor vermelde generieke kwaliteitswaarborgen;

3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen voor het verlenen van de oordelen en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het accreditatiekader moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden, met vooraf advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.";

2° er wordt een paragraaf 1bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§1bis. De accreditatieorganisatie beoordeelt de aanvraag tot accreditatie van een opleiding van een instellingsbestuur als vermeld in artikel 8 en van de instellingen die overeenkomstig artikel 93 ter §4 niet onderworpen zijn aan de instellingsreview, aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen vermeld in paragraaf 1, met toevoeging van een vierde generieke kwaliteitswaarborg namelijk de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht op een systematische verbetering van de opleiding. In het accreditatiekader worden er criteria bepaald waaraan deze generieke kwaliteitswaarborg getoetst zal worden.";

3° in paragraaf 2 wordt de inleidende zin vervangen door wat volgt:

"De domeinspecifieke leerresultaten, vermeld in artikel 5bis van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen zijn een vertaling van de volgende niveaudescriptoren:".

Art.16. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 1. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport".

Art.17. In artikel 58bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie gaat na of het visitatierapport regelmatig, kwalitatief en volledig is.

Een regelmatig visitatierapport:

1° voldoet aan de vormen, vermeld in het visitatieprotocol;

2° omvat een beoordeling aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen bepaald in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde accreditatiekader;

3° is gebaseerd op verifieerbare feiten als vermeld in artikel 58, §1, tweede lid, 3°;

4° verschaft inzicht in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie.";

2° er worden een paragraaf 4 en een paragraaf 5 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§4. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van de accreditatieaanvraag en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, , het evaluatieorgaan of desgevallend het instellingsbestuur om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§5. Als de accreditatieorganisatie op grond van het visitatierapport niet tot een accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur. Het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur hebben de mogelijkheid om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. Zodra de beslissing genomen is om de lopende accreditatie met een bepaalde duur te verlengen, belast de accreditatieorganisatie het evaluatieorgaan met de uitvoering van een bijkomende externe beoordeling volgens de richtlijnen en criteria bepaald door de accreditatieorganisatie. In voorkomend geval kan het instellingsbestuur een ander evaluatieorgaan vragen de aanvullende externe beoordeling uit te voeren. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.".

Art.18. In artikel 59 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, in redelijkheid besluit dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, zoals beschreven in artikel 58 §1.”

Art.19. Artikel 59bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.59bis. §1. Zowel in het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, als in het accreditatierapport en in het accreditatiebesluit wordt, in voorkomend geval melding gemaakt van de opleidingsvarianten die op het tijdstip van de visitatie bestonden :

1° de verschillende vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt;

2° de verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding, met uitzondering van de als afstudeerrichting georganiseerde specifieke lerarenopleiding(en);

3° de verschillende talen waarin de opleiding aangeboden wordt als vermeld in artikel 91, §2;

4° het studietraject voor werkstudenten, vermeld in artikel 2, 22°, c), van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;

5° de verschillende programma's binnen de opleiding, als die leiden tot verschillende vormen van diplomering, namelijk diplomering door één instelling, bidiplomering of gezamenlijke diplomering;

6° de verschillende programma's binnen de opleiding, als die deze georganiseerd worden door verschillende instellingsbesturen.

§2. Het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, bevat een beoordeling van elk van de varianten, vermeld in paragraaf 1.”.

Art.20. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt na artikel 59bis een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie2. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een opleidingsdossier".

Art.21. Artikel 59ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

"Art.59ter. §1. De accreditatieorganisatie gaat na of het door de instelling ingediende dossier regelmatig en volledig is. Het ingediende dossier moet ten minste de stukken omvatten die zijn voorgeschreven in het besluit van de Vlaamse Regering. Het dossier moet alle elementen en feiten bevatten die de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling terecht tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn aan de hand van de criteria vastgelegd in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, het instellingsbestuur aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§3. Zowel in het dossier dat het instellingsbestuur indient om de accreditatie te verkrijgen als in het accreditatierapport wordt er melding gemaakt van de opleidingsvarianten, vermeld in artikel 59bis, §1, die worden aangeboden in het academiejaar waarin het dossier wordt ingediend.

§4. Als de accreditatieorganisatie op grond van het ingediende dossier niet tot een positief accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de

dag na de ontvangst van het ontwerp. Binnen de door de accreditatieorganisatie bepaalde termijn waarmee de lopende accreditatie wordt verlengd, moet het instellingsbestuur een externe beoordeling laten uitvoeren. De accreditatieorganisatie neemt dan een besluit over de ingediende aanvraag met toepassing van de voorschriften die gelden voor “accreditaties op basis van een visitatierapport” op voorwaarde dat het instellingsbestuur de aanvraag indient drie maanden voor het verstrijken van de verlengde accreditatietermijn en dat de accreditatieorganisatie een besluit neemt binnen een termijn van twee maanden. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.”.

Art.22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 59quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.59quater. §1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het opleidingsdossier in redelijkheid besluit dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan de generieke kwaliteitswaarborgen, bepaald in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de toetsing, vermeld in paragraaf 1, vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, § 1, eerste lid, een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedurele regels die gelden voor de behandeling van bezwaren en opmerkingen. De procedurele regels kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid.”.

Art.23. In artikel 60 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie neemt een besluit binnen een termijn van drie maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie is in de termijn begrepen.

Als de accreditatieorganisatie binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, geen besluit heeft genomen, wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

§2. De accreditatieorganisatie neemt een positief accreditatiebesluit, wanneer zij op basis van het visitatierapport besluit dat de opleiding voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen van het accreditatiekader. Een positief accreditatiebesluit geldt voor een termijn van acht jaar. Vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties geldt een positief accreditatiebesluit voor een termijn van zes jaar. Die termijnen vangen aan vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin het besluit genomen wordt of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

§3. De accreditatieorganisatie neemt een positief accreditatiebesluit dat geldt voor een periode van ten hoogste drie jaar, wanneer zij op grond van het visitatierapport besluit dat de opleiding of een opleidingsvariant slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen. Binnen die termijn moet het instellingsbestuur, onverminderd het bepaalde in het derde lid van deze paragraaf, een nieuwe externe beoordeling laten uitvoeren over de generieke kwaliteitswaarborgen waarvoor de opleiding of de opleidingsvariant niet als voldoende werd beoordeeld. Op basis van deze nieuwe beoordeling neemt de accreditatieorganisatie een nieuw accreditatiebesluit.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleiding niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen vervalt de accreditatie en wordt het besluit wat de gevolgen betreft, gelijkgesteld met een negatief accreditatiebesluit.

Als de geldigheidsduur van een accreditatie wordt beperkt omdat de kwaliteit van een opleidingsvariant niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen bepaald in het accreditatiekader, heeft het instellingsbestuur de keuze tussen a) een nieuwe beperkte visitatie van de opleidingsvariant en accreditatie voor een bepaalde periode of b) de opleidingsvariant stopzetten en vanaf het eerst volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Als het instellingsbestuur beslist de opleidingsvariant stop te zetten na de eerste evaluatie, kan het instellingsbestuur die opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten. Door het stopzetten van de opleidingsvariant wordt de geldigheidsduur van de accreditatie voor de opleiding niet meer beperkt en zijn de termijnen vermeld in §2 van toepassing.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleidingsvariant niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, moet de instelling de opleidingsvariant stopzetten en mag het instellingsbestuur vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Het instellingsbestuur kan de opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten. Door het stopzetten van de opleidingsvariant wordt de geldigheidsduur van de accreditatie voor de opleiding niet meer beperkt en zijn de termijnen vermeld in §2 van toepassing.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleiding of opleidingsvariant voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen van het accreditatiekader, dan neemt de accreditatieorganisatie een positief accreditatiebesluit dat geldt voor een termijn vermeld in §2 verminderd met de termijn van het beperkte accreditatiebesluit.

§4. [De accreditatieorganisatie neemt een negatief accreditatiebesluit, wanneer zij op grond van het visitatierapport tot het besluit is gekomen dat de opleiding of een opleidingsvariant aan geen enkele generieke kwaliteitswaarborg voldoet. Het instellingsbestuur moet de opleiding of een opleidingsvariant die aan geen enkele generieke kwaliteitswaarborg voldoet, stopzetten en mag vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Het instellingsbestuur kan de opleiding of een opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten..

Art.24. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 5, dat bestaat uit artikel 60bis en 60ter, opgeheven.

Art.25. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 6, dat bestaat uit artikel 60quater en 60quinquies, opgeheven.

Art.26. In titel, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2 wordt een nieuwe sectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 5. – Traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit’

Art.27. In titel, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 5 ingevoegd, bij het artikel 26 wordt een nieuw artikel 60bis ingevoegd dat luidt als volgt:

‘Art. 60bis. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een beroep instellen tegen dat negatief accreditatiebesluit. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief accreditatiebesluit aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief accreditatiebesluit wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.

Art.28. In artikel 62 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 1 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden het derde, vierde en vijfde lid opgeheven;

2° in paragraaf 3 worden het vierde, vijfde en zesde lid opgeheven.

Art.29. Artikel 63ter decies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.63ter decies.

Als de aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de opleidingen die een instelling wil samenvoegen tot één opleiding, als vermeld in artikel 63undecies, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de samengevoegde opleidingen.

Als de accreditatietermijn van de opleidingen die omgevormd worden tot een gezamenlijke opleiding, als vermeld in artikel 63novies, 1°, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de oorspronkelijke opleidingen.”.

Art.30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt een artikel 63 quaterdecies ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art.63 quaterdecies.

De Vlaamse Regering voert ten minste om de vijf jaar vergelijkende analyses uit van de visitatierapporten en van de accreditatierapporten alsook systeembrede analyses op basis van die rapporten.

Vanuit haar eigen databanken stelt de Vlaamse Regering de nodige gegevens ter beschikking van de instellingsbesturen met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten in het kader van de voorbereiding van hun zelfevaluatierapport.”.

Art.31. In titel I, hoofdstuk IV van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010,, wordt een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1. - Interne en externe kwaliteitszorg”.

Art.32. In artikel 93 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1, 1bis, 2, 3 en 3bis vervangen door wat volgt:

“§1. De instellingen, vermeld in artikel 7, zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Ze zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Ze betrekken studenten, alumni, externe deskundigen uit het beroepsveld en internationale deskundigen bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Ze voorzien samen in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naargelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen met het oog op het verlenen van de accreditaties in de tweede ronde opleidingsaccreditaties. Een externe beoordeling overeenkomstig dit artikel is niet meer vereist voor de instellingen die over een positief besluit instellingsreview beschikken vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties.”

§1bis. Paragraaf 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de accreditatieprocedure, vermeld in artikel 60sexies.

§2. De externe beoordeling wordt uitgevoerd door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van twaalf maanden. Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit.

§3. De externe beoordelingen worden georganiseerd door een evaluatieorgaan dat daartoe een visitatieprotocol vastlegt na overleg met de accreditatieorganisatie. Het protocol wordt openbaar gemaakt.

Het visitatieprotocol voorziet ten minste in:

1° de mogelijkheid voor het instellingsbestuur om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren te formuleren voor de commissie de externe beoordeling definitief vaststelt;

2° de plicht voor de visitatiecommissie om ten aanzien van het instellingsbestuur schriftelijk te antwoorden op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren;

3° de wijze waarop de onafhankelijkheid van de beoordeling wordt gewaarborgd;

4° de wijze waarop het evaluatieorgaan de visitatiecommissies samenstelt zodat de visitatiecommissies met kennis van zaken een oordeel kunnen vormen over wat er internationaal wenselijk en gangbaar is inzake het eindniveau van opleidingen met een verwante kwalificatie;

5° de wijze waarop de visitatiecommissie tot haar oordeel is gekomen en de wijze waarop de vergelijkbaarheid van de oordelen, verleend aan de criteria, bedoeld in het accreditatiekader, over de verschillende opleidingen wordt gewaarborgd;

6° de wijze waarop de leden van de visitatiecommissies gevormd worden met het oog op een eenduidige toepassing van het visitatieprotocol en het accreditatiekader.

7° de minimumvereisten waaraan een visitatierapport moet voldoen opdat het kan toelaten om de voldoende aanwezigheid van de generieke kwaliteitswaarborgen na te gaan

Met behoud van de toepassing van paragraaf 3bis en artikel 60bis organiseert het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad de externe beoordeling van de opleidingen van de

instellingen, vermeld in artikel 7. Het Bestuurscomité Kwaliteitszorg is het verzelfstandigd orgaan binnen de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad dat als evaluatieorgaan optreedt zoals bedoeld in art. 9quinquies decies § 2.

§3bis. Instellingen kunnen voor de organisatie van de externe beoordeling een beroep doen op een ander evaluatieorgaan dat European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) geregistreerd is of dat door de NVAO erkend is om een van de volgende redenen:

1° de internationale vergelijkbaarheid van de te accrediteren opleiding met vergelijkbare opleidingen aan buitenlandse instellingen;

2° een goede aansluiting tussen de expertise van het ander evaluatieorgaan en de inhoudelijke specificiteit van de te accrediteren opleiding.”.

Art.33. Aan titel I, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2003, 16 juni 2006, 15 december 2006 en 8 mei 2009, wordt een afdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 2. Instellingsreview”.

Art.34. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 1 toegevoegd, die luidt als volgt;

“Onderafdeling 1. - Kader en criteria”.

Art.35. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 1, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 93ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93 ter. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, zijn vanaf het academiejaar 2015-2016 onderworpen aan een instellingsreview. Bij een instellingsreview beoordeelt een externe commissie de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het hoger onderwijs op een kwaliteitsvolle wijze uitvoert. De reviewcommissie betrekt daarbij ook de beleidsprocessen die de instelling opzet om het onderwijs dat ze in haar opleidingen aanbiedt te ondersteunen vanuit haar

opdrachten op het terrein van onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening.

§2. De reviewcommissie betrekt de volgende onderwerpen in haar beoordeling:

1° de visie van de instelling op hoger onderwijs en de kwaliteit van het hoger onderwijs en het gevoerde beleid, beleidsdoelstellingen en beleidsuitgangspunten op het terrein van het onderwijs alsmede het gevoerde beleid op het terrein van onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening in relatie met de onderwijskwaliteit;

2° de beleidsacties, processen, procedures, praktijken en instrumenten, die de instelling inzet om haar beleid op een effectieve wijze te realiseren en de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te optimaliseren ;

3° de feedback- en opvolgsystemen en in het bijzonder de interne systemen van kwaliteitsbewaking die de instelling opzet om de effectiviteit van haar beleidsacties in functie van de onderwijskwaliteit te garanderen;

4° de acties die een instelling onderneemt om de realisatie van haar beleidsdoelstellingen te verbeteren."

§3. De accreditatieorganisatie legt in het beoordelingskader instellingsreview de volgende zaken vast:

1° de criteria waaraan de hiervoor vermelde onderwerpen getoetst zullen worden;

2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen ‘voldoet’ of ‘voldoet niet’ aan de hiervoor vermelde criteria;

3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen om de oordelen uit te spreken en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het beoordelingskader instellingsreview moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden met vooraf het advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.”.

§4. In afwijking van §1 zijn de instellingen bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening en de erkende faculteiten der protestantse godgeleerdheid bedoeld in de artikelen 54 en 55 niet onderworpen aan een instellingsreview.

Art 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 2. - Aanvraag”.

Art.37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 2, toegevoegd bij artikel 36, een artikel 93quater toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93quater. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, vragen een instellingsreview of een verlenging ervan aan bij de accreditatieorganisatie . De eerste ronde instellingsreviews wordt georganiseerd in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017. De tweede ronde instellingsreviews vindt plaats in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021.

De accreditatieorganisatie stelt in overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad het tijdsrooster op van de instellingsreviews in de eerste en tweede ronde en legt voor elke instellingsreview de uiterlijke datum van de aanvraag vast.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 wordt een aanvraag voor een verlenging van een instellingsreview ingediend uiterlijk één jaar voor het verstrijken van de geldigheidsduur van het positieve besluit instellingsreview.

§3. Als een instellingsbestuur overeenkomstig de termijn, vermeld in paragraaf 2, een aanvraag van een instellingsreview heeft ingediend, wordt de periode van het geldende positieve besluit instellingsreview verlengd tot het moment dat onherroepelijk een beslissing is genomen over de aanvraag.”.

Art.38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 3. - De reviewcommissie”.

Art.39. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 3, ingevoegd bij artikel 38, een artikel 93quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93quinquies. §1. De accreditatieorganisatie stelt de reviewcommissie samen die de instellingsreview uitvoert en coördineert de instellingsreview. De te beoordelen instelling heeft het recht beargumenteerd bezwaren aan te dragen tegen de samenstelling van de reviewcommissie binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen vanaf de dag na de ontvangst van de mededeling van de accreditatieorganisatie.

De reviewcommissie bestaat uit tenminste vijf leden, onder wie één student. De meerderheid van de leden is werkzaam in het buitenland. De reviewcommissie beschikt over bestuurlijke deskundigheid, onderwijsdeskundigheid en evaluatiedeskundigheid en is op de hoogte van de ontwikkelingen in de hogeronderwijssector in binnen- en buitenland. Ten minste één lid moet voldoende kennis hebben van het Vlaamse hoger onderwijs.
De leden van de commissie zijn onafhankelijk, beschikken over de nodige deskundigheid en hebben tenminste vijf jaar geen banden gehad met de te beoordelen instelling, behalve voor de student. De accreditatieorganisatie controleert die voorwaarden.

De reviewcommissie gaat op een meer specifieke c.q. diepgaande wijze de correctheid na van haar bevindingen ten aanzien van het instellingsbeleid aan de hand van de praktijk op lagere organisatieniveaus c.q. op inhoudelijke speerpunten.

§2. De accreditatieorganisatie legt na overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, in een draaiboek de volgende zaken vast:
1° de wijze waarop de instellingsreviews worden uitgevoerd;

2° de stappen in het beoordelingsproces;

3° de gegevens die het instellingsbestuur meestuurt bij een aanvraag voor een instellingsreview en de documenten die ter inzage moeten liggen tijdens de bezoeken aan de instelling.”.

Art.40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 4. - Rapport en besluit”.

Art.41. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 4, ingevoegd bij artikel 40, een artikel 93sexies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93 sexies. §1. De accreditatieorganisatie die de aanvraag voor een instellingsreview ontvangt, rondt het proces van de instellingsreview binnen twaalf maanden na de ontvangst van de aanvraag af met een besluit waarin de accreditatieorganisatie een oordeel geeft over elk van de vier onderwerpen, vermeld in artikel 93ter. §2.

De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van evaluatierapport en besluit wordt verzonden, het instellingsbestuur om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het evaluatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast inzake de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en inzake de behandeling van de antwoorden.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de review, vermeld in paragraaf 1, vast in een evaluatierapport, dat als motivering geldt van het besluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt één maand vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1, een ontwerp van evaluatierapport en van besluit dat de instellingsreview afrondt, aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp.

§3. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedures overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Die procedures kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1.

§4. Het besluit dat een instellingsreview afrondt, treedt in werking met ingang van de dag waarop het vorige besluit met betrekking tot de instellingsreview vervalt, of als aan een instelling voor de eerste keer een instellingsreview wordt verleend, met ingang van de dag van de bekendmaking van het besluit.

§5. De rapporten van de instellingsreviews zijn openbaar.”.

Art.42. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 5. - Rechtsgevolgen”.

Art.43. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 5, ingevoegd bij artikel 42, een artikel 93septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.93septies. §1. Aan de eerste ronde instellingsreviews zijn geen rechtsgevolgen verbonden voor de instelling of de opleidingen.

§2. Vanaf de tweede ronde instellingsreviews hebben de instellingsreviews de volgende rechtsgevolgen:

1°Als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie ‘voldoet’ aan alle onderwerpen, vervalt voor die instelling de verplichting om de accreditatie van een opleiding aan te vragen op basis van een gepubliceerde externe beoordeling en heeft het besluit dat de instellingsreview afrondt een geldigheidsduur van zes jaar;

2°Als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle onderwerpen, beperkt de accreditatieorganisatie de geldigheidsduur van het besluit dat de instellingsreview afrondt, tot ten hoogste drie jaar. Uiterlijk zes maanden voor het einde van die periode onderwerpt de accreditatieorganisatie de instelling aan een nieuwe beperkte review. Die beperkte geldigheidsduur komt in mindering van de algemene geldigheidsduur van zes jaar.

In die periode kan de instelling geen aanvraag meer indienen voor een nieuwe opleiding.
Als de instelling na die nieuwe beperkte review naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle onderwerpen wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest de instelling het recht om graden te verlenen. De instelling moet ervoor zorgen dat, door samenwerking met een andere instelling, de studenten hun opleiding kunnen verder zetten. De Vlaamse regering zal hiervoor de nodige maatregelen treffen;

3° Indien de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie aan geen enkele onderwerp voldoet, wordt de instelling niet langer gefinancierd en

verliest de instelling het recht om graden te verlenen met ingang van het volgende academiejaar. De instelling moet ervoor zorgen dat, door samenwerking met een andere instelling, de studenten hun opleiding kunnen verder zetten. De Vlaamse regering zal hiervoor de nodige maatregelen treffen.”.

Art.44. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 6. - Kosten, tarieven en evaluatie”.

Art. 45. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 6, ingevoegd bij artikel 44, een artikel 93octies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93octies. De instelling draagt de kosten van de instellingsreview. De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven voor de uitvoering van een instellingsreview en kan daarbij rekening houden met de grootte van de instelling.

De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste instellingsreviews tegen eind juni 2018. Tegelijk met deze evaluatie zet de Vlaamse Regering proefprojecten op waarin de haalbaarheid van opleidingsaccreditaties op basis van een opleidingsdossier overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 13, 14, 20, 21 en 22 wordt nagegaan. De Vlaamse Regering zorgt daarnaast ook voor de uitvoering vóór 1 januari 2024 van een algemene evaluatie van de werking en de impact van het stelsel van accreditatie en intstellingsreviews. Bij de evaluatie wordt ook nagegaan of de administratieve lastenvermindering zich manifesteert”.

Art.46. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 7 toegevoegd, die luidt als volgt

‘Onderafdeling 7. – Traject bij niet- instemming negatief besluit instellingsreview’

Art. 47. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 7, ingevoegd bij artikel 46, een artikel 93nonies toegevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 93nonies. Indien het besluit dat een instellingsreview afrondt, negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een beroep instellen tegen dat negatief besluit instellingsreview. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief besluit instellingsreview aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief accreditatiebesluit wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art.48. De bepalingen die betrekking hebben op het traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit en op het traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit, zoals die golden de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven van toepassing op de accreditatiebesluiten die genomen worden voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

De bepalingen die betrekking hebben op het traject voor opleidingen die genieten van een tijdelijke erkenning, zoals die golden de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven van toepassing op de accreditatiebesluiten die genomen worden voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

Art.49. In alle bepalingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen worden naargelang van het geval:

-het woord “Accreditatieorgaan” vervangen door het woord

“accreditatieorganisatie”;

-de woorden “het Accreditatieorgaan” vervangen door de woorden “de

accreditatieorganisatie”;

-de woorden ”het Accreditatieorgaan dat” vervangen door de woorden “de

accreditatieorganisatie die”;

-het persoonlijk voornaamwoord “het” dat verwijst naar het accreditatieorgaan

vervangen door het persoonlijk voornaamwoord “ze” dat verwijst naar de accreditatieorganisatie.

Art.50. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2012 met uitzondering van de artikelen 13, 14, 20, 21, 22 en 43 waarbij artikel 93septies, §2 wordt ingevoegd. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze artikelen na de uitvoering van de evaluatie van de werking van de instellingsreviews en van de proefprojecten bedoeld in artikel 45

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.139/1
VAN 19 APRIL 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 26 maart 2012 door de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet 'tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen', heeft het volgende advies gegeven:

51.139/1

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot hervorming van het accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs in Vlaanderen en voert een zogenaamde 'instellingsreview' in, naast de bestaande opleidingsbeoordeling.

De instellingsreview is vanaf het academiejaar 2015-2016 verplicht voor alle instellingen bedoeld in artikel 7 van het decreet van 4 april 2003 'betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen' (hierna : Structuurdecreet), met uitzondering van een aantal relatief kleine instellingen en instellingen waarvoor er een beheersovereenkomst wordt gesloten.[2] De instellingsreview is een periodieke beoordeling door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het onderwijs op een kwaliteitsvolle manier uitvoert.[3] De reviewcommissie betrekt daarbij ook de beleidsprocessen die de instelling opzet om het onderwijs dat zij in haar opleidingen aanbiedt te ondersteunen vanuit haar opdrachten op het terrein van onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening.[4] De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) coördineert de instellingsreview.[5]

VORMVEREISTEN

3. Het ontwerp wijst nieuwe opdrachten toe aan "de accreditatieorganisatie" (zie bijv. artikel 39 van het ontwerp: het ontworpen artikel 93*quinquies* van het Structuurdecreet belast de accreditatieorganisatie met het samenstellen van de reviewcommissie).

[1] Aangezien het om een ontwerp van decreet gaat wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Zie het ontworpen artikel 93*ter*, §§ 1 en 4, van het Structuurdecreet (artikel 35 van het ontwerp).

[3] Zie de definitie in artikel 2 van het ontwerp (ontworpen artikel 3, tweede streepje, e), van het Structuurdecreet).

[4] Ontworpen artikel 93*ter*, § 1, van het Structuurdecreet (artikel 35 van het ontwerp).

[5] Ontworpen artikel 93*quinquies*, § 1, eerste lid, van het Structuurdecreet (artikel 39 van het ontwerp).

51.139/1

Bij artikel 1, lid 1, van het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden 'inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs', ondertekend te Den Haag op 3 september 2003,[6] is de NVAO aangewezen als accreditatieorganisatie en belast met de taak zowel de Nederlandse als Vlaamse opleidingen binnen het hoger onderwijs een toets nieuwe opleiding te laten ondergaan of te accrediteren overeenkomstig de regels die bij of krachtens de Nederlandse wet respectievelijk het Vlaams decreet zijn gesteld (zie ook de leden 3 en 4 van hetzelfde artikel).

Artikel 1, lid 2, van hetzelfde verdrag bepaalt dat de verdragsluitende partijen de accreditatieorganisatie NVAO kunnen belasten met andere opdrachten die de opdracht, bedoeld in het eerste lid, ondersteunen of aanvullen. Volgens de betrokken bepaling kan dit echter slechts "na overleg" tussen de verdragspartijen.

Aan de gemachtigde is daarom de vraag gesteld of over het toewijzen van nieuwe opdrachten aan de NVAO overleg is gepleegd met Nederland. Hij antwoordde wat volgt:

> "[Wij zijn] reeds een tijdje aan het overleggen met de Nederlandse collega's om het NVAO-verdrag op verschillende punten aan te passen. Een van de vragen die we beide hebben is de expliciete opname van de instellingstoets en -review als opdracht voor de NVAO. (...)
>
> (...)
>
> Uiteraard kan de nieuwe opdracht ook onder het tweede lid van art. 1 vallen, maar wij vinden het correcter om het verdrag zelf aan te passen zodat er geen onduidelijkheid zou kunnen ontstaan over de reële bedoeling van de wet- en decreetgever die de aanpassingen in het verdrag dienen te bekrachtigen.
>
> In deze zin kan ik dus bevestigen dat er overleg plaatsgevonden heeft en nog plaatsvindt. Het overleg zal formeel gevoerd en bekrachtigd worden bij een volgende ontmoeting tussen beide ministers."

ALGEMENE OPMERKING

4. Artikel 24, § 5, van de Grondwet bepaalt dat de inrichting[7], erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

---

[6] Goedgekeurd bij decreet van 2 april 2004 'houdende goedkeuring en uitvoering van het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003'.

[7] De inrichting van een bepaalde vorm van onderwijs sluit de financiering ervan in (*Parl.St.* Senaat BZ 1988, nr. 100-1/2°, 91).

51.139/1

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof[8] drukt artikel 24, § 5, van de Grondwet de wil van de Grondwetgever uit om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, erkenning of subsidiëring ervan betreft, doch verbiedt deze bepaling niet dat onder bepaalde voorwaarden opdrachten aan andere overheden worden toevertrouwd. Die grondwettelijke bepaling vereist dat de door de decreetgever verleende delegaties alleen betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de door hem vastgestelde beginselen. De gemeenschapsregering of een andere overheid zou daarmee de onnauwkeurigheid van die beginselen niet kunnen opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes niet kunnen verfijnen.[9]

Bij de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp zal worden aangegeven welke delegatiebepalingen problemen stellen in het licht van artikel 24, § 5, van de Grondwet.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

5. Duidelijkheidshalve zou in het opschrift ook vermeld moeten worden dat het gaat om een decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2003. Er wordt ter overweging gegeven om het opschrift te redigeren als volgt : “decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wat het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie betreft”.

Artikel 4

6. In artikel 4, 2°, schrijve men “2° in paragraaf 1, tweede lid, eerste volzin, worden tussen de woorden …”.

7. In artikel 4, 3°, schrijve men “3° in paragraaf 1, tweede lid, derde volzin, worden tussen de woorden …”.

[8] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bijvoorbeeld arrest nr. 40/2011, 15 maart 2011, B.6.3.

[9] Over het wettigheidsbeginsel, zie onder meer: B. STEEN, “Het legaliteitsbeginsel in onderwijsaangelegenheden (art. 24, § 5 GW): een stand van zaken”, *TORB* 2000-01, 347-382; B. STEEN, “Streng, strenger, strengst!? De verhouding tussen de rechtspraak van het Arbitragehof en de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State in constitutionele onderwijsaangelegenheden. Het legaliteitsbeginsel als *casus*”, *TORB* 2006-07, 213-222; L. VÉNY, *Onderwijsrecht. I. Dragende beginselen*, Brugge, die Keure, 2010, 97-108.

51.139/1

Artikel 43

8. Het ontworpen artikel 93*septies* van het decreet van 4 april 2003 bepaalt de rechtsgevolgen van de eerste en tweede ronde instellingsreviews. Paragraaf 2, 2° en 3°, van het artikel bepaalt dat de instelling ervoor moet zorgen dat, door samenwerking met een andere instelling, de studenten hun opleiding verder kunnen zetten, en voegt eraan toe: "De Vlaamse regering zal hiervoor de nodige maatregelen treffen."

Het is niet erg duidelijk welke bevoegdheid de regering aan deze delegatiebepaling ontleent. Ter wille van de rechtszekerheid zal dit moeten worden verduidelijkt en gelet op artikel 24, § 5, van de Grondwet zal die delegatie moeten worden afgebakend.

Artikel 45

9. Het ontworpen artikel 93*octies*, eerste lid, tweede zin, van het Structuurdecreet machtigt de Vlaams Regering de tarieven voor de uitvoering van een instellingsreview te bepalen; zij "kan" daarbij rekening houden met de grootte van de instelling.

In dit verband zij er herinnerd aan wat de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 36.392/1 van 22 januari 2004[10] heeft opgemerkt over de tarieven voor het verlenen van de accreditatie en voor het uitvoeren van de toets nieuwe opleiding. Deze opmerking kan ook op het ontworpen artikel 93*octies* worden betrokken. Ze luidt:

> "In het licht van het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken kan het bepalen van de tarieven voor het verlenen van de accreditatie en voor het uitvoeren van de toets nieuwe opleiding, door de decreetgever niet zonder meer aan de regering - laat staan aan de minister -, worden overgelaten (zie artikel 15 van het verdrag).
>
> Deze tarieven kunnen worden beschouwd als een essentieel element van de regeling van de inrichting, erkenning en subsidiëring van het (hoger) onderwijs. De accreditering is immers een noodzakelijke voorwaarde voor het kunnen verlenen van de graden van bachelor en master.
>
> Om in overeenstemming te zijn met artikel 24, § 5, van de Grondwet, zou deze delegatie door de decreetgever beperkt dienen te worden, bijvoorbeeld door minima en maxima te bepalen of criteria voorop te stellen op grond waarvan de tarieven moeten worden vastgesteld."

---

[10] Advies over een voorontwerp van decreet dat geleid heeft tot het decreet van 2 april 2004 'houdende goedkeuring en uitvoering van het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs ondertekend te Den Haag op 3 september 2003', *Parl.St.* Vl.Parl. 2003-04, nr. 2161/1, 30.

51.139/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessor van de afdeling Wetgeving,
	W. GEURTS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer R. AERTGEERTS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

W. GEURTS M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004, 16 juni 2006, 29 juni 2007, 30 april 2009 en 1 juli 2011, wordt het tweede streepje vervangen door wat volgt:

"– accreditatie en instellingsreview:
a) opleidingsaccreditatie: de formele erkenning van een opleiding op grond van een beslissing van een onafhankelijk orgaan waarin vastgesteld wordt dat de opleiding voldoet aan vooraf vastgestelde minimale kwaliteits- en niveauvereisten;
b) eerste ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf 1 februari 2005 tot en met het einde van het academiejaar 2012-2013;
c) tweede ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;
d) derde ronde opleidingsaccreditaties: de accreditaties die zijn verleend vanaf het begin van het academiejaar 2021-2022 tot en met het einde van het academiejaar 2028-2029;
e) instellingsreview: periodieke beoordeling door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het onderwijs op een kwaliteitsvolle manier uitvoert;
f) positief besluit instellingsreview: het besluit van de accreditatieorganisatie dat een instellingsreview afrondt en waarin de accreditatieorganisatie bevestigt dat de instelling voldoet aan alle onderwerpen van het beoordelingskader instellingsreview;
g) eerste ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2015-2016 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017;
h) tweede ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2019-2020 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021;
i) derde ronde instellingsreviews: de instellingsreviews die worden uitgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2025-2026 tot en met het einde van het academiejaar 2026-2027;

j) opleidingsdossier: het dossier dat het instellingsbestuur indient met het oog op het verkrijgen van de opleidingsaccreditatie;
k) visitatierapport: de gepubliceerde externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie georganiseerd door een evaluatieorgaan.".

Art. 3. Artikel 9ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 9sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt tussen de woorden "Vlaamse Gemeenschap" en de woorden "de accreditatie" de zinsnede "de instellingsreview wordt uitgevoerd, de besluiten die de instellingsreview afronden, worden genomen," ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, eerste volzin, worden tussen de woorden "De accreditatiebesluiten" en de woorden "worden bij uittreksel" de woorden "en de besluiten die de instellingsreview afronden" ingevoegd;

3° in paragraaf 1, tweede lid, derde volzin, worden tussen het woord "De" en het woord "accreditatiebesluiten" de zinsnede "besluiten en de rapporten die de instellingsreview afronden, en de" ingevoegd;

4° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art. 5. Aan artikel 9septies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"3° de besluiten die de instellingsreview afronden, de rapporten van de instellingsreviews en de stukken op grond waarvan ze zijn opgemaakt.".

Art. 6. Aan artikel 9nonies, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 worden een punt k), l), m) en n) toegevoegd, die luiden als volgt:

"k) de Antwerp Management School;
l) de Evangelische Theologische Faculteit in Heverlee;
m) de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel;
n) de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad;".

Art. 7. In artikel 56 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° ofwel overeenkomstig onderafdeling 2 geaccrediteerd is voor de in het accreditatiebesluit bepaalde duur;";

2° in paragraaf 1 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° ofwel een verlenging geniet van de geldigheidsduur van de accreditatie overeenkomstig artikel 58bis, §5, en artikel 59ter, ofwel nog een tijdelijke erkenning geniet.";

3° in paragraaf 2, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Een opleiding die niet meer voldoet aan de voorwaarden vermeld in paragraaf 1 wordt geschrapt uit het Hoger Onderwijsregister, vermeld in artikel 64, vanaf het academie-

jaar dat volgt op het academiejaar waarin de geldigheid van de lopende accreditatie, de erkenning als nieuwe opleiding of de verlenging van de accreditatie vervalt.”.

Art. 8. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 1. Algemeen”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een artikel 56bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 56bis. §1. De accreditatie van een opleiding wordt verleend op aanvraag van het instellingsbestuur. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, wordt verleend op gezamenlijke aanvraag van de betrokken Vlaamse instellingsbesturen.

§2. De aanvraag voor accreditatie van een opleiding ingediend door het bestuur van een geregistreerde instelling omvat in alle gevallen een visitatierapport georganiseerd door een evaluatieorgaan.”.

Art. 10. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt na artikel 56bis, ingevoegd bij artikel 9, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Aanvragen accreditatie op basis van een visitatierapport”.

Art. 11. Artikel 57 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 57. De accreditatieaanvraag moet uiterlijk vier maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding of van de tijdelijke erkenning worden ingediend. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

Het instellingsbestuur vraagt een accreditatie aan binnen een periode van twee maanden na de publicatie van het visitatierapport.”.

Art. 12. In artikel 57bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, derde lid, punt 1°, wordt de tweede zin vervangen door wat volgt:

“Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit;”;

2° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° de visitatiecommissie hanteert een visitatieprotocol opgesteld door een evaluatieorgaan. Dat protocol voorziet ten minste in de elementen, vermeld in artikel 93;”;

3° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de werking van de visitatiecommissie wordt gecoördineerd door een evaluatieorgaan. Elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen moet ofwel European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) geregistreerd zijn ofwel erkend zijn door de accreditatieorganisatie, die daarvoor een reglement opstelt;";

4° in paragraaf 2, derde lid, wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° de visitatiecommissie publiceert de uitkomst van de visitatie als een openbaar visitatierapport.";

5° paragraaf 2ter en paragraaf 3 worden opgeheven.

Art. 13. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006 en 8 mei 2009, wordt na artikel 57ter een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 3. Aanvragen om accreditatie op basis van een opleidingsdossier".

Art. 14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 57quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 57quater. §1. Als vanaf de tweede ronde instellingsreviews het instellingsbestuur beschikt over een positief besluit instellingsreview, bestaat de accreditatieaanvraag uit een opleidingsdossier.

Het opleidingsdossier moet de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling op een gegronde wijze tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Het dossier omvat de volgende stukken:

1° een rapport waaruit blijkt dat de instelling in het kader van de interne kwaliteitszorg een onderzoek ten gronde heeft gedaan naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aan de hand van de criteria bedoeld in artikel 58, §1, zoals vastgelegd in het accreditatiekader, en dat ze daarbij externe onafhankelijke experts, bij voorkeur internationale experts, heeft betrokken;
2° de uitkomsten van een internationale benchmarking van de opleiding die de instelling heeft doorgevoerd.

§2. Het instellingsbestuur dient de accreditatieaanvraag in uiterlijk 4 maanden vóór het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

§3. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, volgt de accreditatieregeling van een accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport, als een van de betrokken Vlaamse instellingen niet beschikt over een positief besluit instellingsreview.".

Art. 15. In artikel 58 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatie van een opleiding van een instelling als vermeld in artikel 7, is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen. De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen:
1° het beoogde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de wijze waarop de domeinspecifieke leerresultaten vertaald zijn in opleidingsspecifieke leerresultaten;
2° het onderwijsproces: de inhoud en de opbouw van het opleidingsprogramma, de opleidingsspecifieke onderwijs- en leervormen, de verbeteracties welke voortkomen uit de instrumenten en processen van kwaliteitsbewaking, de opleidingsspecifieke voorzieningen, het doorstroomrendement en de kwantiteit en kwaliteit van het ingezette personeel;
3° het gerealiseerde eindniveau dat bepaald wordt aan de hand van de deugdelijkheid van de beoordeling, de toetsing en de examinering van de studenten, aan de hand van het diplomarendement alsook aan de hand van de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt of de doorstroming naar een volgende opleiding.

De accreditatieorganisatie legt in het accreditatiekader de volgende zaken vast:
1° de criteria waaraan de aanwezigheid van de hiervoor vermelde generieke kwaliteitswaarborgen getoetst zal worden;
2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen onvoldoende, voldoende, goed en excellent aan de hiervoor vermelde generieke kwaliteitswaarborgen;
3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen voor het verlenen van de oordelen en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het accreditatiekader moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden, met vooraf advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.";

2° er wordt een paragraaf 1bis toegevoegd, die luidt als volgt:

"§1bis. De accreditatieorganisatie beoordeelt de aanvraag tot accreditatie van een opleiding van een instellingsbestuur als vermeld in artikel 8 en van de instellingen die overeenkomstig artikel 93ter, §4, niet onderworpen zijn aan de instellingsreview, aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen vermeld in paragraaf 1, met toevoeging van een vierde generieke kwaliteitswaarborg namelijk de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht op een systematische verbetering van de opleiding. In het accreditatiekader worden er criteria bepaald waaraan de aanwezigheid van deze generieke kwaliteitswaarborg getoetst zal worden.";

3° in paragraaf 2 wordt de inleidende zin vervangen door wat volgt:

"De domeinspecifieke leerresultaten, vermeld in artikel 5bis van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen zijn een vertaling van de volgende niveaudescriptoren:".

Art. 16. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 1. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een visitatierapport".

Art. 17. In artikel 58bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie gaat na of het visitatierapport regelmatig, kwalitatief en volledig is.

Een regelmatig visitatierapport:
1° voldoet aan de vormen, vermeld in het visitatieprotocol;
2° omvat een beoordeling aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen bepaald in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde accreditatiekader;
3° is gebaseerd op verifieerbare feiten als vermeld in artikel 58, §1, tweede lid, 3°;
4° verschaft inzicht in de kwaliteit van de samenstelling van de visitatiecommissie.";

2° er worden een paragraaf 4 en een paragraaf 5 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§4. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van de accreditatieaanvraag en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, het evaluatieorgaan of desgevallend het instellingsbestuur om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§5. Als de accreditatieorganisatie op grond van het visitatierapport niet tot een accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur. Het evaluatieorgaan en het instellingsbestuur hebben de mogelijkheid om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. Zodra de beslissing genomen is om de lopende accreditatie met een bepaalde duur te verlengen, belast de accreditatieorganisatie het evaluatieorgaan met de uitvoering van een bijkomende externe beoordeling volgens de richtlijnen en criteria bepaald door de accreditatieorganisatie. In voorkomend geval kan het instellingsbestuur een ander evaluatieorgaan vragen de aanvullende externe beoordeling uit te voeren. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.".

Art. 18. In artikel 59 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, in redelijkheid besluit dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, zoals beschreven in artikel 58, §1.".

Art. 19. Artikel 59bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 59bis. §1. Zowel in het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, als in het accreditatierapport en in het accreditatiebesluit wordt, in voorkomend geval melding gemaakt van de opleidingsvarianten die op het tijdstip van de visitatie bestonden:
1° de verschillende vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt;

2° de verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding, met uitzondering van de als afstudeerrichting georganiseerde specifieke lerarenopleiding(en);
3° de verschillende talen waarin de opleiding aangeboden wordt als vermeld in artikel 91, §2;
4° het studietraject voor werkstudenten, vermeld in artikel 2, 22°, c), van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;
5° de verschillende programma's binnen de opleiding, als die leiden tot verschillende vormen van diplomering, namelijk diplomering door één instelling, bidiplomering of gezamenlijke diplomering;
6° de verschillende programma's binnen de opleiding, als deze georganiseerd worden door verschillende instellingsbesturen.

§2. Het visitatierapport, vermeld in artikel 57bis, §2, bevat een beoordeling van elk van de varianten, vermeld in paragraaf 1.".

Art. 20. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt na artikel 59bis een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 2. Onderzoek van aanvragen tot accreditatie, verleend op basis van een opleidingsdossier".

Art. 21. Artikel 59ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 59ter. §1. De accreditatieorganisatie gaat na of het door de instelling ingediende dossier regelmatig en volledig is. Het ingediende dossier moet ten minste de stukken omvatten die zijn voorgeschreven in het besluit van de Vlaamse Regering. Het dossier moet alle elementen en feiten bevatten die de accreditatieorganisatie in staat stellen te verifiëren of de instelling terecht tot de conclusie is gekomen dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn aan de hand van de criteria vastgelegd in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van beslissing wordt verzonden, het instellingsbestuur aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het accreditatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast voor verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en voor de behandeling van de antwoorden.

§3. Zowel in het dossier dat het instellingsbestuur indient om de accreditatie te verkrijgen als in het accreditatierapport wordt er melding gemaakt van de opleidingsvarianten, vermeld in artikel 59bis, §1, die worden aangeboden in het academiejaar waarin het dossier wordt ingediend.

§4. Als de accreditatieorganisatie op grond van het ingediende dossier niet tot een positief accreditatierapport en -besluit kan komen, wordt de termijn van de lopende accreditatie met ten hoogste één jaar verlengd. De accreditatieorganisatie bezorgt voor het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van die beslissing met de bijbehorende omstandige motivering aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. Binnen de door de accreditatieorganisatie bepaalde termijn waarmee de lopende accreditatie wordt verlengd, moet het instellingsbestuur een externe beoordeling laten uitvoeren. De accreditatieorganisatie neemt dan een besluit over de ingediende aanvraag met

toepassing van de voorschriften die gelden voor "accreditaties op basis van een visitatierapport" op voorwaarde dat het instellingsbestuur de aanvraag indient drie maanden voor het verstrijken van de verlengde accreditatietermijn en dat de accreditatieorganisatie een besluit neemt binnen een termijn van twee maanden. De duur van de verlenging komt in mindering van de geldigheidsduur van de accreditatie, vermeld in artikel 60, §2.".

Art. 22. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 20, een artikel 59quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 59quater. §1. De accreditatie wordt verleend als de accreditatieorganisatie op basis van het opleidingsdossier in redelijkheid besluit dat de kwaliteit van de opleiding voldoet aan de generieke kwaliteitswaarborgen, bepaald in het accreditatiekader.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de toetsing, vermeld in paragraaf 1, vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid, een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedurele regels die gelden voor de behandeling van bezwaren en opmerkingen. De procedurele regels kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in artikel 60, §1, eerste lid.".

Art. 23. In artikel 60 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

"§1. De accreditatieorganisatie neemt een besluit binnen een termijn van drie maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van de ontvangst van de aanvraag tot accreditatie is in de termijn begrepen.

Als de accreditatieorganisatie binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, geen besluit heeft genomen, wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

§2. De accreditatieorganisatie neemt een positief accreditatiebesluit, wanneer zij op basis van het visitatierapport besluit dat de opleiding voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen van het accreditatiekader. Een positief accreditatiebesluit geldt voor een termijn van acht jaar. Vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties geldt een positief accreditatiebesluit voor een termijn van zes jaar. Die termijnen vangen aan vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin het besluit genomen wordt of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

§3. De accreditatieorganisatie neemt een positief accreditatiebesluit dat geldt voor een periode van ten hoogste drie jaar, wanneer zij op grond van het visitatierapport besluit dat de opleiding of een opleidingsvariant slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen. Binnen die termijn moet het instellingsbestuur, onverminderd het bepaalde in het derde lid van deze paragraaf, een nieuwe externe beoordeling laten uitvoeren over de generieke kwaliteitswaarborgen waarvoor de opleiding of de opleidingsvariant niet als voldoende werd beoordeeld. Op basis van deze nieuwe beoordeling neemt de accreditatieorganisatie een nieuw accreditatiebesluit.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleiding niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen vervalt de accreditatie en wordt het besluit wat de gevolgen betreft, gelijkgesteld met een negatief accreditatiebesluit.

Als de geldigheidsduur van een accreditatie wordt beperkt omdat de kwaliteit van een opleidingsvariant niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen bepaald in het accreditatiekader, heeft het instellingsbestuur de keuze tussen a) een nieuwe beperkte visitatie van de opleidingsvariant en accreditatie voor een bepaalde periode of b) de opleidingsvariant stopzetten en vanaf het eerst volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Als het instellingsbestuur beslist de opleidingsvariant stop te zetten na de eerste evaluatie, kan het instellingsbestuur die opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten. Door het stopzetten van de opleidingsvariant wordt de geldigheidsduur van de accreditatie voor de opleiding niet meer beperkt en zijn de termijnen vermeld in §2 van toepassing.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleidingsvariant niet voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen, moet de instelling de opleidingsvariant stopzetten en mag het instellingsbestuur vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Het instellingsbestuur kan de opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten. Door het stopzetten van de opleidingsvariant wordt de geldigheidsduur van de accreditatie voor de opleiding niet meer beperkt en zijn de termijnen vermeld in §2 van toepassing.

Als de accreditatieorganisatie op basis van het visitatierapport na een beperkte nieuwe visitatie tot het besluit komt dat de opleiding of opleidingsvariant voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen van het accreditatiekader, dan neemt de accreditatieorganisatie een positief accreditatiebesluit dat geldt voor een termijn vermeld in §2 verminderd met de termijn van het beperkte accreditatiebesluit.

§4. De accreditatieorganisatie neemt een negatief accreditatiebesluit, wanneer zij op grond van het visitatierapport tot het besluit is gekomen dat de opleiding of een opleidingsvariant aan geen enkele generieke kwaliteitswaarborg voldoet. Het instellingsbestuur moet de opleiding of een opleidingsvariant die aan geen enkele generieke kwaliteitswaarborg voldoet, stopzetten en mag vanaf het volgende academiejaar geen nieuwe studenten meer inschrijven. Het instellingsbestuur kan de opleiding of een opleidingsvariant binnen zes jaar niet heropstarten.”.

Art. 24. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 5, die bestaat uit artikel 60bis en 60ter, opgeheven.

Art. 25. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt sectie 6, die bestaat uit artikel 60quater en 60quinquies, opgeheven.

Art. 26. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2 wordt een nieuwe sectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 5. Traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit”.

Art. 27. In titel I, hoofdstuk III, afdeling 2, onderafdeling 2, sectie 5, ingevoegd bij het artikel 26, wordt een nieuw artikel 60bis ingevoegd dat luidt als volgt:

"Art. 60bis. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een beroep instellen tegen dat negatief accreditatiebesluit. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief accreditatiebesluit aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief accreditatiebesluit wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.".

Art. 28. In artikel 62 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 maart 2004 en gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 1 juli 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden het derde, vierde en vijfde lid opgeheven;

2° in paragraaf 3 worden het vierde, vijfde en zesde lid opgeheven.

Art. 29. Artikel 63terdecies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 63terdecies. Als de aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de opleidingen die een instelling wil samenvoegen tot één opleiding, als vermeld in artikel 63undecies, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de samengevoegde opleidingen.

Als de accreditatietermijn van de opleidingen die omgevormd worden tot een gezamenlijke opleiding, als vermeld in artikel 63novies, 1°, verschillend is, geldt als aanvangsdatum van de accreditatietermijn van de samengevoegde opleiding de vroegste aanvangsdatum van de oorspronkelijke opleidingen.".

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt een artikel 63quaterdecies ingevoegd dat luidt als volgt:

"Art. 63quaterdecies. De Vlaamse Regering voert ten minste om de vijf jaar vergelijkende analyses uit van de visitatierapporten en van de accreditatierapporten alsook systeembrede analyses op basis van die rapporten.

Vanuit haar eigen databanken stelt de Vlaamse Regering de nodige gegevens ter beschikking van de instellingsbesturen met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van de studenten in het kader van de voorbereiding van hun zelfevaluatierapport.".

Art. 31. In titel I, hoofdstuk IV van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, wordt een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 1. Interne en externe kwaliteitszorg".

Art. 32. In artikel 93 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004, 16 juni 2006, 30 april 2009, 8 mei 2009 en 9 juli 2010, worden paragraaf 1, 1bis, 2, 3 en 3bis vervangen door wat volgt:

"§1. De instellingen, vermeld in artikel 7, zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Ze zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Ze betrekken studenten, alumni, externe deskundigen uit het beroepsveld en internationale deskundigen bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Ze voorzien samen in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naargelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen met het oog op het verlenen van de accreditaties in de tweede ronde opleidingsaccreditaties. Een externe beoordeling overeenkomstig dit artikel is niet meer vereist voor de instellingen die over een positief besluit instellingsreview beschikken vanaf de derde ronde opleidingsaccreditaties.

§1bis. Paragraaf 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de accreditatieprocedure, vermeld in artikel 60sexies.

§2. De externe beoordeling wordt uitgevoerd door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van twaalf maanden. Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit.

§3. De externe beoordelingen worden georganiseerd door een evaluatieorgaan dat daartoe een visitatieprotocol vastlegt na overleg met de accreditatieorganisatie. Het protocol wordt openbaar gemaakt.

Het visitatieprotocol voorziet ten minste in:
1° de mogelijkheid voor het instellingsbestuur om technische opmerkingen en inhoudelijke bezwaren te formuleren voor de commissie de externe beoordeling definitief vaststelt;
2° de plicht voor de visitatiecommissie om ten aanzien van het instellingsbestuur schriftelijk te antwoorden op de geformuleerde inhoudelijke bezwaren;
3° de wijze waarop de onafhankelijkheid van de beoordeling wordt gewaarborgd;
4° de wijze waarop het evaluatieorgaan de visitatiecommissies samenstelt zodat de visitatiecommissies met kennis van zaken een oordeel kunnen vormen over wat er internationaal wenselijk en gangbaar is inzake het eindniveau van opleidingen met een verwante kwalificatie;
5° de wijze waarop de visitatiecommissie tot haar oordeel is gekomen en de wijze waarop de vergelijkbaarheid van de oordelen, verleend aan de criteria, bedoeld in het accreditatiekader, over de verschillende opleidingen wordt gewaarborgd;
6° de wijze waarop de leden van de visitatiecommissies gevormd worden met het oog op een eenduidige toepassing van het visitatieprotocol en het accreditatiekader;
7° de minimumvereisten waaraan een visitatierapport moet voldoen opdat het kan toelaten om de voldoende aanwezigheid van de generieke kwaliteitswaarborgen na te gaan.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 3bis en artikel 60bis organiseert het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad de externe beoordeling van de opleidingen van de instellingen, vermeld in artikel 7. Het Bestuurscomité Kwaliteitszorg is het verzelfstandigd orgaan binnen de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad dat als evaluatieorgaan optreedt zoals bedoeld in artikel 9quinquiesdecies, §2.

§3bis. Instellingen kunnen voor de organisatie van de externe beoordeling een beroep doen op een ander evaluatieorgaan dat European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) geregistreerd is of dat door de NVAO erkend is om een van de volgende redenen:
1° de internationale vergelijkbaarheid van de te accrediteren opleiding met vergelijkbare opleidingen aan buitenlandse instellingen;
2° een goede aansluiting tussen de expertise van het ander evaluatieorgaan en de inhoudelijke specificiteit van de te accrediteren opleiding.".

Art. 33. Aan titel I, hoofdstuk IV, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2003, 16 juni 2006, 15 december 2006 en 8 mei 2009, wordt een afdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2. Instellingsreview".

Art. 34. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 1 toegevoegd, die luidt als volgt;

"Onderafdeling 1. Kader en criteria".

Art. 35. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 1, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 93ter toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 93ter. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, zijn vanaf het academiejaar 2015-2016 onderworpen aan een instellingsreview. Bij een instellingsreview beoordeelt een externe commissie de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het hoger onderwijs op een kwaliteitsvolle wijze uitvoert. De reviewcommissie betrekt daarbij ook de beleidsprocessen die de instelling opzet om het onderwijs dat ze in haar opleidingen aanbiedt te ondersteunen vanuit haar opdrachten op het terrein van onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening.

§2. De reviewcommissie betrekt de volgende onderwerpen in haar beoordeling:
1° de visie van de instelling op hoger onderwijs en de kwaliteit van het hoger onderwijs en het gevoerde beleid, beleidsdoelstellingen en beleidsuitgangspunten op het terrein van het onderwijs alsmede het gevoerde beleid op het terrein van onderzoek en maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening in relatie met de onderwijskwaliteit;
2° de beleidsacties, processen, procedures, praktijken en instrumenten, die de instelling inzet om haar beleid op een effectieve wijze te realiseren en de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te optimaliseren;
3° de feedback- en opvolgsystemen en in het bijzonder de interne systemen van kwaliteitsbewaking die de instelling opzet om de effectiviteit van haar beleidsacties in functie van de onderwijskwaliteit te garanderen;
4° de acties die een instelling onderneemt om de realisatie van haar beleidsdoelstellingen te verbeteren.

§3. De accreditatieorganisatie legt in het beoordelingskader instellingsreview de volgende zaken vast:
1° de criteria waaraan de hiervoor vermelde onderwerpen getoetst zullen worden;
2° de voorwaarden voor het verlenen van de oordelen 'voldoet' of 'voldoet niet' aan de hiervoor vermelde criteria;
3° welke verifieerbare feiten als grondslag kunnen dienen om de oordelen uit te spreken en hoe de bewijskracht van een feit aangetoond kan worden.

Het beoordelingskader instellingsreview moet, voor het toegepast kan worden, door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden met vooraf het advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad als koepelorganisatie en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen.

§4. In afwijking van §1 zijn de instellingen bedoeld in het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening en de erkende faculteiten der protes-

tantse godgeleerdheid bedoeld in de artikelen 54 en 55 niet onderworpen aan een instellingsreview.".

Art 36. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 2. Aanvraag".

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 2, toegevoegd bij artikel 36, een artikel 93quater toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 93quater. §1. De instellingen, vermeld in artikel 7 van het decreet, vragen een instellingsreview of een verlenging ervan aan bij de accreditatieorganisatie. De eerste ronde instellingsreviews wordt georganiseerd in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017. De tweede ronde instellingsreviews vindt plaats in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021.

De accreditatieorganisatie stelt in overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad het tijdsrooster op van de instellingsreviews in de eerste en tweede ronde en legt voor elke instellingsreview de uiterlijke datum van de aanvraag vast.

§2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 wordt een aanvraag voor een verlenging van een instellingsreview ingediend uiterlijk één jaar voor het verstrijken van de geldigheidsduur van het positieve besluit instellingsreview.

§3. Als een instellingsbestuur overeenkomstig de termijn, vermeld in paragraaf 2, een aanvraag van een instellingsreview heeft ingediend, wordt de periode van het geldende positieve besluit instellingsreview verlengd tot het moment dat onherroepelijk een beslissing is genomen over de aanvraag.".

Art. 38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 3. De reviewcommissie".

Art. 39. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 3, ingevoegd bij artikel 38, een artikel 93quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 93quinquies. §1. De accreditatieorganisatie stelt de reviewcommissie samen die de instellingsreview uitvoert en coördineert de instellingsreview. De te beoordelen instelling heeft het recht beargumenteerd bezwaren aan te dragen tegen de samenstelling van de reviewcommissie binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen vanaf de dag na de ontvangst van de mededeling van de accreditatieorganisatie.

De reviewcommissie bestaat uit ten minste vijf leden, onder wie één student. De meerderheid van de leden is werkzaam in het buitenland. De reviewcommissie beschikt over bestuurlijke deskundigheid, onderwijsdeskundigheid en evaluatiedeskundigheid en is op de hoogte van de ontwikkelingen in de hogeronderwijssector in binnen- en buitenland. Ten minste één lid moet voldoende kennis hebben van het Vlaamse hoger onderwijs.

De leden van de commissie zijn onafhankelijk, beschikken over de nodige deskundigheid en hebben ten minste vijf jaar geen banden gehad met de te beoordelen instelling, behalve voor de student. De accreditatieorganisatie controleert die voorwaarden.

De reviewcommissie gaat op een meer specifieke c.q. diepgaande wijze de correctheid na van haar bevindingen ten aanzien van het instellingsbeleid aan de hand van de praktijk op lagere organisatieniveaus c.q. op inhoudelijke speerpunten.

§2. De accreditatieorganisatie legt na overleg met de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, in een draaiboek de volgende zaken vast:
1° de wijze waarop de instellingsreviews worden uitgevoerd;
2° de stappen in het beoordelingsproces;
3° de gegevens die het instellingsbestuur meestuurt bij een aanvraag voor een instellingsreview en de documenten die ter inzage moeten liggen tijdens de bezoeken aan de instelling.".

Art. 40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 4. Rapport en besluit".

Art. 41. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 4, ingevoegd bij artikel 40, een artikel 93sexies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 93sexies. §1. De accreditatieorganisatie die de aanvraag voor een instellingsreview ontvangt, rondt het proces van de instellingsreview binnen twaalf maanden na de ontvangst van de aanvraag af met een besluit waarin de accreditatieorganisatie een oordeel geeft over elk van de vier onderwerpen, vermeld in artikel 93ter, §2.

De accreditatieorganisatie kan na de indiening van het dossier en vóór het ontwerp van evaluatierapport en besluit wordt verzonden, het instellingsbestuur om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen vragen. Als de accreditatieorganisatie daarvan gebruik maakt, wordt daarvan melding gemaakt in het evaluatierapport. De accreditatieorganisatie legt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de bestuursbeginselen vast inzake de verzoeken om aanvullende informatie, toelichtingen en verduidelijkingen en inzake de behandeling van de antwoorden.

§2. De accreditatieorganisatie legt de bevindingen van de review, vermeld in paragraaf 1, vast in een evaluatierapport, dat als motivering geldt van het besluit.

De accreditatieorganisatie bezorgt één maand vóór het verstrijken van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1, een ontwerp van evaluatierapport en van besluit dat de instellingsreview afrondt, aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat de dag na de ontvangst van het ontwerp.

§3. De accreditatieorganisatie bepaalt in het reglement, vermeld in artikel 9quinquies, de procedures overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Die procedures kunnen nooit leiden tot een overschrijding van de beslissingstermijn, vermeld in paragraaf 1.

§4. Het besluit dat een instellingsreview afrondt, treedt in werking met ingang van de dag waarop het vorige besluit met betrekking tot de instellingsreview vervalt, of als aan een instelling voor de eerste keer een instellingsreview wordt verleend, met ingang van de dag van de bekendmaking van het besluit.

§5. De rapporten van de instellingsreviews zijn openbaar.”.

Art. 42. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 5. Rechtsgevolgen”.

Art. 43. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 5, ingevoegd bij artikel 42, een artikel 93septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93septies. §1. Aan de eerste ronde instellingsreviews zijn geen rechtsgevolgen verbonden voor de instelling of de opleidingen.

§2. Vanaf de tweede ronde instellingsreviews hebben de instellingsreviews de volgende rechtsgevolgen:

1° als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie ‘voldoet’ aan alle onderwerpen, vervalt voor die instelling de verplichting om de accreditatie van een opleiding aan te vragen op basis van een gepubliceerde externe beoordeling en heeft het besluit dat de instellingsreview afrondt een geldigheidsduur van zes jaar;

2° als de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle onderwerpen, beperkt de accreditatieorganisatie de geldigheidsduur van het besluit dat de instellingsreview afrondt, tot ten hoogste drie jaar. Uiterlijk zes maanden voor het einde van die periode onderwerpt de accreditatieorganisatie de instelling aan een nieuwe beperkte review. Die beperkte geldigheidsduur komt in mindering van de algemene geldigheidsduur van zes jaar.

   In die periode kan de instelling geen aanvraag meer indienen voor een nieuwe opleiding.

   Als de instelling na die nieuwe beperkte review naar het oordeel van de accreditatieorganisatie niet voldoet aan alle onderwerpen wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest de instelling het recht om graden te verlenen. De instelling moet ervoor zorgen dat, door samenwerking met een andere instelling, de studenten hun opleiding kunnen verder zetten. De Vlaamse Regering zal hiervoor de nodige maatregelen treffen;

3° indien de instelling naar het oordeel van de accreditatieorganisatie aan geen enkele onderwerp voldoet, wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest de instelling het recht om graden te verlenen met ingang van het volgende academiejaar. De instelling moet ervoor zorgen dat, door samenwerking met een andere instelling, de studenten hun opleiding kunnen verder zetten. De Vlaamse Regering zal hiervoor de nodige maatregelen treffen.”.

Art. 44. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 6. Kosten, tarieven en evaluatie”.

Art. 45. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 6, ingevoegd bij artikel 44, een artikel 93octies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 93octies. De instelling draagt de kosten van de instellingsreview. De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven voor de uitvoering van een instellingsreview en kan daarbij

rekening houden met de grootte van de instelling. Deze tariefbepaling zal rekening houden met volgende beginselen:

1° het tarief voor de instellingsreview bedraagt ten minste 10.000 euro en ten hoogste 60.000 euro;

2° de in §1 bedoelde bedragen kunnen jaarlijks worden geïndexeerd. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop deze indexering wordt toegepast.

De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste instellingsreviews tegen eind juni 2018. Tegelijk met deze evaluatie zet de Vlaamse Regering proefprojecten op waarin de haalbaarheid van opleidingsaccreditaties op basis van een opleidingsdossier overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 13, 14, 20, 21 en 22 wordt nagegaan. De Vlaamse Regering zorgt daarnaast ook voor de uitvoering vóór 1 januari 2024 van een algemene evaluatie van de werking en de impact van het stelsel van accreditatie en instellingsreviews. Bij de evaluatie wordt ook nagegaan of de administratieve lastenvermindering zich manifesteert.".

Art. 46. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan afdeling 2, toegevoegd bij artikel 33, een onderafdeling 7 toegevoegd, die luidt als volgt

"Onderafdeling 7. Traject bij niet instemming negatief besluit instellingsreview".

Art. 47. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt aan onderafdeling 7, ingevoegd bij artikel 46, een artikel 93nonies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 93nonies. Indien het besluit dat een instellingsreview afrondt, negatief is, kan het instellingsbestuur bij de Vlaamse Regering een beroep instellen tegen dat negatief besluit instellingsreview. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de betekening van het negatief besluit instellingsreview aan de instelling.

De Vlaamse Regering toetst het betwiste besluit aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. De Vlaamse Regering neemt een besluit binnen een ordetermijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van de ontvangst van het beroep. Zij vernietigt het negatief besluit instellingsreview wanneer dat kennelijk niet in overeenstemming is met die bepalingen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen inzake het verloop van de beroepsprocedure.".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 48. De bepalingen die betrekking hebben op het traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit en op het traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit, zoals die golden de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven van toepassing op de accreditatiebesluiten die genomen worden voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

De bepalingen die betrekking hebben op het traject voor opleidingen die genieten van een tijdelijke erkenning, zoals die golden de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven van toepassing op de accreditatiebesluiten die genomen worden voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

Art. 49. In alle bepalingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen worden naargelang van het geval:
– het woord "Accreditatieorgaan" vervangen door het woord "accreditatieorganisatie";
– de woorden "het Accreditatieorgaan" vervangen door de woorden "de accreditatieorganisatie";
– de woorden "het Accreditatieorgaan dat" vervangen door de woorden "de accreditatieorganisatie die";
– het persoonlijk voornaamwoord "het" dat verwijst naar het accreditatieorgaan vervangen door het persoonlijk voornaamwoord "ze" dat verwijst naar de accreditatieorganisatie.

Art. 50. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2012 met uitzondering van de artikelen 13, 14, 20, 21, 22 en 43 waarbij artikel 93septies, §2, wordt ingevoegd. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van deze artikelen na de uitvoering van de evaluatie van de werking van de instellingsreviews en van de proefprojecten bedoeld in artikel 45.

Brussel, 4 mei 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:

Reguleringsimpactanalyse

RIA: Aanpassing accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs in Vlaanderen

Entiteit Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Hoger Onderwijs
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel. 02 553 98 91 – Fax 02 553 98 95
E-mail: tony.keuleers@ond.vlaanderen.be

0 Identificatiegegevens van de RIA

0 Geef aan om welke (versie van de) RIA het gaat.

x een RIA over materie waarvoor enkel een RIA gemaakt moet moet worden
☐
☐ een RIA over materie waarvoor zowel een RIA als een JoKER gemaakt moeten worden

x de versie die voor advies voorgelegd wordt
☐
☐ een versie die (nog) niet aan het advies aangepast is

☐ een versie die aan het advies aangepast is

☐ een versie die niet voor advies voorgelegd is

☐ de versie die aan de Inspectie van Financiën voorgelegd wordt

☐ de versie die voor eerste principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd wordt

☐ een latere versie

☐ de definitieve versie

dag 2 7 maand 0 9 jaar 2 0 1 1

1 Thema

1 Vermeld de officiële titulatuur van de regelgeving. Als daaruit onvoldoende blijkt waarop de RIA precies betrekking heeft, verduidelijk dit dan kort.

Voorontwerp van decreet tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs in Vlaanderen.
Met het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (structuurdecreet) werd de accreditatie van hoger onderwijsopleidingen ingevoerd. Binnen het Bolognaproces was het opzetten van een accreditatiesysteem een belangrijke afspraak onder de Europese ministers. Inzake samenwerking op het internationale vlak hebben Vlaanderen en Nederland afspraken gemaakt tot samenwerking op het terrein van accreditatie (Verdrag van 3 september 2003). Als gevolg daarvan is de Nederlands – Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) sinds 1 februari 2005 actief in Vlaanderen. De eerste accreditatiebesluiten werden in 2006 genomen.

Tegen het einde van het academiejaar 2012-2013 zullen alle opleidingen het proces hebben doorlopen. Een aanpassing van het structuurdecreet is dus nodig om de volgende accreditatieronde met een gewijzigde methodiek op te starten

2 Probleemstelling en doelstelling

2.1 Probleemstelling

2 Geef aan wat het probleem voor de doelgroep(en), m.a.w. de onderwijsklant(en), precies is.

De eerste accreditatieronde loopt af op het einde van het academiejaar 2012-2013. In de tweede ronde de accreditaties met dezelfde methodiek laten verlopen zou weinig toegevoegde waarde opleveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Dus moet een nieuwe methodiek worden gezocht die de positieve zaken van de eerste ronde behoudt in combinatie van nieuwe elementen die stimuli geven aan het accreditatieproces en aanzet tot een grotere kwaliteitscultuur. Het huidige stelsel functioneert voldoende en geniet nationaal en internationaal veel waardering. Over het huidige accreditatiestelsel wordt algemeen opgemerkt dat:

Voor de instellingen hoger onderwijs:

- het teveel is gericht op het beoordelen van basiskwaliteit en niet stimuleert tot een streven naar een hogere kwaliteit. In de beoordeling wordt te weinig onderscheid naar kwaliteit gemaakt en wordt te weinig naar de resultaten van de opleiding gekeken. De commissies van deskundigen baseren hun oordeel echter nog te weinig op inhoudelijke aspecten van onderwijskwaliteit. De beoordeling en de onderbouwing door de commissies zijn niet altijd voldoende geëxpliciteerd, terwijl de NVAO juist daarop is aangewezen.

- de oriëntatie op processen en procedures dreigt de overhand te krijgen op de inhoudelijke beoordeling van onderwijskwaliteit; de rol van de 'peers' als instrument komt daardoor in het gedrang,

- het systeem zet onvoldoende aan tot kwaliteitsverbetering; een negatief oordeel heeft dusdanig grote gevolgen, dat defensief gedrag ontstaat om verlies van accreditatie te voorkomen,

- de bureaucratische lasten voor de instellingen en docenten zijn toegenomen.

Voor de studenten en de samenleving:

- het succes van de internationale rankings toont aan dat er bij de studenten en de samenleving in het geheel (ouders, werkgevers en overheden) een behoefte is aan informatie op verschillende terreinen van het onderwijsgebeuren. De link hoger onderwijs en arbeidsmarkt wordt steeds belangrijker en studenten en ouders willen weten of hun investering in het hoger onderwijs, in een bepaald programma of in een bepaalde instelling, een goede keuze is.

In Vlaanderen zullen alle opleidingen tegen het einde van het academiejaar 2012-13 het proces hebben doorlopen (accreditatiecyclus 8 jaar), dit wordt de zgn. eerste accreditatieronde genoemd. Dan zullen alle opleidingen voldoen aan de eisen van de basiskwaliteit. Op grond van dit vertrouwen in de basiskwaliteit zijn er goede redenen om de tweede accreditatieronde anders in te richten. Vanaf de tweede ronde wordt er gesproken van 'opleidingsaccreditatie'

---

3 Beschrijf, voor zover dit nog niet gebeurde in uw antwoord op vraag 2, welke vrije juridische beleidsruimte er nog is.

Vanuit strikt juridisch oogpunt zijn er geen dwingende redenen om het bestaande stelsel te veranderen.

2.2 Doelstelling(en)

4 Geef aan welke doelstelling(en) u voor de doelgroep(en) gerealiseerd wilt zien. Maak duidelijk wat de gewenste gevolgen of beoogde effecten zijn, zonder voorafname op het gebruik van middelen.

Het nu voorgestelde accreditatiestelsel moet de nadelen van het bestaande stelsel wegwerken en tegelijkertijd het goede behouden van het oude stelsel.

Voor de instellingen:
- de instellingen stimuleren om uit te stijgen boven de basiskwaliteit zoals die werd bewezen in de eerste accreditatieronde:

  - de beoogde effecten zijn: a) instellingen zullen een kwaliteitscultuur binnen instellingen en opleidingen ontwikkelen, wat opleidingen overstijgt zal op instellingsniveau aan bod komen en niet langer op opleidingsniveau,

  - b) de beoordeling van de kwaliteit van een opleiding zal meer gericht zijn op inhoud en resultaten van de opleidingen dan op processen en procedures, de "peers" zullen hoofdzakelijk de kwaliteit van het

onderwijs beoordelen

- c) instellingen en docenten zullen ervaren dat het 'hun' stelsel is omdat het stelsel beter zal worden ingebouwd, én op instellingsniveau, én op opleidingsniveau.

- d) zal leiden tot vermindering van accreditatielast. Administratieve lasten van het instellingsreview is voor de instellingen weliswaar een vermeerdering, maar in combinatie met de lastenvermindering van de opleidingsaccreditatie zal het geheel een positief resultaat aan lastenvermindering opleveren.

Voor de studenten en de samenleving

- a) het vernieuwde stelsel zal internationaal aanvaard en begrepen worden en ertoe leiden dat de Nederlandse en Vlaamse graden zonder enige twijfel worden aanvaard, hetgeen positief is voor mobiliteit van studenten,

- b) tot vergelijkbare informatie leiden over de kwaliteit van de opleidingen die voor (aankomende) studenten, werkgevers en de samenleving in zijn geheel hanteerbaar en duidelijk is. Dit zal de studiekeuze van de studenten verbeteren,

- c) de instellingen krijgen de kans om een betere verantwoording af te leggen over het gebruik van de publieke middelen en te tonen hoe zij als instelling denken op de grote maatschappelijke uitdagingen te reageren vanuit hun opdracht van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening door de kwaliteit van het onderwijs in de verschillende dimensies te verbeteren.

5 Beschrijf, voor zover dit nog niet gebeurde in uw antwoord op vraag 4, welke politieke vrije beleidsruimte er nog is.

de Nederlandse en Vlaamse ministers van Onderwijs hebben de Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie Organisatie (NVAO) gevraagd om een gewijzigd accreditatiestelsel uit te werken. De NVAO heeft een methodiek voorgesteld van een lichtere versie van de bestaande opleidingsaccreditatie in combinatie met een instellingsreview.

-om de nieuwe systematiek te kunnen beoordelen werden van oktober 2008 tot februari 2009 pilots gehouden in Vlaanderen en in Nederland. De evaluatie-uitkomsten van de instellingsreviews en de opleidingsbeoordelingen werden door de NVAO omgezet in aangepaste kaders en werkwijzen. Het beleidsvoorbereidende proces om tot een nieuw accreditatiestelsel te komen bood de gelegenheid om door middel van de pilots de effectiviteit en de efficiëntie van het nieuwe ontwerp te toetsen.

-in Vlaanderen werd aanvaard dat de eerste accreditatieronde, ttz tot het einde van het academiejaar 2012-2013 wordt afgewerkt volgens het huidig systeem. Op het einde daarvan hebben immers alle geaccrediteerde opleidingen het niveau van de 'basiskwaliteit' bereikt.

-het gewijzigde accreditatiestelsel bestaat uit twee componenten 1) een instellingsreview en 2) een opleidingsaccreditatie (Beleidsnota Onderwijs 2009-2014 en Beleidsbrief Onderwijs 2010-2011),

-de Vlaamse Regering heeft op 15 juli 2011 haar principiële goedkeuring gehecht aan de conceptnota "Nieuw stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs", met dien verstande dat deze goedkeuring geen enkel financieel of budgettair engagement inhoudt. De Vlaamse Regering heeft ook beslist de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te gelasten om de conceptnota te communiceren met het betrokken veld en het voorontwerp van decreet met betrekking tot voornoemd ontwerp van conceptnota voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

Er is dus geen politieke vrije beleidsruimte meer.

3 Opties om de doelstelling(en) te realiseren

3.1 Optie 1: nuloptie

6.1 Geef de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met effecten.

Dit houdt in dat er geen decretale wijzigingen worden doorgevoerd en dat de huidige aanpak in de accreditatieregeling dus behouden blijft voor de nieuwe ronde 2012-2013 tot 2018-2019. De huidige aanpak van de accreditatie op basis van de opleiding zou worden verdergezet.

3.2 Optie 2: (korte inhoud optie)

6.2 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

Deze optie bevat de aanpassing (opleidingsaccreditatie + instellingsreview) zoals vervat in de conceptnota van 15 juli 2011. De instellingsreview is een nieuw element in het bestaande accreditatiesysteem. Deze toets is verplicht voor de instellingen in Vlaanderen. Een instellingsreview is een periodieke evaluatie door een externe commissie van de beleidsprocessen die een instelling hoger onderwijs opzet om te garanderen dat ze haar kerntaken onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening op een kwaliteitsvolle manier uitvoert.

De eerste ronde instellingsreviews wordt doorgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2015-2016 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017. Alleen de instellingen hoger onderwijs zoals bepaald in artikel 7 van het structuurdecreet (SD) zijn onderworpen aan de instellingsreview (niet de geregistreerde instellingen uit artikel 8 SD). Aan de eerste ronde instellingsreviews zijn geen rechtsgevolgen verbonden, dit omwille van de samenvallende reorganisatie van het hoger onderwijs. Pas vanaf de tweede ronde hebben de instellingsreviews rechtsgevolgen. De tweede ronde instellingsreviews wordt doorgevoerd vanaf het begin van het academiejaar 2019-2020 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021. Vanaf de tweede ronde instellingsreviews heeft een positief besluit instellingsreview een geldigheidsduur van 6 jaar. Vanaf de tweede ronde instellingsreviews zijn de rechtsgevolgen:

1) het oordeel voldoet op alle standaarden, dan vervalt voor de instelling de verplichting om deel te nemen aan externe visitaties om de accreditatie aan te vragen en heeft de instellingsreview een geldigheid van 6 jaar.
2) Het oordeel voldoet niet op 1 of meer standaarden, dan herkansing en komt er een nieuwe beperkte instellingsreview voor het einde van een termijn bepaald door de NVAO. Dit kan gaan van 1 tot 3 jaar en tijdens die periode kan de instelling geen aanvraag doen voor een nieuwe opleiding. Indien de evaluatie negatief is dan kan de instelling niet langer gefinancierd worden en verliest ze het recht op het verlenen van academische graden.
3) Het oordeel voldoet niet op alle standaarden, dan wordt de instelling niet langer gefinancierd en verliest ze het recht op het verlenen van graden met ingang van volgend academiejaar.

In de tweede accreditatieronde wordt de opleidingsaccreditatie verleend door de NVAO voor een duur van acht jaar en in de derde ronde voor een duur van zes jaar. Dit op voorwaarde dat de opleiding op de drie criteria ten minste voldoende scoort. Als dat niet het geval is, kan de NVAO de duur van de accreditatie beperken (1 tot 3 jaar) en zorgen voor een nieuwe beperkte visitatie en accreditatie voor het einde van die periode (ter vervanging van de bestaande procedure van tijdelijke erkenning en verbeterplannen). Indien de evaluatie van de herkansing negatief is dan wordt de opleiding opgeheven met ingang van het daarop volgend academiejaar. Indien de opleiding onvoldoende scoort op alle standaarden, dan wordt de opleiding opgeheven met ingang van het daarop volgend academiejaar.

De opleidingsaccreditatie wordt sterk gefocust op de inhoud, het beoogde en het gerealiseerde eindniveau.

3.3 Optie 3: (korte inhoud optie)

6.3 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

3.4 Optie 4: (korte inhoud optie)

6.4 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

3.5 Optie 5: (korte inhoud optie)

6.5 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

3.6 Optie 6: (korte inhoud optie)

6.6 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

4 Effecten

4.1 Doelgroep(en) en belanghebbende(n)

7 Geef aan voor welke doelgroep(en) de doelstelling gerealiseerd moet worden. Vermeld ook de eventuele andere belanghebbende(n).

Zie antwoord op vraag 4.

4.2.1 Effecten van optie 1: nuloptie

8.1 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
instellingen hoger onderwijs	Geen bijkomende regelgeving. Gewenning / vertrouwdheid met systeem Hoeven zich niet aan te passen	In december 2006 werd door het Comité van Ministers - de Nederlandse en Vlaamse minister van Onderwijs – een internationale peer review van de NVAO gevraagd. De internationale deskundigen moesten nadenken over verbeteringen van het accreditatiesysteem in het licht van de komende hervorming. Volgens hun oordeel heeft een tweede ronde accreditatie in de huidige vorm weinig toegevoegde waarde. Behoud van uitgebreide opleidingsaccreditatie
		Teveel gericht op basiskwaliteit en procedures
		Onvoldoende aanzet tot kwaliteitsverbetering
		Vlug omslachtig
Studenten en samenleving	Kennen het huidig systeem / vertrouwdheid met het stelsel	De visitatie en accreditatierapporten verschaffen geen informatie over bredere onderwerpen waarvoor studenten belangstelling hebben en instellingen krijgen niet de gelegenheid om hun beleid ten aanzien van andere punten voor te stellen
		Weinig actuele informatie Relevante informatie is afwezig Weinig scherpe oordelen

		Onduidelijkheid op welke feiten de oordelen gebaseerd zijn Geen internationale vergelijkbaarheid Geen zicht op kwaliteit instellingsbeleid

4.2.2 Effecten van optie 2: (korte inhoud optie)

8.2 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Instellingen hoger onderwijs	Instellingsreview heeft betrekking op elementen die op instellingsniveau betrekking hebben en die zeer beperkt in optie 1 in de opleidingsevaluatie zaten De review biedt de instellingen de kans uit te leggen welk beleid ze de voorbije zes jaar hebben gevoerd, welke beleidsdoelstellingen ze daarmee willen bereiken en met welk resultaat en hoe ze voornemens zijn het beleid bij te stellen om de realisatie van de vooropgestelde beleidsdoelstellingen te verbeteren. Het is ondenkbaar dat onze instellingen hoger onderwijs dergelijke beleidsinformatie die gevraagd worden in het instellingsreview nog niet hebben.	Voor de instellingen is dit een nieuw element in het stelsel. Zij moeten dit zien als een investering om het beleid algemeen, maar in het bijzonder over kwaliteit, centraal aan te sturen en tot in de departementen / faculteiten. Kwaliteit is een zaak van iedereen in de instelling en van elke dag. De perceptie ontstaat dat dit een bijkomende administratieve last is. Dit is het zeker niet indien dit effectief in het beleid / management van de instelling wordt ingebouwd. Instellingen moeten zich aanpassen aan nieuwe systeem.
	De opleidingsaccreditaties zullen in de tweede ronde alleen gaan over onderwerpen die betrekking hebben op het primaire onderwijsproces. De combinatie van een beperkt maar sterk inhoudelijk gericht kader, waarbij de te beoordelen facetten beter aansluiten bij de 'core-business' van de docenten, en een commissie van gerespecteerde vakgenoten, geeft ruimte voor een inhoudelijke discussie tussen vakgenoten over de kwaliteit van de opleiding , gericht op concrete verbetering van de opleiding. Professionals zullen zich meer kunnen richten op het onderwijs zelf.	
	Het nieuwe stelsel zal leiden tot een vermindering van de administratieve lasten en tot planlastvermindering voor de instellingen. De reductie van de 6 onderwerpen naar 3 standaarden bij de opleidingbeoordeling zal leiden tot: 1) een beperking van de voorbereidingsduur van het zelfevaluatierapport, 2) een inkorting van de plaatsbezoeken, 3) een beperking van de hoeveelheid door te nemen informatie en documentatie, 4) een beperking van de omvang van de rapporten	Bij de instellingen leeft de perceptie dat de lastenvermindering relatief zal zijn. Dit komt door het feit dat instellingen tot in het huidig systeem kwaliteitszorg zagen als iets dat van buitenaf wordt opgelegd en dat zij om de acht jaar ter harte namen omdat de overheid dit vereist. De gegevens die de overheid vraagt zijn gegevens die een goede organisatie ter beschikking heeft voor zichzelf. Volgens de European Standards and Guidelines, deel I, zouden deze reeds bestaan.
	Verdere ontsluiting van bestaande databanken zal helpen bij de meeste vragen om informatie bij de voorbereiding van de zelfevaluatie. Verhogen vertrouwen in instellingen Geen monopolie VLUHR	
Voor studenten en samenleving	Het nieuwe stelsel zal door de combinatie van instellingsreview en opleidingsaccreditatie de	

	studenten vertrouwen geven in een geaccrediteerde opleiding en hun keuze van een opleiding vergemakkelijken. Scherpere oordelen gebaseerd op feiten en geverifieerde actuele informatie. Voldoen aan de European Standards and Guidelines, deel I. Verhogen van transparantie Zicht op kwaliteit en gevoerde instellingsbeleid en aspecten die van belang zijn voor de studenten (internationalisering, sociale dimensie,…) Sterkere internationale vergelijkbaarheid / internationale benchmarking Ook naar het bedrijfsleven en de samenleving toe zal de kwaliteit van een opleiding transparanter worden	

4.2.3 Effecten van optie 3: (korte inhoud optie)

8.3 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen

4.2.4 Effecten van optie 4: (korte inhoud optie)

8.4 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen

4.2.5 Effecten van optie 5: (korte inhoud optie)

8.5 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen

4.2.6 Effecten van optie 6: (korte inhoud optie)

8.6 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen

4.3 Andere, "sectorale" effecten

9 Geef aan, voor zover dit niet in antwoord 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor de lokale besturen.

Geen effecten op de lokale besturen

10 Geef aan, voor zover dit niet in antwoord 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor Brussel (de zgn. Brusseltoets).

Geen afzonderlijke effecten voor Brussel

4.4 Gekozen optie

11 Geef aan welke optie gekozen wordt. Motiveer grondig. Argumenteer aan de hand van een kosten-baten-analyse.

Optie 2 is de uitwerking van de principes in de conceptnota die door de Vlaamse Regering op 15 juli 2011 werd goedgekeurd.
De invoering van de instellingsreview brengt de kwaliteitszorg op het managementniveau van de instelling en zal de kwaliteitszorg aansturen tot in de departementen / faculteiten en zaken centraal behandelen die op centraal moeten niveau moeten behandeld worden. Terwijl op opleidingsniveau het aantal standaarden worden teruggebracht tot deze die echt met de kwaliteit van de opleiding te maken heeft. Daarmee wordt de ontwikkeling van een kwaliteitscultuur binnen instellingen en opleidingen gestimuleerd.

Bovendien zorgt het nieuwe stelsel ook voor een vermindering van de administratieve lasten en zullen de studenten een beter inzicht hebben in de kwaliteit van de opleidingen en het beleid van de instellingen tegenover talrijke aspecten die van belang kunnen zij bij de keuze van een opleiding, waaronder bijvoorbeeld de sterke internationale dimensie.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch technische uitwerking

12 Geef aan hoe de gekozen optie juridisch technisch uitgewerkt zal worden.

Het bestaande regelgevend kader met betrekking tot kwaliteitszorg en accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen wordt aangepast.

5.2 Wijzigingen in de taakinhoud op het onderwijsveld

13 Geef aan hoe de taakinhoud van de onderwijspersoneelsleden wijzigt door de gekozen optie.

De opleidingsaccreditatie blijft bestaan in het nieuwe stelsel. De criteria van toepassing op opleidingsniveau worden beperkt tot drie. Voor departementen en faculteiten is dit geen nieuwe aangelegenheid. Daarboven zal ook het instellingsbeleid nu worden betrokken. Dit is nieuw voor het managementniveau dat informatie over beleidsprocessen zal aanleveren.

5.3 Wijzigingen inzake de administratieve lasten op het onderwijsveld

14 Zijn er voor de doelgroepen/belanghebbenden wijzigingen in de informatieverplichtingen jegens de overheid? Geef aan welke.

De instellingen zullen een instellingsreview moeten aanvragen en doorlopen.

15 Geef per nieuwe informatieverplichting/administratieve handeling de nodige parameters aan.

IV/AH	actor	uurtarief	tijd	frequentie	aantal actoren	periodiciteit

16 Geef per afgeschafte informatieverplichting/administratieve handeling de nodige parameters aan.

IV/AH	actor	uurtarief	tijd	frequentie	aantal actoren	periodiciteit

17 Geef de totale wijziging in de administratieve lasten aan. Het resultaat is een bedrag in euro.

Wijzigingen inzake de administratieve lasten
(kosten om de externe beoordeling voor te bereiden + de kosten van de externe beoordeling)

Toename kosten over acht jaar

Eerste en tweede ronde instellingsreview: voorbereiding zelfevaluatierapport ten behoeve van de instellingsreview

Eerste ronde 50 dagen per instelling x 28 instellingen: 50x28 = 1.400 dagen

Tweede ronde (-1/4de of -12,5 dagen): 37,50 x 28 = 1050 dagen

Bezoek reviewcommissie
28x4pers x 4dagen x 2 **=** 896 dagen

Totaal dagen: 3346 dagen
3346 x 8u = 26.768 uren x 49euro = 1.311.632 euro

Externe kosten: 2x28x30.000euro = 1.680.000 euro

Totaal over 8 jaar: + 2.991.632 euro

-Vermindering kosten over acht jaar voor zelfevaluatierapport (ZER)
Reductie voorbereidingstijd (- 1/5 ,met aanname voorbereiding ZER vereist nu een inzet van 25 mensdagen)

600 opleiding x 5 dagen = 3.000 dagen

Reductie duur bezoeken instellingen (1 dag minder)
600 x 1 x 4 pers/dag = 2400 dagen

Totaal dagen in euro: 5.400 x 8u= 43.200u x 49euro = 2.116.800 euro

-Reductie kosten visitatiecommissies (- 1/5 uitgaande kost visitatiecommissie 20.000euro)
(reductie duur bezoeken, minder documenten, minder uitgebreid rapport)
600 x 4.000 euro = 2.400.000 euro

-Vermindering over acht jaar: 2.116.800 + 2.400.000 = 4.516.800 euro

Lastenvermindering over 8 jaar in euro
+ 2.991.632 – 4.516.800 = - 1.525.168 euro

De instellingen zijn zelf niet met concrete cijfers gekomen

5.4 Uitvoering van de nieuwe regelgeving

18 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving uitgevoerd zal worden.

De instellingen, de VLUHR en de NVAO anticiperen op de aangepaste regelgeving door de planning van nieuwe visitaties en de samenstelling van de panels om in 2013 te kunnen starten.

19 Geef aan, voor zover dit niet in het antwoord op vraag 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor de Vlaamse Gemeenschap.

De accreditatie blijft verlopen op niveau van de opleiding door de NVAO. Van de opleidingsaccreditatie wordt verwacht dat ze meer dan vroeger wordt gedragen door de docenten in de opleiding.

Van de instellingsreviews verwacht men grotere stimuli vanuit de instellingsbesturen doorheen de hele instelling inzake kwaliteit. Het rapport van de instellingsreview kan als onderwerp dienen van een dialoog tussen elke instelling en de overheid.

Van het nieuwe stelsel wordt ook verwacht dat er een lastenvermindering is voor de instellingen. Met dezelfde methodiek in Nederland voor de opleidingsaccreditatie blijkt nu al volgens de instellingen en de NVAO dat er een lastenvermindering is van 20 procent. Op het centrale niveau van een instelling zorgt de instellingsreview voor nieuwe lasten, maar op het niveau van de opleidingen (in faculteiten en departementen) zal de grootste lastenvermindering worden gerealiseerd. In zijn geheel zal het nieuwe stelsel een lastenvermindering inhouden voor de instelling.

Belangrijk in het nieuwe stelsel is ook het aanscherpen van de internationale vergelijkbaarheid en een betere informatieverstrekking in het algemeen.

5.5 Handhaving van de nieuwe regelgeving

20 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving gehandhaafd zal worden.

De NVAO is als accreditatieorganisatie verantwoordelijk voor de opleidingsaccreditaties en coördineert de instellingsreviews.

21 Geef aan hoe de doelgroepen gesanctioneerd zullen worden.

Aan accreditatie zijn belangrijke sancties verbonden zoals financiering, het voeren van de titels, het recht om diploma's en graden te verlenen.

5.6 Evaluatie van de nieuwe regelgeving

22 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving geëvalueerd of verder opgevolgd zal worden.

De Vlaamse Regering zorgt voor de uitvoering van een evaluatie van de eerste instellingsreviews.

6 Consultatie

23 Geef aan welke doelgroepen en belanghebbenden wanneer bevraagd werden. Vermeld de belangrijkste opmerkingen en adviezen. Motiveer desgevallend waarom in de finale beslissing afgeweken wordt van bepaalde adviezen.

Er heeft een ruime consultatie plaatsgevonden van alle belanghebbenden bij het Vlaamse hoger onderwijs via de VLIR, de VLHORA en de VLOR. In het najaar van 2008 en het begin van 2009 heeft de NVAO de nieuwe aanpak in de praktijk uitgetest in negen pilots, waarvan drie in Vlaanderen. In 2011 werd overleg gepleegd met NVAO, VLUHR en VVS. Over de methodiek bestaat er grote eensgezindheid onder de belanghebbenden.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

24 Vermeld hier de door de Inspectie van Financiën vereiste beheers- en beleidsinformatie die niet in de andere hoofdstukken van deze RIA is opgenomen.

De instellingen moeten de instellingsreview zelf bekostigen.
Effecten voor onderwijsbegroting: geen

8 Samenvatting

25 Maak een samenvatting van de RIA die representatief is voor de inhoud van de RIA. Geef als de JoKERverplichting van toepassing is ook aan welke moeilijkheden ondervonden werden bij het verzamelen van de vereiste informatie.

Vanaf 2013-2014 wordt er een nieuw kwaliteitszorg en accreditatiestelsel ingevoerd. De accreditatie op het niveau van de opleiding – vanaf de tweede ronde opleidingsaccreditatie genoemd – blijft behouden. Daarnaast komt er instellingsreview die focust op de beleidsprocessen: in welke mate voert de instelling een onderwijsbeleid dat de kwaliteit van het aangeboden onderwijs in brede zin ten goede komt. Het is van belang dat de kwaliteit van de opleiding ingebed wordt in het bredere onderwijsbeleid van de instelling.

De impact op alle betrokkenen zal positief zijn:
-Opleidingsaccreditatie: focus op de kern / inhoud van onderwijs en discussie onder “peers”.
-Opleidingsaccreditatie blijft behouden: duidelijk welke opleidingen geaccrediteerd zijn en welke niet.
-Vermindering van de administratieve lasten van de instellingen.

De instellingsreview biedt de gelegenheid om de interne beleidsprocessen op punt te stellen en om over het gevoerde beleid het vertrouwen van alle stakeholders te winnen.
Voor de instellingen die hun interne processen goed op orde hebben zullen de administratieve lasten die gepaard gaan met het verzamelen van de informatie beperkt zijn.
Door het feit dat de eerste ronde instellingsreviews een nulmeting is, biedt dit de instellingen ruimte om de tweede instellingsreview voor te bereiden. Aan de bestaande autonomie van de instellingen wordt niet geraakt.

Een JoKER toets werd niet opgemaakt omdat het voorontwerp van decreet slechts een indirecte invloed heeft op de jongeren. De indirecte invloed bestaat erin dat het nieuwe stelsel transparanter wordt en voor de student de keuze van opleidingen en instellingen zal verbeteren, mede door een grotere internationale vergelijkbaarheid.

9 Informatie bij de RIA

9.1 Contactperso(o)n(en)

26 Vermeld hieronder de gegevens van de auteur van deze RIA.

voor- en achternaam	Tony Keuleers
telefoonnummer	02-553 98 91
e-mailadres	tony.keuleers@ond.vlaanderen.be
functie	Adjunct van de directeur

27 Vermeld hieronder eventueel de gegevens van een andere persoon die informatie kan verschaffen bij deze RIA.

voor- en achternaam	Noël Vercruysse
telefoonnummer	02-553 98 60
e-mailadres	Noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be
functie	Afdelingshoofd

28 Vermeld hieronder de gegevens van het aanspreekpunt jeugd- en kinderrechtenbeleid indien deze persoon bij de opmaak van de JoKER betrokken werd.

voor- en achternaam	
telefoonnummer	
e-mailadres	
functie	aanspreekpunt kinderrechten en jeugdbeleid

9.2 Aanvullende literatuur

29 Vermeld hieronder relevante aanvullende literatuur.

-Accreditatie nieuwe stijl. Evaluatie van een nieuw accreditatiestelsel in Nederland en Vlaanderen, Inspectie Nederland, RHO/WGNAS/EXT/DOC/003
-Algemene evaluatie van de pilots voor de ontwikkeling van een nieuw accreditatiestelsel, NVAO, 21 april 2009,
-Verslag van het Rekenhof en de Algemene Rekenkamer over kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs in

Nederland en Vlaanderen, Gedachtewisseling, Zitting 2008-2009, 19 november 2008, VLAAMS PARLEMENT,
- Conceptnota: “Nieuw stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs”, Vlaamse Regering, 15 juli 2011 (VR 2011 1507 DOC.0827)